

Témy zo stredajších adorácií spojených s vysluhovaním sviatosti pokánia:

- 8. 2. 2012 – ÚVOD DO CHRISTIFIDELES LAICI

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša:

Ježiš povedal svojim učeníkom: Nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najat' robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi na denári za deň a poslal ich do svojej vinice. Keď vyšiel okolo deviatej hodiny, videl iných, ako stoja záhaľčivo na námestí. I povedal im: "Choďte aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé." A oni šli. Vyšiel znova okolo dvanástej aj okolo tretej hodiny popoludní a urobil podobne. Keď vyšiel okolo piatej popoludní a našiel iných postávať, povedal im: "Čo tu nečinne stojíte celý deň?" Vraveli mu: "Nik nás nenajal." Povedal im: "Choďte aj vy do mojej vinice!" Keď sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: "Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!"

(Mat 20:1-8 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

LAICI – KTO SÚ?

- **Kán. 204 § 1. CIC:** Veriaci sú tí, ktorí krstom včlenení do Kristovho tela sú ustanovení za Boží ľud, a keďže sa svojím spôsobom stali účastní na Kristovej kňazskej, prorockej a kráľovskej úlohe, sú podľa svojho vlastného postavenia povolání uskutočňovať poslanie, ktoré Boh zveril Cirkvi, aby ho plnila vo svete.
- **Kán. 205 CIC:** V plnom spoločenstve katolíckej Cirkvi tu na zemi sú tí pokrstení, ktorí sa v jej viditeľnom organizme spájajú s Kristom, a to zväzkami vyznania viery, sviatostí a cirkevného riadenia.
- **Kán. 207 § 1. CIC:** Z božského ustanovenia sú v Cirkvi medzi veriacimi posvätní služobníci, ktorí sa v práve nazývajú aj klerikmi; ostatní sa však nazývajú aj laikmi.

LAICI sú teda podľa cirkevného práva BEŽNÍ KATOLÍCI, ktorých charakterizuje:

- **VERIACI** – uverili Kristovi a v Krista
- **POSLANIE** – majú účasť na Kristovom poslaní kňaza, proroka a kráľa a uskutočňujú Jeho poslanie vo svete.
- **V CIRKVI** – toto poslanie uskutočňujú v jednote s celou Jeho Cirkvou, s ktorou sú **spojení putami SPOLOČENSTVA** (viditeľný organizmus, ktorého sú pevnou a integrálnou súčasťou!), **VYZNANIA VIERY** (veria všetko to, čo verí Cirkev, bez výnimiek a obmedzení) **SVIATOSTÍ**, a **CIRKEVNÉHO VEDENIA** (čiže pod autoritou Kristom ustanovených pastierov, nástupcov apoštolov)
- **NEMAJÚ KŇAZSKÉ SVÄTENIE...**

ČO SA OD LAIKOV V KATOLÍCKEJ CIRKVI OČAKÁVA?

OD VŠETKÝCH (LAIKOV AJ KLERIKOV) SA OČAKÁVA:

- **Kán. 208** - Medzi všetkými veriacimi na základe ich preporodenia v Kristovi existuje z hľadiska dôstojnosti a činnosti opravdivá **rovnosť, ktorou všetci podľa svojho vlastného postavenia a úlohy spolupracujú na budovaní Kristovho tela.**
- **Kán. 209 - § 1.** Veriaci sú zaviazaní aj svojím spôsobom konania **vždy zachovávať spoločenstvo s Cirkvou. §2.** S veľkou starostlivosťou majú **plniť povinnosti, ktorými sú viazaní tak voči celej, ako aj partikulárnej cirkvi, do ktorej podľa predpisov práva patria.**
- **Kán. 210** - Všetci veriaci musia podľa vlastného postavenia **venovať svoje sily na to, aby viedli svätý život a napomáhali vzrast Cirkvi a jej ustavičné posväcovanie.**
- **Kán. 211** - Všetci veriaci majú **povinnosť a právo vynasnažovať sa, aby sa božské poslanstvo spásy stále viac a viac dostávalo k všetkým ľuďom všetkých čias a celého sveta.**
- **Kán. 215** - Veriaci majú **právo slobodne zakladať a usmerňovať združenia na ciele dobročinnnej lásky alebo nábožnosti, alebo na rozvíjanie kresťanského povolania vo svete a zhromažďovať sa, aby tieto ciele dosahovali spoločne.**
- **Kán. 222 - § 1.** Veriaci majú **povinnosť prispievať na potreby Cirkvi, aby mala to, čo je potrebné na božský kult, na diela apoštolátu a dobročinnnej lásky, ako aj na slušné materiálne zabezpečenie služobníkov. §2.** Majú aj **povinnosť napomáhať**

sociálnu spravodlivosť, ako aj pamätajúc na prikázanie Pána, zo svojich príjmov podporovať chudobných.

Všimnime si dôraz na POSLANIE:

- **Pracovať na budovaní a vzraste Kristovho Tela – Cirkvi**
- **Zachovávať jednotu s Cirkvou, čo sa prejavuje plnením svojich úloh a povinností v nej**
- **Venovať svoje sily na to, aby boli svätí a napomáhať posväcovanie Cirkvi**
- **Pracovať na diele apoštolátu – aby všetci ľudia vždy a všade vo svete poznali a prijali Kristovo Evanjelium**
  - Za týmto účelom majú **právo zakladať združenia, spolky, hnutia,...**
- **Finančne sa podieľať na diele a poslaní Cirkvi a podporovať chudobných aj mimo Cirkvi a napomáhať sociálnej spravodlivosti.**

Toto je základná úloha a poslanie a zmysel života človeka, ktorý sa rozhodol stať kresťanom katolíkom a nasledovníkom Ježiša Krista!!!

A ČO SA OČAKÁVA ŠPECIÁLNE OD LAIKOV?

- **Kán. 225 - §1.** Laici, keďže tak ako všetci veriaci sú **krstom a birmovaním Bohom určení na apoštolát**, majú **všeobecnú povinnosť a požívajú právo** ako jednotlivci aj ako spolení v združeniach **vynasnažovať sa, aby božské posolstvo spásy všetci ľudia na celom svete spoznali a prijali**; táto povinnosť je **ešte naliehavejšia v tých okolnostiach, v ktorých ľudia môžu počuť evanjelium a poznať Krista iba ich prostredníctvom.** § 2. Aj takou osobitnou povinnosťou sú zviazaní, každý totiž podľa vlastného postavenia, **aby poriadok časných vecí naplňali a zdokonaľovali evanjeliovým duchom, a tak zvlášť pri usporadúvaní týchto vecí a vo vykonávaní svetských úloh vydávali svedectvo o Kristovi.**
- **Kán. 226 - § 1.** Tí, ktorí žijú v **manželskom stave**, majú podľa vlastného povolania osobitnú povinnosť **manželstvom a rodinou vynasnažovať sa o budovanie Božieho ľudu.** §2. Rodičia, keďže dali deťom život, majú veľmi vážnu povinnosť a právo ich vychovávať; preto v prvom rade kresťanskí rodičia majú úlohu starať sa o kresťanskú výchovu detí podľa náuky, podávanej Cirkvou.
- **Kán. 229 - § 1.** Laici, **aby boli schopní žiť podľa kresťanskej náuky a mohli ju aj sami hlásať** a podľa potreby i obhajovať a aby aj vo vykonávaní apoštolátu mohli mať svoj podiel, **majú povinnosť a právo osvojiť si poznanie tohto učenia, primerané schopnosti a postaveniu každého z nich.**

A zase dôraz na POSLANIE:

- „Vynasnažovať sa, aby božské posolstvo spásy všetci ľudia na celom svete spoznali a prijali...“ – nielen počuli, ale aj spoznali – a nielen spoznali, ale aj prijali! To už je **VEĽMI KOMPLEXNÉ poslanie!**
  - Nečudo, že za týmto účelom majú **plné právo zakladať spolky, hnutia, organizácie, združenia,**... – ako už bolo povedané skôr... – pretože to je jasne nad silu jednotlivca!
- **Mimoriadne naliehavé v „profánnom prostredí“** bežného sveta a života
- **Rodina – znova je jej jadrom poslanie** zamerané na Božiu rodinu – Cirkev
- **Povinnosť zabezpečiť si primerané vzdelanie,** potrebné na toto poslanie!

PRESNE NA TOMTO STAVIA CHRISTIFIDELES LAICI...

AKO VZNIKLA?

Apoštolský list Christifideles laici vznikol po Biskupskej synode, ktorá sa konala v roku 1987. Témou synody boli laici, ich povolanie a poslanie v Cirkvi a vo svete. (vincentini.sk)

„Na záver svojej práce, ktorú vykonali s veľkým zaangažovaním, s kompetenciou a veľkodušnosťou, predložili mi synodálni Otcovia želanie a prosbu, aby som v určenom čase daroval Cirkvi záverečný dokument o laikoch. Tento posynodálny Apoštolský list by chcel vyniesť na svetlo hodnotu a bohatstvo celej synodálnej práce. Preto treba vidieť tento dokument nie povedľa Synody, ale on je skôr jej verným a koherentným vyjadrením. Je výsledkom kolegiálnej práce. Apoštolský list by chcel vzbudiť a udržať nové povedomie darov a zodpovednosti všetkých laikov a každého jednotlivo za poslanie a communio Cirkvi.“ (Ch12)

ÚVODNÉ PODOBENSTVO

*„**Laici (Christifideles laici), ktorých "povolanie a poslanie v Cirkvi a vo svete po dvadsiatich rokoch po II. vatikánskom koncile" bolo témou biskupskej Synody 1987, patria k tomu Božiemu ľudu, ktorý znázorňujú robotníci vo vinici v Matúšovom evanjeliu: "Lebo Nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najať robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi po denári za deň a poslal ich do svojej vinice." (Mt 20,1-2) Podobenstvo evanjelia otvára náš pohľad na široko sa rozprestierajúcu Pánovu vinicu a na veľké zástupy mužov a žien, ktorých On volá a posiela, aby v nej pracovali:***

vinicou je celý svet (por. Mt 13,38), ktorý podľa Božieho plánu musí byť premenený pre definitívny príchod Kráľovstva.“ (Ch1)

- **A prvá novinka je na svete ☺**

- **„Robotníkmi v Pánovej vinici“** zvykneme **„titulovať“** kňazov a pod vinicou chápeme Boží ľud, čiže vlastne seba. K)NAZI tu teda pracujú – a my sme „objektom“ ich diela a činenia sa. je to ako predkoncilové chápanie sv. omše. Kňaz SLÁVI (RECITUJE) omšu – a VERIACI JU NÁBOŽNE (ALE TRPNE) „SLYŠIA“...
- **Pápež to ale vidí inak: VINICA = celý svet; ROBOTNÍCI = všetci katolíci (resp. kresťania), ktorí pracujú na Kristovom diele – keď už pre iné nie, tak preto, že sú údmi Jeho tela, Jeho samotného (čiže Cirkvi) a teda nemôžu nekonať to, čo koná Ježiš!!!**
- *„Od tohto dňa zaznieva volanie nášho Pána Ježiša v dejinách ďalej: "Chodte aj vy do mojej vinice." Obracia sa na každého človeka, ktorý prichádza na tento svet. Volanie je adresované nielen pastierom, kňazom, rehoľníkom. Ono zahŕňa všetkých. Aj laici sú osobne Pánom povolaní a prijímajú od neho poslanie pre Cirkev a pre svet. Gregor Veľký¹ pripomína túto skutočnosť, keď káže ľudu a takto komentuje podobenstvo o vinici: "Preskúmajte, najmilší bratia, svoj spôsob života a vidte, či ste už Pánovými robotníkmi. Každý jeden z vás nech premyslí, čo robí a nech rozmýšľa, či slúži Pánovej vinici." ... A konciloví Otcovia zopakovali volanie Kristovo a povolali všetkých laikov, mužov a ženy pracovať do jeho vinice: "Svätý Koncil teda naliehavo prosí v Pánu všetkých laikov, aby ochotne, veľkodušne a s pohotovým srdcom odpovedali na hlas Kristov, ktorý ich v túto hodinu volá so zvýšenou nástojčivosťou i na podnety Ducha Svätého. Najmä mladší, nech príjmu túto výzvu s nadšením a veľkoryso v povedomí, že sa vzťahuje na nich, lebo sám Pán prostredníctvom tohto svätého Cirkevného Snemu opätovne pozýva všetkých laikov, aby sa okolo neho čoraz tesnejšie zomkli a mali účasť na jeho spasiteľnom poslaní, považujúc jeho záujmy za svoje vlastné.“²“ (Ch2)*

---

¹ vl. menom Gregorius (* asi 540, Rím - † 12. marec 604, Rím) bol 64. pápež rímskokatolíckej cirkvi (v období rokov 590 - 604). Okrem najvyššej duchovnej funkcie sa stal známym aj ako cirkevný učiteľ a autor množstva spisov, homílií a apoštolských listov. Ako prvý mních v cirkevných dejinách sa stal pápežom.

² II. vatikánsky koncil Dekrét o Apoštoláte laikov - Apostolicam actuositatem, 33.

DVE POKUŠENIA (NIELEN) DNEŠKA

„Synoda však ukázala aj to, že cesta, ktorú po Koncile laici nastúpili, nebola celkom bez nebezpečenstiev a ťažkostí. Myslíme predovšetkým na dve pokušenia, ktoré nie vždy zvládli: pokušenie koncentrovať svoj záujem na cirkevné služby a úlohy tak silne, že sa prakticky často dišpenzujú od svojej zodpovednosti v povolani, v spoločnosti, vo svete hospodárstva, kultúry a politiky; a pokušenie chcieť ospravedlniť neprávom jestvujúcu priepasť medzi vierou a životom, medzi zásadným prijatím Evanjelia a konkrétnou činnosťou v rozličných sekulárnych a svetských oblastiach.“ (Ch12)

- **Tieto pokušenia dôverne poznáme:**

- Som katolík, lebo „modlím a chodím do kostola“
- Dnes sa to už tak všetko nedá, lebo „dnes je iná doba“ atď.

Práve o tom je ale kresťanstvo! Znovu sa narodiť, obrátiť sa, stať sa novým človekom, novým stvorením, postaviť sa proti prúdu hoci aj celého sveta a vytrvať v tom až do konca! Človek, ktorý namiesto úplnej premeny sa uspokojí s „praktizovaním“ niečoho a ďalej pláva so svetom a jeho životným štýlom nie je kresťanom a ani ním byť nemôže!

POTREBY SÚČASNÉHO SVETA

„Najlepší zmysel tejto Synody a najcennejšie ovocie, ktoré si želala, spočíva v tom, aby laici prijali Kristovo volanie pracovať do jeho vinice v tejto vynikajúcej a dramatickej hodine dejín, na prechode k tretiemu tisícročiu, zúčastniť sa na poslaní Cirkvi: živo, zodpovedne a vedome. Nové cirkevné, spoločenské, hospodárske, politické a kultúrne danosti volajú dnes so zvláštnou intenzitou po zaangažovaní laikov.

Odtiahnuť sa od zodpovednosti bolo vždy pomýlené. Dnes je však v tom ešte väčšia vina. Nikomu nie je dovolené zostať nečinným.

Práca, ktorá v Pánovej vinici čaká na všetkých, je taká veľká, že nezostáva žiaden priestor pre nečinnosť.“ (Ch13)

- Všimnime si! **Odpovedať na toto „volanie do zbrane“ nie je niečo navyše, niečo, čo je určené pre nejakých „zvlášť aktívnych laikov“, ale všeobecne nie je určené pre každého a s pokojným srdcom ho môžeme ignorovať a ostať dobrými katolíkmi.**
- **Ani si nemôžeme povedať: „No, veď v podstate je všetko v pohode, nič strašné sa nedeje, ak sa ja ulejem, nikomu to chýbať nebude...“**

- **Odmietnutie tohto volania je VEĽKÁ VINA, opravdivý zločin, hriech, zrada Krista a Cirkvi!** Nemôžeme ignorovať toto volanie a považovať sa za „dobrých katolíkov“! Ani náhodou!!!
  - Ak napríklad na ceste budete vidieť zraneného človeka a obídete ho, obvinia Vás z trestného činu neposkytnutia pomoci.
  - **A teraz, ak vedľa Vás žijú ľudia, ktorým hrozí zatratenie, spoločnosť, ktorej hrozí kríza (žijeme v nej už!) – a my „prejdeme pomimo“,** hoci aj do kostola (ako kňaz a levita z podobenstva o Samaritánovi) a *nepomôžeme* – čo na to povie náš Sudca Boh? Pochváli nás a pozve do Neba? Nebláznite...!

Pápež potom popisuje aj konkrétne znaky krízy súčasného sveta:

- **SEKULARIZMUS** (ateizmus,...), **ale súčasne TÚŽBA PO „DUCHOVNE“** (New Age, veštenie, mágia, povery,...) ako znak nádeje.
- **DEGRADÁCIA ČLOVEKA:** *„Vždy vtedy, keď nie je človek uznaný a milovaný vo svojej dôstojnosti ako živý obraz Boží (por. Gn 1,26), je vydaný napospas najponižujúcejším a najabsurdnejším formám zneužitia, ktoré ho nemilosrdne robia otrokom silnejšieho. Tento silnejší môže niest' rozličné mená: ideológia, hospodárska moc, neľudské politické systémy, vedecká technokracia, záplava masovokomunikačnými prostriedkami.“* (Ch15), **ale súčasne VZRASTAJÚCA CITLIVOSŤ VOČI DÔSTOJNOSTI ČLOVEKA** ako znak nádeje.
- **KONFLIKTY** – žijeme v ére rozdeleného sveta, vojen, konfliktov, rastúceho napätia, zbrojenia, terorizmu, ale je tu aj konfliktnosť v politike, v podnikaní, vo vzťahoch,... *„Azda tak, ako nikdy predtým vo svojich dejinách, je ľudstvo denne a hlbokosiahlo vynášané z rovnováhy zážitkom konfliktnosti.“* (Ch15) – **a súčasne RASTÚCA TÚŽBA PO MIERI** ako znak nádeje: *„Účasť stále väčšieho počtu ľudí na živote spoločnosti je dnes najschodnejšou cestou k tomu, aby mier nezostal púhym želaním, ale aby sa stal skutočnosťou. Na tejto ceste sa stretáme s mnohými laikmi, ktorí sa veľkodušne angažujú v sociálnej a politickej oblasti, inštitucionálne alebo dobrovoľne, v rozmanitých formách služby najbiednejším.“* (Ch15)

RIEŠENIE A Z NEHO PLYNÚCA ZODPOVEDNOSŤ KRESŤANOV

Riešením bol, je a navždy ostáva BOH, zjavený najplnšie a definitívne v Ježišovi Kristovi:

„Tak vyzerá rozsiahle a kamenisté pole, ktoré sa otvára robotníkom, ktorých "Hospodár" posielala do svojej vinice. Cirkev: my všetci, pastieri a veriaci, kňazi, rehoľníci a laici, pracujeme na tomto poli. Cirkev vie, že všetko úsilie ľudstva o jednotu a účasť, napriek

všetkým ťažkostiam, oddalovaniam a protirečeniam, ktoré zapríčiňuje ľudská slabosť, hriech a zlo, nájde odpoveď v spásnom diele Ježiša Krista, Vykupiteľa človeka a sveta. V tomto ohlasovaní a v tomto svedectve pripadá laikom špecifický a nenahraditeľný podiel: ich prostredníctvom sa Kristova Cirkev stáva prítomnou v najrozličnejších oblastiach sveta, ako znamenie a prameň nádeje a lásky.“ (Ch17)

- **Ako kresťania sme ľudia, ktorí „veľa dostali a preto sa od nich veľa očakáva“ (porov. Lk 12,48)³:**
  - **Poznáme Krista, liek a riešenie všetkých neduhov ľudí i celého sveta**
  - **Preto sa aj od nás očakáva omnoho väčšia miera zaangažovanosti v službe ľuďom i svetu, než od akéhokoľvek iného človeka mimo Katolíckej cirkvi!**
    - **Byť „priemerným“ kresťanom, „normálnym“ človekom a „žiť ako všetci ostatní“ teda vzhľadom na to, čo máme, čo je v našich možnostiach a vzhľadom na zodpovednosť, ktorú tým pádom nesieme, znie nie ako ocenenie, ani ako ospravedlnenie, v ústach katolíka je podobný postoj **ortieľom odsúdenia!** – „²⁰ Iný prišiel a hovoril: „Pane, hľa, tvoja mína. Mal som ju uloženú v šatke; ²¹ bál som sa ťa, lebo si prísny človek: berieš, čo si si neuložil, a žneš, čo si nezasial.“ ²² On mu povedal: „Zlý sluha! Podľa tvojich vlastných slov ťa súdim. Vedel si, že som prísny človek, že beriem, čo som si neuložil, a žnem, čo som nezasial? ²³ Prečo si teda nedal moje peniaze peňazomencom a ja by som si ich bol po návrate vybral aj s úrokmi?“ ²⁴ A tým, čo tam stáli, povedal: „Vezmite mu mínu a dajte ju tomu, čo má desať mín.“ (Luk 19:20-24 SSV)“**

OTÁZKY NA ZÁVER:

- **Cirkev je Kristovo Telo – a teda žije, koná, robí len to, čo Kristus. Je Ním!**
- **CHCEME BYŤ KATOLÍKMI?** Čiže patriť do tejto Cirkvi? Čiže byť Kristovým Telom – teda Kristom? Stotožniť sa s Jeho túžbami, poslaním, dielom, skutkami, konaním, životom? Zsvätiť sa tomu a vynaložiť na to svoje sily, čas a prostriedky?
- **Alebo radšej budeme iba „návštevníkmi kostola“, ale katolícku cirkev a Krista samotného odmietneme a ostaneme žiť a konať „po starom“?**

---

³ Kto mnoho dostal, od toho sa bude mnoho požadovať, a komu veľa zverili, od toho budú viac žiadať. (Luk 12:48 SSV)

Čítanie z listu svätého apoštola Pavla Kolosanom:

Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! ² Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! ³ Veď ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. ⁴ A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve. ⁵ Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! ⁶ Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov. ⁷ Kedysi ste aj vy boli takí, keď ste v nich žili. ⁸ Ale teraz odložte aj vy všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie i mrzké reči zo svojich úst. ⁹ Neluhajte si navzájom vy, čo ste si vyzliekli starého človeka s jeho skutkami ¹⁰ a obliekli ste si nového, toho, čo sa obnovuje, aby mal pravé poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril. ¹¹ Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus.

(Col 3:1-11 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

TAJOMSTVO VINICE

- **VINICA** je svet, ale **VINIČ** je obraz Božieho ľudu:
  - **LAICI:** „V tomto hlbšom význame laici nie sú iba robotníkmi, ktorí pracujú vo vinici, ale **sú súčasťou samotnej vinice**. Ježiš hovorí: "ja som vinič, vy ste ratolesti" (Jn 15,5).“ (Chl8)
  - **KRISTUS:** „Evanjelista Ján nás pozýva ísť hlbšie a objaviť tajomstvo vinice: vinica nesympolizuje a nestelesňuje iba Boží ľud, ale samého Ježiša. **On je viničným koreňom a my, jeho učeníci, sme ratolesti**; On je "opravdivý vinič", v ktorom sú ratolesti životne nevyhnutne zakorenené (por. Jn 15,1n).“ (Chl8)
  - **DVA ZÁKLADNÉ ZNAKY:** „láska a život Otca, Syna a Ducha Svätého sú úplne nezaslúženými darmi pre všetkých, ktorí sa zrodili z vody a z Ducha, (por. Jn 3,5), ktorí sú poslaní žiť a dosvedčovať spoločenstvo (**communio**) s Bohom samým a v dejinách ho iným sprostredkovať (**poslanie**): "V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás" (Jn 14,20).“ (Chl8)

ZHRNUTÉ:

- Svet je VINICA,
- Cirkev = Kristus = VINIČ.
- KREŠŤAN je človek, ktorý prežíva DVA KLÍČOVÉ rozmery svojho kresťanstva:
  - Prežíva **COMMUNIO** (spoločenstvo) s VINIČOM, čiže s Kristom a s Jeho Telom, Cirkvou a je s Ním jeden;
  - a preto uskutočňuje **MISSIO** (poslanie), ktoré je totožné s Kristovým poslaním a ktorého cieľom – využijúc obraz vinice – je, aby vinič pokryl a pretvoril celú plochu vinice a celú ju tak naplnil životom a krásou...

Na základe tohto potom pápež rozvíja dôležitú otázku:

KTO SÚ LAICI?

NEGATÍVNE VYMEDZENIE:

Z minula poznáme definíciu: **Kán. 207 § 1. CIC:** „Z božského ustanovenia sú v Cirkvi medzi veriacimi posvätní služobníci, ktorí sa v práve nazývajú aj klerikmi; ostatní sa však nazývajú aj laikmi.“

Táto definícia hovorí, čím laici *nie sú*, ale nič o tom, čím sú – podobne ako veta „krajčír nie je pilotom lietadla“ nič nehovorí o tom, čím krajčír ako taký je.

Pápež preto v nasledujúcich článkoch odpovedá na otázku: KÝM LAIK V CIRKVI JE?

POZITÍVNE VYMEDZENIE LAIKA:

- pápež PIUS XII.: „Veriaci, a ešte presnejšie laici, stoja v prvých líniách života Cirkvi; Cirkev je pre nich životným princípom ľudskej spoločnosti. Preto musia oni - a práve oni - nadobúdať stále hlbšie vedomie, že nielen patria k Cirkvi, ale že sú Cirkvou, to znamená spoločenstvom veriacich na zemi pod vedením Pápeža ako spoločnej hlavy, a biskupov, ktorí sú s ním zjednotení. Oni sú Cirkvou...“
- II. vatikánsky koncil: „teda tí veriaci, ktorí boli krstom privtelení ku Kristovi a stali sa ľudom Božím, majú svojím spôsobom účasť na kňazskom, prorockom a kráľovskom úrade Kristovom, a tak majú svoj podiel na poslaní všetkého kresťanského ľudu v Cirkvi a vo svete ... hľadať Božie Kráľovstvo tým, že sa zapodieajú časnými záležitosťami a usporadujú ich podľa Boha“

- **Ján Pavol II.:** „Nie je prehnaným tvrdením, že **zmysel celého života laika spočíva v tom, aby dosiahol poznanie radikálnej novosti kresťanstva, spočívajúcej v krste ako vo sviatosti viery, aby zodpovedal povolaniu, ktoré prijal od Boha a spĺňal povinnosti s ním spojené. Aby sme opísali "podobu" laika, vyzdvihnime teraz spomedzi všetkých ostatných explicitne a bezprostredne tri základné hľadiská: krst nás znovustvoruje k životu Božích detí, zjednocuje nás s Kristom a s Cirkvou, jeho Telom, pomazáva nás Duchom Svätým a robí z nás duchovné chrámy.“ (Ch10)**

1) BOŽIE DETI V SYNOVI (COMMUNIO S KRISTOM)

- „**Svätý krst je teda novým narodením, je znovuzrozením.**“ (Ch11)
- „**Prostredníctvom svätého krstu sa stávame v jeho jednorodenom Synovi Ježišovi Kristovi Božími deťmi.** Každý kresťan, keď vystupuje z krstnej vody, počúva ten hlas, ktorý zaznel pri brehu Jordána: **"Ty si môj milovaný Syn, v tebe nám zaľúbenie"** (Lk 3,22). Chápe, že bol **pripojený ako dedič k milovanému Synovi** (por. Gal 4,4-7) a tým sa stal **bratom, alebo sestrou Kristovou.**“ (Ch11)

2) JEDNO TELO V KRISTOVI (COMMUNIO V KRISTOVI)

- „**Krst znamená a spôsobuje mystické ale reálne začlenenie do ukrižovaného a osláveného Ježišovho Tela.** ... Pavlove slová sú vernou odozvou učenia Ježiša, ktorý zjavil tajomnú **jednotu učeníkov so sebou samým a medzi nimi navzájom.**“ (Ch12)

3) ŽIVÝ A SVÄTÝ CHRÁM DUCHA (MISSIO S KRISTOM)

- „**Tento obraz nám otvára inú dimenziu novosti krstu, ktorú II. vatikánsky koncil predstavil takto: "Pokrstení sa totiž preporodením a pomazaním Ducha Svätého posväcujú v duchovný dom" ... Na základe duchovného "pomazania" môže kresťan svojim spôsobom opakovať Kristove slová: "Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal Evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utláčaných prepustiť na slobodu, a ohlásiť Pánov milostivý rok"** (Lk 4,18-19; por. Iz 61,1-2). **Prostredníctvom vyliatia Ducha udeleného v krste a birmovaní, dostáva pokrstený účasť na poslaní samého Ježiša Krista, Mesiáša a Spasiteľa.**“ (Ch13)

TROJITÉ POSLANIE KREŠTANA

- **TROJITÝ ÚRAD:** „... som chcel od začiatku mojej pastierskej služby **vzdvihnúť kňazskú, prorockú a kráľovskú dôstojnosť celého Božieho ľudu**; "Ten, ktorý sa narodil z Panny Márie, syn tesára – za ktorého ho považovali - Syn živého Boha, ako ho vyznal Peter, prišiel, aby z nás všetkých urobil kráľovské kňazstvo. Koncil nám znovu pripomenul tajomstvo tejto moci a skutočnosť, že **poslanie Krista, kňaza, proroka, učiteľa a kráľa pokračuje v Cirkvi. Všetci, celý Boží ľud sa zúčastňuje na tomto trojakom poslaní**"(Ján Pavol II.; Hom. pri prevzatí najvyššieho pastierskeho úradu (22. okt. 1978): AAS 70 (1978), 946.)“ (Ch14)
  - **KŇAZ:** „**Apoštol Peter** oslovuje pokrstených ako "novonarodené deti" a píše im: "Prichádzajte k Nemu, k živému prameňu, ktorý ľudia síce zavrhlí, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny, a vbudujte sa aj vy ako živé kamene do duchovného domu, **do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety príjemné Bohu** skrze Ježiša Krista... ale **vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla**" (1Pt 2,4-5.9).“ (Ch14)
  - **KRÁĽ:** „...ako to ukazuje napríklad **komentár sv. Augustína** k 26 žalmu. Píše: "Dávid bol pomazaný za kráľa. **V tých dobách boli pomazávaní iba kráľ a kňaz.** Obaja boli predobrazom budúceho a jediného kráľa a kňaza, Krista. (Kristus sa odvodzuje od krizmy). Ale **nielen naša Hlava bola pomazaná, ale aj my, jeho Telo...** Preto **pomazanie prináleží všetkým kresťanom, zatiaľ čo v starozákonných dobách prináležalo iba dvom. My tvoríme Kristovo Telo, pretože my všetci sme pomazaní a v ňom sme Kristom (!).**" (Ch14)
  - **PROROK:** „Účasť na prorockom úrade Kristovom, ktorý "hlásal Kráľovstvo Otcovo svedectvom života a silou slova," **uschopňuje a zaväzuje laikov, aby vo viere prijímali Evanjelium, hlásali ho svojimi slovami a skutkami a odvážne poukazovali na zlo.** Spojení s Kristom, "veľkým Prorokom" (Lk 7,16) Duchom povolaní za "svedkov" vzkrieseného Krista, budú mať laici účasť nielen na nadprirodzenom zmysle Cirkvi pre vieru, ktorý "sa vo viere nemôže mýliť", ale aj na milosti slova (por. Sk 2,17-18; Zjv 19,10); **aj oni sú povolaní k tomu, aby umožnili stať sa viditeľnou novosťou a silou Evanjelia v ich každodennom rodinnom a spoločenskom živote a aby odvážne a trpezlivo dosvedčovali svoju nádej ..."aj prostredníctvom štruktúr života vo svete"**“ (Ch14)

ZHRNUTÉ:

- Byť kresťanom znamená **BYŤ SKUTOČNE JEDNO TELO (= JEDNA BYTOSŤ) S KRISTOM** – a teda **BYŤ KRISTOM**: „*My tvoríme Kristovo Telo, pretože my všetci sme pomazaní a v ňom sme Kristom*“ (Jaán Pavol II.)
- To znamená vnímať aj samých seba **navzájom ako JEDNO TELO, ako SÚČASŤ SEBA!** „*Spiritualita spoločenstva znamená okrem toho schopnosť cítiť brata a sestru vo viere v hlbokej jednote tajomného tela - Cirkvi, čiže ako "niekoho, kto patrí ku mne", aby som vedel spolu s ním prežívať jeho radosti a jeho bolesti, uhádnuť jeho želania, postarať sa o jeho potreby a ponúknuť mu pravé a hlboké priateľstvo.*“ (Novo millenio ineunte 43)
- **VÝSLEDKOM JE, že naozaj SME KRISTOM aj v Jeho poslaní:** Tam, kde sme, žijeme Jeho život, konáme Jeho skutky, naplníme Jeho poslanie, hovoríme Jeho slová, sledujeme Jeho zámery, **PRETOŽE SÚ NAŠE: MY sme ON a ON je MY, sme JEDNO TELO!**
- **Toto poslanie má tri dimenzie:** Poslanie a postavenie Krista KŇAZA, KRÁĽA a PROROKA.

SVETSKÝ CHARAKTER LAIKOV

„*Na základe svojej príslušnosti ku Kristovi, Pánovi a Kráľovi sveta, nadobúdajú laici účasť na jeho kráľovskom úrade. Sú Ním povolaní k službe Božiemu Kráľovstvu a jeho rozvíjaniu sa v dejinách. Laici žijú kresťanské kráľovské poslanie predovšetkým*

- *prostredníctvom svojho duchovného boja, aby v sebe samých prekonávali kráľovstvo hriechu (por. Rim 6,12), a svojím sebadarováním,*
- *aby v láske a spravodlivosti slúžili Ježišovi, ktorý je prítomný vo všetkých svojich bratoch a sestrách, predovšetkým v najbiednejších (por. Mt 25,40).*
- *Avšak laici sú zvláštnym spôsobom povolaní k tomu, aby navrátili stvoreniu jeho plnú pôvodnú hodnotu. Keď svojou, milosťou nesenou, činnosťou usporadúvajú stvorenie pre blaho ľudí, zúčastňujú sa laici na vykonávaní moci, ktorou vzkriesený Ježiš priťahuje k sebe všetky veci, aby ich spolu so sebou podriadil Otcovi, že by bol Boh všetkým vo všetkom (por. Jn 12,32; 1Kor 15,28).*“ (Ch14)

ROVNOSŤ V ODLIŠNOSTI

„Novosť kresťanstva je základom a oprávnením rovnosti všetkých členov Božiemu ľudu: "Všetky údy získavajú svojim znovuzrodením v Kristovi rovnakú dôstojnosť, spoločnú milosť dietok Božích, spoločné povolanie k dokonalosti, tú istú spásu, tú istú nádej a nerozdielnú lásku." Na základe spoločnej krstnej dôstojnosti je laik s vysvätenými pastiermi a rehoľníkmi spoluzodpovedný za poslanie Cirkvi.“ (Ch15)

- **LAIK je teda rovnaký kresťan ako kňaz, či rehoľník – nie je ani viac, ani menej,** pretože všetci sú jedno a to isté, sú synmi v Synovi, sú jediným Telom jedného a toho istého Krista, všetci tak úplne rovnako SÚ KRISTOM.
  - **Z čoho vyplýva nielen rovnaké povolanie,** rovnaký prísľub a nádej, **ale aj rovnaká zodpovednosť,** rovnaké poslanie,...!
- **OD KLERIKA, či REHOĽNÍKA sa laik líši iba spôsobom a miestom vykonávania tohto jediného poslania.**

PRÍKLAD:

- Je to ako v škole:
  - OD PROFESOROV sa neočakáva, že budú chodiť do zamestnania, alebo sa budú venovať svojim firmám, ale že budú vzdelávať študentov a venujú do toho všetky svoje sily
  - OD ŠTUDENTOV sa zase nečaká, že ostanú bývať v škole, ale že – vystrojení tým, čo sa naučili – sa budú venovať práve zamestnaniu, biznisu, vari politike,...
- **TO ISTÉ PLATÍ V CIRKVI:**
  - **KLERICI sú tu hlavne na to, aby slúžili Božiemu ľudu.** Neočakáva sa od nich, že budú mať nejaké vlastné zamestnanie, alebo biznis, alebo záľuby, či dokonca rodinu. Ich rodinou je Cirkev – farnosť, diecéza – a očakáva sa od nich, že sa tejto službe úplne zasvätia.
  - **OD LAIKOV sa zase nečaká, že budú „bývať v kostole“** ☺ Naopak, čaká sa, že – vystrojení tým, čo v Cirkvi prijímajú vo forme vyučovania, sviatostí, liturgie, podpory,... – budú práve vo svete onými „robotníkmi v Pánovej vinici“ a tam budú uskutočňovať Božie zámery formou apoštolátu, služby, ale aj angažovanosti vo svete politiky, kultúry,...

„Aj keď nie je Cirkev z tohto sveta, žije v tomto svete (por.In 17,16) a je poslaná, aby pokračovala v spásnom diele Ježiša Krista, "ktoré je zamerané na spásu, ale aj výstavbu celého časného poriadku". Všetci členovia Cirkvi majú rozličným spôsobom účasť na jej sekulárnej dimenzii. Predovšetkým laici

špecifickým spôsobom aktualizujú a vykonávajú túto účasť, ktorá je podľa učenia Koncilu zvlášť vlastná. Označuje sa pojmom "svetský charakter". ... Tak sa stáva "svet" oblasťou a prostriedkom spĺňania kresťanského povolania laikov, pretože sú určení k tomu, aby v Kristovi oslavovali Boha Otca. Preto môže Koncil poukázať na špecifický význam Božieho povolania, ktoré je adresované laikom. Nie sú povolaní k tomu, aby opustili svoje miesto vo svete. ... Krst obsahuje skôr poslanie, ktoré sa vzťahuje práve na situáciu vo svete: "Ta ich volá Boh, aby vykonávaním svojho zamestnania v duchu Evanjelia sa zvnútra sťa kvas pričiňovali o posvätenie sveta a tak urobili Krista zjavným ostatným ľuďom, najmä svedectvom svojho života, jasom svojej viery, nádeje a lásky." ... V tomto smere ide aj tvrdenie synodálnych Otcov: "Svetský charakter laikov sa preto môže chápať nielen v sociologickom, ale aj v teologickom zmysle. O znaku svetskosti treba uvažovať vo svetle stvoriteľského a vykupiteľského aktu Boha, ktorý zveril svet ľuďom, aby sa zúčastňovali na stvoriteľskom diele, oslobodzovali stvorenie od následkov hriechu a aby sa sami posväcovali v manželstve alebo bez manželstva, v rodine, v povolani a v rozličných oblastiach spoločenského života". ... Obrazy Evanjelia: soľ, svetlo a kvas sa týkajú všetkých Ježišových učeníkov bez výnimky, ale zvláštnym spôsobom laikov." (Ch15)

OTÁZKY NA ZÁVER:

- **Ako nám to znie:**
  - „BYŤ VEĽVYSLANCOM KRISTA všade tam, kde práve sme...“
  - „BYŤ KRISTOM všade tam, kde práve sme...“
  - „BYŤ PROFESIONÁLNYM KREŠŤANOM všade tam, kde práve sme“
- **PRED OBRÁTENÍM:** „SOM PODNIKATEĽ – Pane Bože, pomáhaj mi s mojou firmou! Ved', ako stíham, lebo moc nestíham, sa snažím byť dobrým katolíkom, aj do kostola chodím, ak sa mi dá...“
- **PO OBRÁTENÍ:** „Som kresťan. Mojim životným zmyslom a životným poslaním je byť Kristom v tomto svete a pretvárať ho podľa vzoru Božieho Kráľovstva. V súčasnosti toto poslanie plním s pomocou mojej firmy ako podnikateľ. Ale pokojne sa to v budúcnosti môže aj zmeniť, je to len nástroj môjho poslania byť Kristom vo svete!“
- **KU KTORÉMU z týchto dvoch „modelov“ by sme sa reálne zaradili?**
  - **Aj toto je jeden z podstatných aspektov METANOIE, čiže ZMENY MYSLENIA: presunúť sa z pozície „zástupu“ (= „oproti Ježišovi“ ako prijímateľ) do pozície „učenika“ (= „vedľa Ježiša“ ako partner, druh, spoločník, spolupracovník) a stáť tak na rovnakom mieste, ako Kristus.**
  - **Je to zmena samej identity, podstaty toho, „ČÍM SOM“:**
    - **PODNIKATEĽ**, ktorý praktizuje kresťanstvo,
    - alebo **BOŽÍ SYN**, ktorý sa plní svoje poslanie ako podnikateľ?

✠ Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša:

Ježiš povedal svojim učeníkom: ¹⁴ Bude to tak, ako keď sa istý človek chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: ¹⁵ jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval. ¹⁶ Ten čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. ¹⁷ Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. ¹⁸ Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. ¹⁹ Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. ²⁰ Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: "Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal." ²¹ Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána." ²² Predstúpil ten, čo dostal dva talenty a vravel: "Pane, dva talenty si mi odovzdal a hľa, získal som ďalšie dva." ²³ Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána." ²⁴ Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent, a hovoril: "Pane, viem, že si tvrdý človek: žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde si nerozsýpal." ²⁵ Bál som sa, preto som išiel a ukryl tvoj talent v zemi. Hľa, tu máš, čo je tvoje." ²⁶ Jeho pán mu povedal: "Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozsýpal?" ²⁷ Mal si teda moje peniaze dať peňazomencom a ja by som si bol po návrate vybral, čo je moje, aj s úrokmi. ²⁸ Vezmite mu talent a dajte ho tomu, čo má desať talentov. ²⁹ Lebo každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má.

(Mat 25:14-29 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

POVOLANIE KU SVÄTOSTI

„Dôstojnosť laikov sa nám naplno otvára, keď uvažujeme o prvom a základnom povolaní, ktoré Otec v Ježišovi Kristovi skrze Ducha Svätého adresuje na každého z nich: povolanie ku svätosti, to znamená k dokonalosti v láske. ... II. vatikánsky koncil povedal to podstatné o všeobecnom povolaní ku svätosti. Možno dokonca tvrdiť, že toto je najdôležitejšie poverenie koncilu, ... Je to nielen morálne napomenutie, ale nevyhnutná výzva, ktorá vyplýva z tajomstva Cirkvi. ... Výzva prítomného okamihu smeruje dnes viac než inokedy k tomu, aby všetci kresťania nastúpili cestu obnovy v duchu Evanjelia, aby sa veľkodušne

dali k dispozícii výzve Apoštola, aby bol "ich celý život svätý" (1Pt 1,15). ... Na základe členstva v Cirkvi, prijímajú a zdieľajú všetci univerzálne povolanie ku svätosti. Aj laici sú k tomu skrz-naskrz povolaní bez najmenšieho rozdielu, tak ako ostatní členovia Cirkvi: "Z toho je každému jasné, že všetci v Krista veriaci sú v každom stave a postavení povolaní k plnosti kresťanského života a k dokonalosti v láske." "Všetci v Krista veriaci budú deň čo deň vzrastať vo svätosti vo svojich životných podmienkach." Povolanie ku svätosti má svoje korene v krste a obnovuje sa v ostatných sviatostiach, predovšetkým v Eucharistii. Keďže si obliekli Krista a nasýtili sa z Ducha Svätého, sú kresťania "svätí" a preto uschnutí a povinní prejavovať svätosť svojho bytia v svätosti celého ich pôsobenia. Apoštol Pavol neúnavne napomína všetkých kresťanov, aby tak žili, "ako sa patrí na svätých" (Ef 5,3).“ (ChI 16)

- Nie je to žiadna novinka, podobná výzva zaznieva (ako bolo spomenuté) už v Biblii, napríklad:
  - „¹⁴ **Ako poslušné deti neprispôbujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti,** ¹⁵ **ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní;** ¹⁶ **veď je napísané: "Buďte svätí, lebo ja som svätý."** (1Pe 1:14-16 SSV)“
  - „¹⁰ **Pánov deň príde ako zlodej. A vtedy sa nebesia s rachotom pominú, živly sa páľavou rozplynú, aj zem i diela, ktoré sú na nej.** ¹¹ **A keď sa toto všetko má tak rozplynúť, ako sväto a nábožne musíte žiť vy,** ¹² **čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa, pre ktorý sa nebesia páľavou rozplynú a živly sa v ohni roztopia!** (2Pe 3:8-14 SSV)“
- alebo v Kódexe cirkevného práva:
  - „**Kán. 210 CIC - Všetci veriaci musia podľa vlastného postavenia venovať svoje sily na to, aby viedli svätý život a napomáhali vzrast Cirkvi a jej ustavičné posväcovanie.**“

PREČO?

„Cirkev je vyvoleným viničom, ktorého ratolesti žijú z tajomného a posväcujúceho životného prúdu Kristovho; Ona je mystickým telom, ktorého údy sa zúčastňujú na živote svätosti samotnej Hlavy, ktorou je Kristus. ... Duch, ktorý posvätil ľudskú prirodzenosť Ježišovu v panenskom lone Márie (por. Lk 1,35), je tým istým Duchom, ktorý je prítomný a činný v Cirkvi, aby jej odovzdával svätosť vteleného Božieho Syna. ... Život podľa Ducha,

ktorého ovocím je svätosť (por. Rim 6,22; Gal 5,22), si vyžaduje od každého pokrsteného nasledovanie a napodobňovanie Krista a uschopňuje ho k tomu. ... “ (Chl 16)

- **Dôvodom je teda jednota s Kristom – a, nakoniec, samotná podstata spásy:**
  - Byť spasený = byť ako Boh = byť svätý, ako je Boh svätý.
  - Byť spasený = byť súčasťou Cirkvi = súčasťou Krista, ktorý sám je svätý
  - Byť spasený = žiť Boží život = žiť dokonalú svätosť lásky
- Toto má v praxi **DVE STRANY MINCE:**
  - **Vďaka „našteniu na Krista“ ako vinič ja MÔŽEM byť svätý!** Je to v mojich možnostiach! Obrovský Boží dar – možnosť BYŤ AKO BOH!!!
  - **Na druhej strane ale ak chcem byť spasený (čiže svätý!!!), musím CHCIEŤ byť svätý** a pracovať na tom – čiže **MUSÍM BYŤ svätý!** Je to nevyhnutná podmienka, „povinnosť“ kresťana!
  - Slovamí pápeža: *„Laici musia chápať a uskutočňovať svoje povolanie ku svätosti ako nezrieknuteľnú povinnosť, ktorá ich vyzýva, predovšetkým však ako žiarivé znamenie lásky Boha, ktorý ich vykúpil k životu svätosti.“* (Chl17)

V PRAXI TO ZNAMENÁ...

REČOU PODOBENSTVA

Presne o tomto je náš úvodný úryvok z podobenstva o talentoch:

- **Pán pozýva svojich sluhov, aby sa postavili na jeho miesto a žili a robili to, čo On.**
- **Sám odchádza a necháva ich, aby konali s plnou slobodou, vynaliezavosťou, ale aj zodpovednosťou.** Preto im skutočne zveruje SVOJ MAJETOK, aby s ním nakladali, ako uznajú za vhodné – a potom odíde, stiahne sa, aby im vytvoril priestor na opravdivé, samostatné a tvorivé jednanie.
- **Po čase sa vráti a vyhodnotí ich úsilie:**
  - **DVAJA USPELI** – stali sa podobnými svojmu Pánovi. Sú preto odmenení tým, čo si osvojili a po čom sami túžia:
    - **Zverené talenty dostanú ako dar („dedičstvo“) do vlastníctva**
    - **a k tomu účasť na Pánovej kráľovskej moci ako jeho spoluvládcovia a partneri:** „¹⁷ On mu povedal: *“Správne, dobrý sluha; pretože si bol verný v maličkosti, maj moc nad desiatimi mestami.”* (Luk 19:17 SSV)“, resp. *„Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom,*

ustanovím ťa nad mnohým: vojski do radosti svojho pána.
(Mat 25:23 SSV)“

- **JEDEN NEUSPEL – odmietol byť ako jeho pán. Rozhodol sa ostať naďalej sluhom a otrokom.**
  - **A Pán ho nenúti k ničomu, čo nechce.** Ponecháva ho osudu, ktorý si vyvolil – je preto „vyhodený von“, pretože otrok nemôže (a ani nechce) byť v spoločnosti kráľov ako jej súčasť...! Pán ho vracia tam, kam bol, naspäť do jeho nízkeho postavenia...

V SKUTOČNOM ŽIVOTE...:

A tu sa dostávame k jadrú veci v podobenstve o talentoch:

- **Ježiš je Boží Syn** – a ako taký v živote žije a koná život a skutky Božieho Syna (čiže poslanie a úrad kráľa, proroka a kňaza)
- **Adresuje nám pozvanie: „Chceš byť Božím synom (dcérou)?“**
- **Kresťan je človek, ktorý odpovedá: „ÁNO, CHCEM!“**
- **A Ježiš na to: „Dobre teda! Tu máš moje „talenty“! Zverujem Ti zem a všetko čo je na nej a Ja odchádzam. Postav sa teda na moje miesto a ukáž, že chceš, vieš a dokážeš žiť a konať ako syn (dcéra) Boha!“⁴**
  - **Týmito talentmi je práve oná „Vinica Pánova“, „Roľa, ktorou je svet“** – inými slovami, je to „Boží majetok“, Božie Kráľovstvo, ktoré sme povolani zveľadovať a znásobovať⁵.
- **A potom pokračuje: „Ja teraz odídem k Otcovi. Ako On poslal mňa, Ja teraz posielam teba: Choď a buď tým, čím som bol ja! Pokračuj v mojom diele! Buď mnou!“⁶**
- **„Ale aby si sa nevyhováral, že to je nad Tvoje sily, nechám Ti tu:**
  - **Pomocníka, svojho Ducha!⁷ On ťa naučí všetko, čo budeš k tejto práci Božieho syna (dcéry) potrebovať!“**

---

⁴ Pán povedal: "Kto je teda verný a múdry správca, ktorého pán ustanoví nad svojou čeladou, aby jej načas dával určený pokrm? ⁴³ Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť. ⁴⁴ Veru, hovorím vám: Ustanoví ho nad všetkým, čo má. ⁴⁵ Ale keby si ten sluha v srdci povedal: "Môj pán voľajako nejde," a začal by biť sluhov a slúžky, jesť, piť a opíjať sa, ⁴⁶ pán toho sluhu príde v deň, keď to najmenej čaká, a v hodinu, o ktorej nevie, oddelí ho a dá mu podiel medzi nevernými. (Luk 12:42-46 SSV)

⁵ A zasa povedal: "K čomu prirovnám Božie kráľovstvo? ²¹ Podobá sa kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí." (Luk 13:20-21 SSV)

⁶ „Tešme sa a ďakujeme: stali sme sa nielen kresťanmi, ale Kristom... Žasnite a plesajte: my sme sa stali Kristom.“ (Sv. Augustín)

- + **CIRKEV** (učiteľský úrad)
- a CIRKEV ako **SPOLOČENSTVO veriacich**, moju rodinu, v ktorej si všetci navzájom slúžite a podporujete sa – a v nej s Tebou budem prítomný aj ja sám!
- **BYŤ KREŠŤANOM potom znamená prijať túto účasť na KRISTOVOM POSLANÍ (úrade) BOŽIEHO SYNA** – doslova sa postaviť na Jeho miesto a byť tým, čím On, konať to, čo On,... – síce náročné, ale v sile Ducha uskutočniteľné pre každého: „Kresťanská dôstojnosť, ktorá je pôvodom rovnosti všetkých členov Cirkvi, ... je náročná, je dôstojnosťou robotníkov, ktorých pozval Pán do svojej vinice. "Tak všetkých laikov" - čítame v koncilových textoch - "viaže vznešené bremeno pričiňovať sa o to, aby božské rozhodnutie spásy dosiahlo viac a viac všetkých ľudí všetkých čias a všade na zemi."“ (Ch17)
  - **KTO SA OSVEDČÍ** a ukáže, že naozaj túži a chce žiť a konať ako syn (dcéra) Boha – a preto tak už žije a koná! – **bude odmenený tým, po čom túžil: Božím synovstvom! To, čomu slúžil ako zverenému pokladu – Božie Kráľovstvo – sa samo stane jeho dedičstvom, vlastníctvom a on sa v Bohu a skrze Boha sám stane takým, ako Boh!**
  - **KTO SA NEOSVEDČÍ** – a teda ukáže, že nechce a netúži byť a žiť ako Boží syn a dcéra – nebude nútený žiť v Nebi ako syn Boží (dcéra Božia), ale bude mu umožnené žiť ďaleko od Boha, uzatvorenému v svojom sebecke a lenivosti – čiže v Pekle.

SVÄTÍ LAICI – KDE A AKO?

„Povolanie ku svätosti nesie so sebou to, že život podľa Ducha sa prejavuje predovšetkým v ich zapojení do svetskej oblasti a v ich účasti na pozemských činnostiach. Apoštol nás ešte raz napomína: "Všetko, čo hovoríte, alebo konáte, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho vzdávajte vďaka Bohu Otcovi!" (Kol 3,17). Koncil aplikuje slová Apoštola na laikov a výslovne vyhlasuje: "Ani rodinné starosti, ani iné svetské záležitosti nemajú byť vylúčené z ich spôsobu duchovného života."⁴⁵ Otcovia Synody hovorili zo svojej strany: "Jednota života laikov má rozhodujúci význam: musia sa posväcovať vo svojom každodennom živote v povolani a v spoločnosti. Aby spĺňali svoje povolanie, musia laici chápať svoju činnosť všedného dňa ako možnosť zjednotenia s Bohom a spĺňania Jeho

---

⁷ Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal. (Joh 14:26 SSV)

vôle ako aj službu iným ľuďom, aby ich viedli v Kristovi k spoločenstvu s Bohom." ... Povolanie ku svätosti je čo najužšie spojené s poslaním ako aj zodpovednosťou, ktorá je zverená laikom v Cirkvi a vo svete." (Chl17)

- Je to jednoduchá logika:
  - **BYŤ SVÄTÝ = byť ako Boh, ako Ježiš Kristus.**
  - **JEŽIŠ BY BOL (A JE) JEŽIŠOM – BOHOM A BOŽÍM SYNOM – BEZ OHĽADU NA TO, KDE BY BOL:** v kostole, v kláštore, na opustenom ostrove, v továrni, v úrade, v rodine,... – kdekoľvek a v čomkoľvek by Ježiš bol sebou: Svätým Synom Boha.
  - **KREŠŤAN preto môže a má byť rovnako všade KRISTOM.** Nie je na to potrebný žiaden zvláštny stav. Nemusíme byť v kláštore, nemusíme byť kňazmi, či pustovníkmi. **VŽDY A VŠADE MÔŽEME BYŤ KRISTOM A KONAŤ KRISTOVO DIELO A ŽIŤ JEHO ŽIVOT, MAŤ JEHO MYSLENIE, HOVORIŤ JEHO SLOVÁ, ZDIEĽAŤ JEHO TÚŽBY,...!!!**
- A tak rovnako, ako poslaním kňaza je byť tým, čím by bol Ježiš, keby bol kňazom, poslaním laika je byť takisto tým, čím by bol Ježiš, keby bol, ako on, robotníkom, úradníkom, lekárom, vojacom, podnikateľom,... – a všade tam, jeden i druhý, konať Kristovo dielo a spravovať a zveľaďovať „Jeho talenty“, čiže Božie Kráľovstvo na tomto svete!

NEVYHNUTNOSŤ OBRÁTENIA PRE KAŽDÉHO!

- Teraz určite chápeme nevyhnutnosť radikálneho obrátenia pre každého z nás:
  - **NEZÁLEŽÍ NA TOM, ČI SME DOTERAZ BOLI dobrí, alebo zlí, zbožní, alebo bezbožní, pracovití, alebo leniví, obetaví, alebo sebeckí,...**
  - **NIKTO Z NÁS doteraz nebol synom Boha,** nestál na Jeho mieste, nevzal na seba Jeho zodpovednosť za celý svet⁸, neprijal Jeho službu za svoju...
  - **JEŽIŠ NÁS VOLÁ K NIEČOMU ÚPLNE NOVÉMU,** čím nikto z nás nebol.
  - **A BEZ OHĽADU NA TO, ČÍM SME BOLI, musíme sa to všetci úplne rovnako naučiť** a všetci sa musíme úplne rovnako a bez výnimky „znova narodiť“, aby sme sa nielen navonok, ale aj vnútorne stali tým, čím sme doteraz nikdy, nikde a nijako neboli: synmi a dcérami Boha!

---

⁸ „¹⁵ A povedal im: "Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. (Mar 16:15 SSV)"

Je to úplne rovnako ako napríklad s funkciou prezidenta: Bez ohľadu na to, čím sme doteraz boli a akí sme doteraz boli, nikto z nás doteraz prezidentom nebol a ani ním nie je. Ak sa ním chceme stať, znamená to vydať sa na cestu, ktorou sme nikdy nešli, učiť sa veci, ktoré sme sa nikdy neučili, začať robiť veci, ktoré sme nikdy nerobili, stať sa niečím, čím sme nikdy neboli a začať žiť to, čo sme doteraz ešte nikdy nežili! Nikdy na to nebude stačiť ono „Som poctivý občan, dane platím, nikomu nič zlé nerobím, pracujem, komu sa dá, pomôžem...“

Podobne na Božie synovstvo nikdy nestačí byť dobrým a zbožným človekom v štýle: „Modliť sa modlím, do kostola chodím, nikomu nič zlé nerobím, komu môžem, pomôžem,...“ – pretože toto je definícia *dobrého a zbožného človeka*, ale nie *Božieho syna, či dcéry!!!*

Ak sa chcem stať Božím synom (dcérou) – tak sa ním musím stať! Musím sa obrátiť, znova sa narodiť a stať sa tak úplne novým stvorením:

„... máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy,²³ a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania,²⁴ obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. (Eph 4:22-24 SSV)“

✠ Čítanie zo svätého evanjelia podľa Jána:

Ježiš povedal svojim učeníkom: Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ² On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. ³ Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. ⁴ Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. ⁵ Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. ⁶ Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria. ⁷ Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. ⁸ Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi. ⁹ Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske! ¹⁰ Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske. ¹¹ Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná. ¹² Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás.

(Joh 15:1-12 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

Dnes vstupujeme do 2. kapitoly s titulom „**MY VŠETCI SME RATOLESTI JEDNÉHO VINIČA**“

*„Ešte raz počúvajte Ježišove slová: **Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník... Ostaňte vo mne a ja zostanem vo Vás.**“ (Jn 15,1-4). Tieto jednoduché slová nám zjavujú tajomstva plné spoločenstvo, ktoré spája do jednoty Pána a učeníkov, Pána a všetkých pokrstených. Je to živé a životodárne spoločenstvo, na základe ktorého kresťania nepatria sebe samým, ale ako ratolesti na viniči sú Kristovým vlastníctvom. Vzorom, prameňom a cieľom spoločenstva kresťanov s Ježišom je **spoločenstvo Syna s Otcom v oddanosti. Svätého Ducha. Zjednotení zväzkom lásky Kristovho Ducha sú kresťania zjednotení s Otcom.***

*Ježiš pokračuje: "Ja som vinič, vy ste ratolesti." (Jn 15,5) **Zo spoločenstva kresťanov s Kristom vyplýva ich vzájomné spoločenstvo: všetci sú ratolesťami jedného viniča, ktorým je Kristus.** Pán Ježiš nám vysvetľuje toto bratské spoločenstvo ako žiarivý odraz života a lásky Otca, Syna a Svätého Ducha, na ktorom sa tajomným spôsobom zúčastňujú všetci pokrstení. O toto spoločenstvo sa modlí Ježiš: "Aby*

všetci boli jedno, ako Ty, Otče, vo mne a ja v Tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal." (Jn 17,21)" (Ch18)

LOGICKÝ A NEVYHNUTNÝ DÔSLEDOK

TAJOMSTVO CIRKVI

- **Byť kresťanom = byť Kristom = byť zjednotený, skutočne JEDNO S KRISTOM!**
  - **ROZUMOM**, kedy sme zajedno s Kristom v Jeho zmýšľaní, postojoch,...
  - **VÔĽOU**, kedy konáme a jednáme tak, ako Kristus;
  - **ALE HLAVNE LÁSKOU**, kedy naozaj milujeme Krista, vytvárame s Ním hlbokú jednotu lásky a vernosti – a tak **nielenže sme „ako Kristus“, ale skutočne „sme Kristom“**, pretože sme skutočne v Ňom (nielen v Jeho zmýšľaní a pod.) a On je skutočne v nás.
- A TU ZAČÍNA TAJOMSTVO CIRKVI:
  - **Byť Kristom znamená milovať s Kristom a Kristovou láskou VŠETKÝCH ĽUDÍ** – až po vyliatie krvi, ako to urobil Ježiš: *„Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní. ... keď sme boli nepriateľmi (Rom 5:6.10 SSV)“*
  - **Ale V PRÍPADE KREŠŤANOV, ktorí tvoria s Kristom tú istú jednotu, ako my, je to ešte omnoho intenzívnejšie: My spolu s nimi SME KRISTUS, sme JEDNO TELO, sme JEDNA BYTOSŤ! Skutočne! Reálne!**
    - Tak, ako píše Pavol: *„Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi.“²⁹ A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prisľúbenia dedičmi. (Gal 3:28-29 SSV)“*

SÚČASNE JE TO PODMIENKA...:

Ako už naznačil Pavol v závere textu, ktorý sme čítali: **„(ak) ste Kristovi, (potom) ste Abrahámovým potomstvom...“**

- **Práve pre to, čo sme povedali, Kristus = „vinič + ratolesti“ = CIRKEV.**

○ **JE JEHO TELOM:**

- **„Ved' nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev, lebo sme údmi jeho tela.“ (Ef 5,29 SSV)**
- **„Všetko mu (Kristovi) položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi,²³ ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplňa všetko vo všetkom. (Eph 1:22-23 SSV)“**

○ **STOTOŽŇUJE SA S ŇOU:**

- **„Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ!“ (Sk 9,4n SSV)**
- **„Ten, čo pozerá na Cirkev, pozerá priamo na Krista, ktorý stvárňuje sám seba a očakáva svoj vzrast ustavičným pridávaním spasených ľudí.“ (Sv. Gregor Naziánsky)**
- **„Náš Vykupiteľ sa ukázal ako jedna osoba so svätou Cirkvou, ktorú si pridružil.“ (Sv. Gregor Veľký)**
- **„Ježiš Kristus a Cirkev, to je podľa mojej mienky jedno a to isté a netreba z toho robiť problém.“ (Sv. Jana z Arcu)**

- **PRETO PAVOL HOVORÍ:** **„Lebo ako je jedno telo a má mnoho údov, ale všetky údy tela sú jedno telo, hoci je ich mnoho, tak aj Kristus.¹³ Ved' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. (1Co 12:12-13 SSV)“**

- Presne tak, ako sme sa to učili v Katechizme: **KRST = „NAMONTOVANIE“ do Kristovho Tela, Cirkvi!**

- **Už nie sme „súkromná a nezávislá osoba“,...**
- **... ale z vlastnej vôle a rozhodnutia (aspoň u tých, ktorí boli na prijímaní a birmovke 😊) sme sa tejto svojej nezávislosti zriekli, aby sme sa mohli stať JEDEN S KRISTOM A JEHO TELOM – CIRKVOU!**
- **Ak NESÚHLASÍME s týmto „namontovaním“, musíme odmietnuť krst a s ním aj Krista a celé kresťanstvo...!!!**

- **KATOLÍCI SI TO VŽDY VEĽMI HLBOKO UVEDOMOVALI:**

- „Nemôže mať Boha za Otca ten, kto pohŕda Cirkvou ako matkou.“ (Sv. Augustín, sv. Cyprián,...)
- „Či neviete, že nemôže mať účasť s Bohom, kto nežije v pokoji a jednote s Cirkvou?“ (Pelágus II., pápež, 6. storočie)

ZNOVA JE TO O ZMENE MYSLENIA – METANOI

- „Lebo ako máme v jednom tele mnoho údov, ale všetky údy nekonajú tú istú činnosť, ⁵ tak aj **my mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi.** (Rom 12:4-5 SSV)“
- „Vari neviete, že vaše telá sú Kristovými údmi? (1Co 6:15 SSV)“
- „Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého (Mat 22:39 SSV)“
  - **DOVTEDY** to bolo o **INTENZITE**: Miluj ho tak, akoby bol tebou samým.
  - **ODTERAZ** je to o **PODSTATE**: Miluj ho ako seba, lebo **ON JE tebou!** Ste jedno telo, jedna bytosť, jeden organizmus, JEDEN KRISTUS – čokoľvek robíš jemu, Kristovi robíš: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. (Mat 25:40 SSV) ... Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili. (Mat 25:45 SSV)“
- „Spiritualita spoločenstva znamená okrem toho schopnosť **cítiť brata a sestru** vo viere v hlbokú jednotu tajomného tela - Cirkvi, čiže **ako "niekoho, kto patrí ku mne"**,“ (Ján Pavol II., Novo millenio ineunte 43)
  - NIEKOHO, KTO PATRÍ KU MNE... nielen nejak vzťahovo, prenesene,...
  - ... ale **REÁLNE**: JE MNOU, pretože on i ja sme JEDEN KRISTUS, jedna bytosť, jedno Telo, jeden organizmus!!!

**Proste NIE JE TO „LEN O MORÁLKE“, ALE O „METAFYZIKE“ 😊,
O REALITE, O SAMEJ PODSTATE VECÍ! O NAŠEJ VLASTNEJ**

IDENTITE:

KTO SOM JA?

„Tak sa celá Cirkev javí ako jednotou Otca a Syna a Svätého Ducha zjednotený ľud.“
(Sv. Cyprián)

„Realita Cirkvi ako communia je podstatnou súčasťou, ba tvorí centrálny obsah "tajomstva", to znamená božského spásneho rozhodnutia pre ľudí. Preto nemožno pochopiť communio Cirkvi, ak o ňom uvažujeme iba ako o sociologickej alebo psychologickej danosti. Cirkev, ako communio je "nový" ľud, "mesiánsky" ľud, ktorý má "za Hlavu Krista", "ktorému je vlastná dôstojnosť a sloboda božích detí", ktorého "zákonom" je nové prikázanie... "milovať, ako nás miloval Kristus" a ktorého "určením konečne je Božie Kráľovstvo"; ktorý "založil Kristus ako spoločenstvo života, lásky a pravdy".⁵⁹ Zväzky, ktoré spájajú členov Božieho ľudu navzájom - a predovšetkým s Kristom - nie sú zväzkami "tela" a "krvi", lež zväzkami ducha, ešte presnejšie Svätého Ducha, ktorého prijali všetci pokrstení. (Por. Joel 3,1)“ (Ch19)

VÝSLEDKOM JE COMMUNIO:

„Communio-ekleziológia je centrálnou a základnou myšlienkou koncilových dokumentov. Koinonia-communio, ktoré má svoj základ vo svätom Písme, zaberá prednostné postavenie v starej Cirkvi a vo východných Cirkvách až po naše dni. ... **Čo znamená toto mnohvrstvé slovo "communio"?** V ktoromsi dni po Koncile hovoril Pavol VI. veriacim: "Cirkev je communio. Čo znamená v tomto prípade communio? Odkazujeme na kapitolu katechizmu, ktorá pojednáva o sanctorum communionem, o spoločenstve svätých. A spoločenstvo svätých znamená dvojakú životnú účasť: **začlenenie kresťanov do Kristovho života** a ďalšie **obežné prúdenie tejto lásky medzi všetkými veriacimi** v tomto a inom svete. Jednota s Kristom a v Kristovi; a jednota medzi kresťanmi v Cirkvi" ... Biblické obrazy ... hovoria o ovčinci, o stáde, o viniči, o duchovnom dome, o svätom meste.⁵⁵ V popredí stojí predovšetkým obraz Tela, ktorý nám dal sv. Pavol.“ (Ch19)

„KRVNÝ OBEH“ MILOSTI...

Pavol VI. hovorí, že COMMUNIO CIRKVI =

- **ZAČLENENIE DO KRISTA = Byť Kristom** – o tom sme hovorili v predchádzajúcich stretnutiach...

- **A NÁSLEDNE ZAČLENENIE SA DO TELA, ZLOŽENÉHO Z JEDNOTLIVÝCH ÚDOV – KREŠŤANOV.**
- **VÝSLEDKOM** je „obežné prúdenie lásky“:
  - **Tak, ako v tele** jestvuje krvný obeh a krv prichádza od srdca cez jednozlivé časti tela k iným častiam tela a od nich zase ďalej,...
  - ... **tak aj V CIRKVI** prichádza láska a milosť **OD KRISTA**, aby prúdila v Jeho **Tele: Od bratov a sestier k nám a od nás ďalej k bratom a sestram.**
    - Prijímame teda iba toľko, koľko dávame: *„Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám. (Luk 6:38 SSV)“*
    - A, naopak, **ak neprijímame, nemôžeme ani dávať:** *„Veď ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal (1Co 11:23 SSV)“*
    - **Musí tu byť teda ROVNOVÁHA:**
      - **PRIJÍMANIA** – modlitba, pôst, liturgia, spoločenstvo,...
      - **DÁVANIA** – služba v spoločenstve, apoštolát, charita,...
      - Ak čokoľvek z toho zanedbáme, ničíme tým „celý systém“ obežného prúdenia lásky, vylučujeme sa z Cirkvi a teda aj z Kristovho Tela a teda aj z Krista!

V praxi to znova pekne komentuje Ján Pavol II.:

„... spolu s ním prežívať jeho radosti a jeho bolesti, uhádnuť jeho želania, postarať sa o jeho potreby a ponúknuť mu pravé a hlboké priateľstvo. ... vidieť v druhom predovšetkým pozitívne prvky, aby sme ho prijímali a hodnotili ako Boží dar, a to nielen ako dar pre druhého, ktorý ho priamo prijal, ale aj ako "dar pre mňa". ... vedieť bratovi "urobiť miesto", nieť si vzájomne bremená (Gal 6,2) a premáhať egoistické pokušenia, ktoré nás neustále napádajú a budia rivalitu, karierizmus, nedôveru a žiarlivosť.“ (Novo millenio ineunte 43)

DO PRAXE:

- **Nakoľko skutočne sám v sebe vnímam a cítim, že:**
  - Ja **SOM** Kristus...
  - Ja **SOM** Cirkev (čiže spoločenstvo bratov a sestier, Kristovo Telo)...
  - „**TY SI JA A JA SOM TY...**“ (Boh Bl. Angele z Foligna, 13. storočie)
- **Vnímam bratov a sestry vo farnosti ako Krista a teda ako „seba“?**
- **Som zapojený do obežného prúdenia lásky vo farnosti a tým napojený na Krista?**

Čítanie z 1. listu sv. apoštola Pavla Korintánom:

Ako je jedno telo a má mnoho údov, ale všetky údy tela sú jedno telo, hoci je ich mnoho, tak aj Kristus. ¹³ Ved' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom. ¹⁴ Telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. ¹⁵ A keby noha povedala: "Nie som ruka, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu. ¹⁶ A keby povedalo ucho: "Nie som oko, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu. ¹⁷ Keby bolo celé telo okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? ¹⁸ Ale Boh rozložil údy, každý jeden z nich, v tele, ako chcel. ¹⁹ Keby boli všetky jedným údom, kde by bolo telo? ²⁰ No takto je mnoho údov, ale iba jedno telo. ²¹ A oko nemôže povedať ruke: "Nepotrebujem ťa!" ani hlava nohám: "Nepotrebujem vás!" ²² Ba čo viac, údy tela, ktoré sa zdajú slabšie, sú nevyhnutne potrebné. ... Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy. ²⁷ Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy. ²⁸ A v Cirkvi Boh niektorých ustanovil po prvé za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov, potom sú zázraky, ďalej dary uzdravovať, pomáhať, viesť, dar rozličných jazykov. ²⁹ Sú vari všetci apoštolmi? Sú všetci prorokmi? Všetci učiteľmi? Robia všetci zázraky? ³⁰ Majú všetci dar uzdravovať? Hovorí všetci jazykmi? Vari všetci vysvetľujú? ³¹ Ale usilujte sa o vyššie dary milosti.

(1Co 12:12-22.26-31 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

„Pri dôkladnejšom pozorovaní sa communio Cirkvi predstavuje ako "organické communio", podobne ako je to so živým a činným telom: Toto communio sa vyznačuje koexistenciou rôznosti a komplementarity povolaní, životných situácií, služieb, chariziem a zodpovedností. Vďaka tejto rôznosti a komplementarite sa každý laik nachádza vo vzťahu k celému Telu a vnáša do neho svoj príspevok.“ (Ch120)

JEDNOTA V RÔZNORODOSTI

DVE FORMY JEDNOTY

V podstate existujú len dve možné formy jednoty:

- **UNIFORMITA**, kedy sa za jednotu považuje **ROVNAKOSŤ**. Toto je veľmi NEDOKONALÁ forma „jednoty“, ktorá sa dá udržiavať iba násilím: podriadovaním, potláčaním odlišností,...
- **JEDNOTA LÁSKY**, ktorej podstatou je **spoločná láska a z nej plynúci spoločný cieľ**.
  - Ako hovorí Denis Diderot: „**Láska je maximálna koncentrácia ducha na jediný predmet**“
  - Preto aj tí, ktorí spoločne milujú, sú zjednotení týmto spoločným cieľom, ku ktorému sú celou svojou bytosťou upnutí.

Táto druhá jednota – JEDNOTA LÁSKY – je vlastná kresťanstvu a Katolíckej cirkvi.

JEDNOTA VERZUS RÔZnorodosť

- **V prípade UNIFORMITY je rôznorodosť ZLÁ.** Je preto potláčaná, trestaná, odsudzovaná.

Občas na to, žiaľ, natrafíme aj u kresťanov: Ak niekto nepraktizuje v okolí rozšírenú formu zbožnosti, alebo sa nespráva podľa nejakého vonkajšieho štandardu (oblečenie, hovorenie,...), stáva sa predmetom odsudzovania...

- **V prípade JEDNOTY LÁSKY – a teda aj CIRKVI – je rôznorodosť dokonca oceňovaná a vítaná!**

VEC VŠEOBECNE ZNÁMA:

*„Co je to synergie? Jednoduše řečeno je **synergie taková spolupráce, kdy dva nebo více lidí společně nalézá lepší řešení, než jakých by mohli dosáhnout jednotlivě.** Nejde o to, zda bude po mém, nebo po vašem, jde o to, zda společně budeme postupovat lépe a úspěšněji. Synergie je odměna, je to sladké ovoce, které si můžete vychutnat, když se naučíte žít v souladu s ostatními návyky, především s návykem „Myslete způsobem výhra-výhra“ a s návykem „Nejdříve se snažte pochopit, potom být pochopeni“.“*

(Sean Covey)

*„**Vážit si rozdiely** - mentálne, emocionálne, psychologické rozdiely medzi ľuďmi - je podstatou synergie. Klúčom k tomu je uvedomiť si, že všetci ľudia vidia svet nie taký, aký je, ale podľa toho, akí sú oni sami.“ (Stephen Covey)*

- **KONFRONTÁCIA** – snaha **vymazať odlišnosti a všetkých prispôbiť sebe**.
  - Zvyčajne preto, že svoju cenu a hodnotu odvodzujeme od *porovnávanía sa* s inými ľuďmi. Ich *odlišnosť* spochybňuje našu *správnosť* – ak ich prinútime byť ako my, potvrdíme tak, že my sme *tí správni*...

- **KOMPROMIS** – zriekame sa svojej odlišnosti v prospech uniformity...
- **SYNERGIA** – využívame odlišnosti na to, aby sme sa nimi obohacovali a cez ne si pomáhali efektívnejšie ísť k cieľu.

A ZNÁMA AJ V CIRKVI:

Ak dáme stranou úvodný text z listu apoštola Pavla Korintánom, stačí sa pozrieť do dokumentov Cirkvi, napríklad:

*„Tento univerzálny charakter, ktorý je spoločnou ozdobou Božieho ľudu, je dar samého Pána, pomocou ktorého sa katolícka Cirkev účinne a neprestajne usiluje sústrediť celé ľudstvo so všetkými jeho dobrami v Kristovi ako Hlave, v jednote jeho Ducha. **Vďaka tejto katolíckosti jednotlivé časti prinášajú ostatným častiam a celej Cirkvi svoje dary, takže i celok i jednotlivé časti sa obohacujú, spolunažívajú so všetkými ostatnými, a v jednote spoločne smerujú k plnosti.** A tak ľud Boží nielenže sa zhromažďuje z rozličných národov, ale sa aj vnútorne stmeluje z rozmanitých stavov. Jeho členovia sa totiž od seba odlišujú či už podľa služieb tým, že niektorí vykonávajú posvätné úrady pre dobro svojich bratov, alebo podľa životného stavu a zamerania tým, že viacerí, uberajúc sa užšou cestou k svätosti v rehoľnom stave, podnecujú bratov svojim príkladom.“ (II. vatikánsky koncil, Lumen gentium 13)*

ZAKLADNÁ ZÁSADA CIRKVI:

- **JEDNOTA V LÁSKE A CIELI** – byť kresťanom a teda súčasťou Cirkvi znamená byť celou silou svojej lásky upnutý ku Kristovi a celou svojou bytosťou sa dať do služby Jeho Kráľovstva.
- **RÔZNOŠŤ V SPÔSOBE**, kedy každý – stále vydávajúc zo seba to najlepšie, čo je požiadavka jeho lásky – slúži a naplňa tento cieľ svojim jedinečným spôsobom...
- ... **V SYNERGII** – čiže v spolupráci, obohacovaní sa a vzájomnom dopĺňaní sa s ostatnými „údmi“ Cirkvi.

„Zachovávajú v potrebných veciach jednotu, nech majú v Cirkvi všetci - podľa daru, ktorého sa každému dostalo - patričnú slobodu čo do rozličných foriem duchovného života a disciplíny, ako aj rozmanitosti liturgických obradov, ba čo i do teologického spracovania zjavenej pravdy. Vo všetkom však nech zachovávajú lásku. Takým spôsobom budú totiž oni sami v čoraz plnšej miere dávať najavo pravú katolíckosť a apoštolskosť Cirkvi.“ (II. vatikánsky koncil, Unitatis redintegratio 4)

To Cirkev odlišuje napríklad od SIEKT: Sekty budia navonok dojem hlbokkej jednoty. Tá ale nie je dosahovaná medzi slobodnými, jedinečnými, rozdielnymi, zvrchovanými a samostatnými osobnosťami, ale práve naopak, je potlačením tejto individuality v

prospech uniformity, podriadenosti a závislosti. Aj preto sú sekty často militantné, neznášanlivé, budujúce svoju identitu na boji „proti niečomu“ viac, než „za niečo“...

Katolícka cirkev, napríklad, namiesto toho vníma ako „spolupracovníkov“ aj iné, nekresťanské spoločenstvá a denominácie a teší sa z ich práce:

„...niektoré, ba mnohé a význačné prvky a hodnoty, z ktorých sa vo svojom celku buduje a žíví sama Cirkev, môžu sa vyskytovať aj mimo viditeľného okruhu katolíckej Cirkvi: písané slovo Božie, život v milosti, viera, nádej a láska a iné vnútorné dary Ducha Svätého i viditeľné prvky. Všetky tieto veci, ktoré pochádzajú od Krista a k nemu aj vedú, právom patria jedinej Cirkvi Kristovej. U našich oddelených bratov sa koná aj nemálo posvätných úkonov kresťanského náboženstva, ktoré môžu bezpochyby vzbudiť skutočný život v milosti rozličným spôsobom, podľa rozmanitého rozpoloženia jednotlivých cirkví alebo spoločenstiev. A teda ich treba pokladať za schopné umožňovať prístup do spoločenstva spásy. A tak tieto oddelené cirkvi a spoločenstvá, hoci majú podľa nás nedostatky, predsa v tajomstve spásy nie sú bez zmyslu a významu, lebo Duch Kristov sa ich nezdráha používať ako nástroje spásy, ktorých účinnosť sa odvodzuje z plnosti milosti a pravdy, zverenej katolíckej Cirkvi. ... je potrebné, aby katolíci s radosťou uznávali a vážili si naozajstné kresťanské hodnoty prameniace v spoločnom dedičstve, ktoré sa nachádzajú u našich oddelených bratov. Je správne a spasiteľné uznávať bohatstvá Kristove a čnostné skutky v živote iných, čo vydávajú svedectvo o Kristovi, niekedy aj krv vycediac: Boh je totiž vždy neobyčajný a podivuhodný vo svojich dielach. A netreba zabudnúť, že čokoľvek sa u oddelených bratov uskutočňuje milosťou Ducha Svätého, môže slúžiť aj na naše povzbudenie. Čokoľvek je naozaj kresťanské, nikdy sa neprieči pravým záujmom viery, ba vždy môže viesť k dokonalejšiemu pochopeniu samého tajomstva Krista a Cirkvi.“ (II. vatikánsky koncil, Unitatis redintegratio 4)

A SPÄŤ K PÁPEŽOVI:

ZÁKLAD JEDNOTY V KRISTOVI:

*„Jeden je Duch, ktorý rozdeľuje svoje rozličné dary pre dobro Cirkvi podľa svojej štedrosti a podľa potreby služieb (por. 1Kor 12,1-11). Medzi týmito darmi vyniká **milosť apoštolov, ktorých autorite sám Duch podrobuje aj charizmatikov.** (por. 1Kor 14) Ten istý Duch svojou prítomnosťou a pôsobnosťou, ako aj súdržnosťou údov zjednocuje Telo, a tým vzbudzuje a roznečuje lásku.“ (Chl20, citujúc II. vat. konc.)*

ÚRADY

*„Aj keď rozličným spôsobom, **všetky úrady, ktoré sú a pôsobia v Cirkvi, sú súčasťou na úrade Ježiša Krista, Dobrého Pastiera, ktorý obetoval svoj život za svoje ovce** (por. Jn 10,11), a **pokorného sluhu, ktorý sa úplne obetoval pre spásu všetkých** (por. Mk 10,45).*

Pavol zreteľne vyzdvihuje úradnú štruktúru prvotných spoločností. V prvom liste Korintňanov píše: "A tak **Boh v Cirkvi ustanovil niektorých po prvé za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov...**" (1Kor 12,28). V liste Efezanom čítame: "Ale každý z nás dostal milosť podľa miery, akou nás obdaroval Kristus... **On ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho Tela, kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku**" (Ef 4,7.11.13; por. Rim 12,4-8)." (Ch121)

ÚRADY ZO SVÄTENIA

„V Cirkvi sa ponajprv stretáme **s posvätnými úradmi, to znamená s úradmi, ktoré sa odvodzujú zo sviatosti orda (kňazstva).** Poverenie apoštolov, ktoré Pán Ježiš ďalej odovzdáva pastierom svojho ľudu, je v pravom slova zmysle služba, ktorá sa vo Svätom Písme pozoruhodným spôsobom nazýva ako "**diakonia**", **to znamená služba alebo úrad.** Nositelia úradu prijímajú vo sviatosti svätenia od vzkrieseného Krista v neprerušenej apoštolskej postupnosti charizmu Ducha Svätého. Tým **prijímajú autoritu a posvätnú moc, aby slúžili Cirkvi tým, že konajú "In persona Christi Capitis"** (v osobe Krista - Hlavy) a ju v Duchu Svätom zjednocujú pomocou Evanjelia a sviatostí. ... Z tohto dôvodu ... **musia si byť pastieri vedomí toho, že ich úrad je zásadne zameraný na službu celému Božiemu ľudu** (por. Hebr. 5,1)." (Ch122)

SLUŽBY, ÚLOHY A FUNKCIE LAIKOV

„Spásne poslanie Cirkvi vo svete sa neuskutočňuje iba nositeľmi úradu na základe sviatosti svätenia, ale aj všetkými laikmi. Ako pokrstení a na základe špecifického povolania, sa títo zúčastňujú v miere, ktorá zodpovedá každému jednému, na Kristovom kňazskom, prorockom a kráľovskom úrade. **Preto musia pastieri uznávať a podporovať služby, úlohy a funkcie laikov.** Tieto majú svoj sviatostný podklad v krste a birmovaní a mnohokrát aj v manželstve.“ (Ch123)

- „**Núdzové**“...: „Kódex píše: "Kde si to potreba Cirkvi vyžaduje, pretože nie sú k dispozícii poverení pre tieto služby, môžu aj laici, hoci nie sú lektormi alebo akolytmi, spĺňať určité úlohy podľa smerníc právnych predpisov, totiž službu slova, vedenie liturgických modlitieb, udeľovanie krstu a rozdeľovanie sv. prijímania". Avšak spĺňanie takejto úlohy nerobí z laika pastiera: nie úloha konštituuje úrad, ale sviatosť svätenia. Iba sviatosť svätenia udeľuje posvätenému nositeľovi úradu zvláštnu účasť na úrade Krista, Hlavy a pastiera a na jeho večnom kňazstve.“ (Ch123)
- „**Riadne**“...: „"Vlastným poľom ich evanjelizačnej činnosti je rozsiahly a zložitý svet politický, hospodársky a sociálny, ako aj svet kultúry, vied a umení, medzinárodného života a hromadných oznamovacích prostriedkov. Sú však ešte aj iné osobitné vhodné oblasti pre evanjelizáciu, ako manželská láska, rodina, výchova detí a dospievajúcej mládeže, pôsobenie na pracoviskách a ľudské utrpenie. Čím viac bude laikov naplnených duchom evanjelia, zodpovedných za prácu v týchto

oblastiach a otvorene budú tejto práci oddaní; čím lepšie ju budú môcť zvládnuť a budú si vedomí, že majú vynaložiť všetky svoje kresťanské sily, ktoré často driemu skryté a nevyužitú, tým viac bude táto práca slúžiť na výstavbu Božieho kráľovstva a prinesie spásu v Ježišovi Kristovi. Pri tom nič nestratia, ani sa neumenší ľudská pôsobnosť, naopak, pole ich činnosti sa rozšíri o práce vyššieho stupňa.” (Ch123)

- **Vyhnuť sa „klerikalizácii laikov“:** *„Pri tomto plenárnom zasadaní Synody popri pozitívnych, nechýbali ani kritické posúdenia ... tendencie ku "klerikalizovaniu laikov" a rizika vytvoriť de facto štruktúru služby, ktorá by stála paralelne ku službe, spočívajúcej na sviatosti svätenia.“ (Ch123). Inými slovami:*
  - **Cesta nevedie ani v „laicizácii klerikov“ ,...**
  - **... ani v „klerikalizácii laikov“.**
  - **Oba úrady sú jedinečné a – v zmysle „synergie“ ☺ – sa vzájomne podporujú, dopĺňajú a jeden bez druhého nemôžu naplno fungovať.**

CHARIZMY

„Cirkvi ako communiu zveruje Duch Svätý rozličné úrady. Súčasne ju obohacuje inými zvláštnymi darmi a impulzami, nazývanými charizmy. Ako výraz dokonalej slobody Ducha, ktorý ich darúva, alebo ako odpoveď na mnohoraké potreby v priebehu dejín Cirkvi môžu tieto nadobúdať rozličné formy. Opísanie a klasifikácia týchto darov v spisoch Nového Zákona dokazujú ich veľkú pestrosť. "Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. Jeden dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, iný podľa toho istého Ducha slovo poznania, iný vieru v tom istom Duchu a iný v tom istom Duchu dar uzdravovať, iný schopnosť robiť zázraky, iný prorokovať, iný rozlišovať duchov, iný dar rozličných jazykov a iný vysvetľovať jazyky." (1Kor 12,7-10; por. 1Kor 12,4-6.28-31; Rim 12,6-8; 1Pt 4,10-11). Či už sú mimoriadne alebo skromné a jednoduché, predstavujú charizmy dary Ducha Svätého, ktoré bezprostredne alebo sprostredkovane sú na osov Cirkvi, pretože sú zamerané na jej výstavbu, na dobro ľudí a na potreby sveta. Ani v našich časoch nechýba výskyt rozličných chariziem medzi laikmi, mužmi a ženami...” (Ch124)

- **Podobne ako v starom Izraeli boli dve línie:**
  - formálna, čiže Chrám
  - a neformálna, čiže proroci
- **aj v Cirkvi Duch pôsobí v dvoch líniách:**
  - úrad
  - a charizma

Rozlišovanie

„Tí, čo dostali charizmy, ako aj celá Cirkev, musia ich prijímať s vďačnosťou. Obsahujú zvláštne bohatstvo milosti pre apoštolskú dynamiku a pre svätosť celého Kristovho Tela za predpokladu,

že sa jedná o dary, ktoré v skutočnosti pochádzajú od Ducha a vykonávajú sa v dokonalom súlade s opravdivými popudmi Ducha. K tomu je vždy nutné rozlišovanie chariziem. ... Ako to vyjadrili synodálni Otcovia, "nedá sa vždy s ľahkosťou rozoznať a prijať pôsobenie Ducha, ktorý veje, kam chce. Vieme, že Boh pôsobí vo všetkých veriacich a sme si vedomí dobrodení, ktorých sa nám z chariziem dostáva, či už je to vzhľadom na jednotlivcov, alebo na celé cirkevné spoločenstvo, avšak vieme aj o moci Zlého a o jeho úsilí rušiť a rozvracať život veriacich a spoločenstvá." Preto žiadna charizma nedišpenzuje od naviazania na pastierov Cirkvi a od podriadenia sa im. Koncil píše s veľkou jasnosťou: "Súdiť o ich pravosti (chariziem) a správnom používaní náleží tým, čo sú predstavení v Cirkvi a ktorým zvlášť prislúcha neuhášať Ducha, ale všetko skúmať a držať sa toho, čo je dobré (por. 1Sol 5,12 a 19-21)",** aby všetky charizmy vo svojej rôznosti a komplementarite prispievali ku všeobecnému dobru."** (Ch124)

Čítanie zo Skutkov apoštolov:

Peter povedal zhromaždenému ľudu: ³⁶ Nech teda s istotou vie celý dom Izraela, že toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, Boh urobil aj Pánom, aj Mesiášom." ³⁷ Keď to počuli, bolesť im prenikla srdce a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: "Čo máme robiť, bratia?" ³⁸ Peter im povedal: "Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha. ³⁹ Ved' to prisľúbenie patrí vám a vašim deťom i všetkým, čo sú ďaleko, všetkým, ktorých si povolá Pán, náš Boh." ⁴⁰ A ešte mnohými inými slovami ich zaprisahával a povzbudzoval: "Zachráňte sa z tohto zvrhlého pokolenia!" ⁴¹ Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší. ⁴² Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ⁴³ Všetkých sa zmocňovala bázeň; prostredníctvom apoštolov sa dialo množstvo divov a znamení. ⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ⁴⁵ Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň svorne zotrvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. ⁴⁷ Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení.

(Act 2:36-47 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

FARNOSŤ AKO SPOLOČENSTVO

*„Aj keď communio Cirkvi pozná univerzálnu dimenziu, predsa svoj bezprostredný a hmatateľný výraz nachádza vo farnosti. Táto predstavuje konkrétnu formu miestneho realizovania sa Cirkvi; **v určitom zmysle je ona Cirkvou**, ktorá žije uprostred domov svojich synov a dcér. Všetci musíme znovu vo viere odhaliť pravú tvár farnosti, to znamená to "tajomstvo" Cirkvi, ktoré v nej pôsobí a je v nej prítomné. Aj keď je dakedy chudobná na členov a na majetky, keď sa geograficky rozprestiera na veľkých územiach, alebo ju takmer nemožno nájsť uprostred husto zaľudnenej a problémami plnej modernej mestskej štvrťi, predsa farnosť nepozostáva v prvom rade z nejakej štruktúry, z nejakého územia alebo z nejakej budovy, ale ona je skôr "Božou rodinou, je spoločenstvom bratov, preniknutých jedným Duchom," ona je "domom farskej rodiny, bratským a pohostinným", je "spoločenstvom veriacich".“ (Ch126)*

- Už vieme, že **byť kresťanmi znamená vnímať seba navzájom ako JEDNO TELO** – v istom zmysle ako „SEBA“, teda ako súčasť seba, pretože sme súčasť Krista.
- **Miestom, kde sa toto deje, je FARNOSŤ** – miestna Božia rodina, miestne skonkrétne Cirkvi, pretože v nej sa uskutočňuje táto JEDNOTA úplne konkrétnym a najzákladnejším spôsobom medzi jednotlivými veriacimi.

ABY TO FUNGOVALO, JE POTREBNÉ...:

„Aby sa všetky tieto farnosti stali živými kresťanskými spoločenstvami, musia sa dotyčné miestne authority starať o to, aby:

a/ boli farské štruktúry prispôbolené situáciám s veľkou flexibilitou, ktorú umožňuje cirkevné právo predovšetkým podporovaním účasti laikov na pastoračnej zodpovednosti;

b/ rástli malé bázové spoločenstvá, nazvané aj živé spoločenstvá, v ktorých veriaci vzájomne môžu hlásať Božie Slovo a môžu byť činnými v službe a v láske. Tieto spoločenstvá sú v spoločenstve so svojimi pastiermi opravdivými skonkrétne cirkevného communia a centrami evanjelizácie...“ (Ch126)

- **PASTORAČNÁ ZODPOVEDNOSŤ LAIKOV:** Už vieme, že byť kresťanom = byť Kristom = stáť na Jeho mieste a konať Jeho dielo – a tým je práve pastorácia!
  - *„Na začiatku svojho pontifikátu poukázal Pavol VI. vo svojom príhovore rímskemu kléru na túto skutočnosť: "Sme jednoducho presvedčení o tom, že táto starobylá a hodnotná štruktúra farnosti má **nezrieknuteľné a nanajvýš aktuálne poslanie; jej prislúcha vytvárať prvé spoločenstvo kresťanského ľudu; ona zhromažďuje ľud a vovádza ho do liturgického slávenia; ona chráni a oživuje vieru v ľuďoch našej doby; ona im poskytuje vyučovanie o spásonosnom učení Kristovom; ona uskutočňuje v postoji a v čine pokornú lásku v dobrých a bratských skutkoch"**“ (Ch126)*
    - **Upierať kresťanovi pastoračnú zodpovednosť v podstate znamená upierať mu byť kresťanom!** Kresťan nie je len „konzument“ a „obet“ pastoračného pôsobenia klerikov... ☺ Naopak, je to jeho najvlastnejšie poslanie: Byť robotníkom v Pánovej vinici.
    - **A naopak** – bez prijatia podielu na pastoračnej činnosti a následne aj ZODPOVEDNOSTI za jej konanie, priebeh, výsledky,... – proste bez tejto **PLNEJ ZAANGAŽOVANOSTI** na živote a poslaní Cirkvi, nie je možné byť kresťanom!!!

- **Je možné byť fanúšikom kresťanov, obdivovateľom a uctievačom Krista, ALE NIE KRESŤANOM!**
- **MALÉ BÁZOVÉ SPOLOČENSTVÁ** – Byť s ostatnými „jedno telo“ nie je len nejaká poučka, nejaká „deklarácia“, ale skutočný spoločný život.
  - **Spoločný život ale vyžaduje ČAS** – a toho nemáme neobmedzene.
  - **JE LEN PRIRODZENÉ, že** – tak ako v Jeruzaleme – aj medzi nami sa začnú spontánne vytvárať malé „podskupinky“, malé spoločenstvá ľudí, ktorí sú si blízki, trávajú spoločne veľa času, sú si preto vzájomne bližší, než s ostatnými (čiže rovnaká láska, ale intenzívnejšia jednota) a tvoria tak práve ono „bázové spoločenstvo“, ktoré sa schádza „po domoch“.
    - **TOTO SPOLOČENSTVO JE MALÉ nie preto, že by sa uzatváralo** pred ostatnými farníkmi a vydeľovalo sa.
    - **JE VÝSLEDKOM SNAHY, v ktorej sa usilujeme žiť čo najhlbšie možné vzťahy a jednotu, akej sme schopní** – s čo najväčším možným počtom ľudí, s akým sme toho schopní – v praxi teda „moja rodina + 12 ďalších ľudí“!
    - **Preto takto „fungovali“ farnosti už v časoch apoštolov, napr.:**
      - *„Pozdravujte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v Kristovi Ježišovi. ⁴ Oni nastavili vlastné šije za môj život. Im som nielen ja zaviazaný vďakou, ale aj všetky cirkvi z pohanov. ⁵ Pozdravte aj cirkev v ich dome.“ (Rim 16,3-5)*
      - *„⁵ Pozdravte bratov v Laodicei aj Nymfu a cirkev v jej dome.“ (Kol 4,15)*
  - **V tomto spoločenstve potom kresťania obzvlášť prežívajú svoju jednotu:** v spoločnej pomoci a **delení** sa, v **zdieľaní** sa, v spoločnej **modlitbe**, **štúdiu** Božieho slova, ale aj v spoločnom (tímovom) vykonávaní svojho **pastoračného poslania**, ktoré je im vlastné a patrí k podstate samého kresťanstva.
  - **BEZ TÝCHTO SPOLOČENSTIEV máme len dve možnosti:**
    - **Tvoriť tieto vzťahy so stovkami, možno tisíckami ľudí súčasne – a to nedokážeme.**

- **Netvoríť tieto vzťahy – a potom sme hostia a návštevníci vo farnosti, ale nie je členovia!**
- **Preto v praxi NEEXISTUJE iný spôsob, ako sa začleniť do rodiny farnosti – a následne cez ňu do Kristovho Tela, čiže Cirkvi – než cez takúto malú komunitu, v ktorej je zhmotnená Božia rodina, Cirkev: „Tieto spoločenstvá sú v spoločenstve so svojimi pastiermi **opravdivými skonkrétňeniami cirkevného communia...**“ (Ch126)**

Takže neprekvapujú slová pápeža aj v iných dokumentoch:

Základňové (bázové) cirkevné spoločenstvá (známe aj pod inými menami) ... Sú podporované biskupmi a ich konferenciami ako pastoračná priorita a osvedčujú sa ako centrá kresťanskej formácie a misionárskeho vyžarovania.

Ide o skupiny kresťanov, ktorí sa stretajú na rodinnej úrovni alebo v obmedzenom okruhu, aby sa modlili, čítali Písmo, prehľbovali si náboženské vedomosti a debatovali o cirkevných problémoch z hľadiska spoločného zaangažovania.

Sú znamením života Cirkvi, pomocou pri hlásaní evanjelia a dobrým východiskom pre novú spoločnosť, ktorá je založená na "civilizácii lásky"... decentralizujú a organizujú farnosť, s ktorou zostávajú stále spojené ... stávajú sa kvasom kresťanského života, pozornosti voči zanedbaným a angažovania sa za premenu spoločnosti. V nich zažíva jednotlivý kresťan spoločenstvo, cíti sa sám ako aktívny element a dostáva popud spolupracovať na úlohe pre všetkých. ... sú ozajstným prejavom spoločenstva a prostriedkom, ako vytvoriť ešte hlbšie spoločenstvo. Preto sú oprávnené veľkou nádejou pre život Cirkvi.“

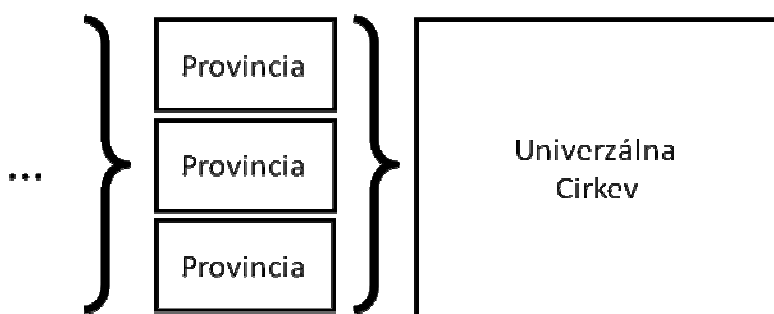
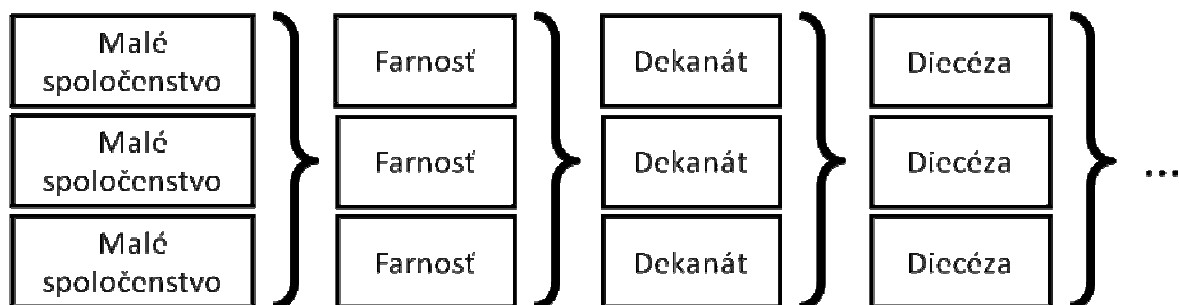
(Ján Pavol II., Redemptoris missio 51)

Preto aj farnosť býva definovaná ako „**SPOLOČENSTVO SPOLOČENSTIEV**“.

FARNOSŤ NIE JE OSAMOTENÁ

*„Úloha Cirkvi v našich dňoch je celkom iste nesmierna. A farnosť samotná nemôže na ňu stačiť. Preto Kódex predvída formy **spolupráce medzi farnosťami** a na **dekanátnej** úrovni a odporúča **biskupovi starosť** o všetkých veriacich aj o tých, ktorých nezahŕňa riadna pastorácia. Mnohé miesta a formy prítomnosti a činnosti Cirkvi sú potrebné, aby sa do najrozličnejších životných situácií moderných ľudí vnieslo slovo a milosť Evanjelia. **Mnohé druhy náboženského pôsobenia a zacieleného apoštolátu** prostredia v kultúrnej, sociálnej, pedagogickej, pracovnej oblasti atď. **nemôžu mať svoj stredobod a východiskový bod vo farnosti. Predsa však prežíva táto aj dnes obdobie, ktoré sľubuje novú nádej.**“ (Ch126)*

- Preto je dôležité **budovať jednotu a spojenie aj medzi farnosťami** (dekanát) **a s diecézou ako takou...**
- ... a cez ňu s celou univerzálnou Cirkvou.
- Nehovoriac o spolupráci s rôznymi hnutiami, inštitútmi, rehoľami,...

„Tok jednoty“ v Cirkvi sa tak nezastavuje ani na úrovni farnosti, ale v rovnakej láske, a rovnakej jednote – aj keď menšom, občasnejšom a možno formálnejšom zdieľaní – pokračuje až na univerzálnu úroveň Cirkvi ako takej!

FARNOSŤ AKO EUCHARISTICKÉ SPOLOČENSTVO

„Napokon farnosť spočíva na teologickej danosti, pretože **ona je eucharistickým spoločenstvom**. To znamená, že **ako spoločenstvo je uschopnená sláviť Eucharistiu**, v ktorej nachádza živé korene pre svoj rast, ako aj sviatosťné puto svojho communia s celou Cirkvou. Toto uschopnenie ku sláveniu Eucharistie je dané tou skutočnosťou, že **farnosť je spoločenstvom viery a organickým spoločenstvom** - to znamená zložené z vysvätených nositeľov úradu a z ostatných kresťanov, v ktorom farár zastupuje miestneho biskupa a predstavuje hierarchické spojenie s celou čiastkovou Cirkvou.“ (Ch126)

- Eucharistia a jednota boli v Cirkvi spájané od počiatku:
  - „¹⁶ Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? ¹⁷ **Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe.** (1Co 10:16-17 SSV)“
  - „**Čo sa týka Eucharistie, vzdávajte vďaky týmito slovami:** Najskôr nad kalichom: "Vzdávame ti vďaky, Otče náš, za svätú vínnu révu tvojho služobníka

*Dávada, ktorú si nám zjavil skrze Ježiša, tvojho služobníka. Tebe nech sa vzdáva sláva naveky.“ Nad rozlámaným chlebom: "Vzdávame ti vďaky, Otče náš, za život a poznanie, ktoré si nám zjavil skrze Ježiša, tvojho služobníka. Tebe nech sa vzdáva sláva naveky. **Ako sa tento rozlomený chlieb, ktorý bol rozptýlený ponad vrchmi, zhromaždil dovedna, tak nech sa aj tvoja Cirkev zhromaždí v jedno z končín zeme do tvojho kráľovstva. Lebo tvoja je sláva a moc skrze Ježiša Krista naveky.**"“(Didaché 9)*

- **Ale je v tom ešte viac: mohli by sme povedať, že EUCHARISTIA je niečo ako zhmotnené „pravidlo života“ kresťana:**
  - *ZHROMAŽDIŤ SA tak, ako sa schádzame v kostole*
  - *PRÍSŤ k Bohu*
  - *UČIŤ SA od Boha*
  - *OBETOVAŤ SA ÚPLNE A CELÍ BOHU podobne, ako chlieb a víno*
  - *PREMENIŤ SA v Krista rovnako, ako hostia*
  - *ZJEDNOTIŤ SA aj navzájom, pretože sme jedno telo (v liturgii „Znak pokoja“!)*
  - *ROZLÁMAŤ SA A ROZDAŤ SA NAVZÁJOM V LÁSKE, podobne ako Kristus vo sv. prijímaní*
  - *„ÍSŤ V MENE BOŽOM“ do celého sveta a konať Kristovo poslanie.*

- **Inými slovami: Ak naozaj budeme žiť Eucharistiu – a následne ju aj skutočne sláviť – budeme naisto svätí a spasení... 😊 !!!**
  - **Preto pápež hovorí, že SKUTOČNE MÔŽEME EUCHARISTIU SLÁVIŤ len ako spoločenstvo Cirkvi:**
    - Nielen preto, že to musí byť biskup, resp. kňaz, kto Eucharistii predsedá,...
    - ... ale aj preto, že **KÝM SÁM NÁŠ ŽIVOT NIE JE EUCHARISTICKÝ** – a to znamená byť jedno v Kristovi, žiť to, čo Kristus, konať to, čo Kruistus,... – **nemôžeme ho zavrieť a osláviť v Eucharistii** a ona sama pre nás ostáva uzavretou, ba viac: „²⁷ Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. ²⁸ Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. ²⁹ Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie. ³⁰ Preto je medzi vami veľa slabých a chorých a mnohí umierajú. (1Co 11:27-30 SSV)“

• 2. 5. 2012 – APOŠTOLSKÉ ZAANGAŽOVANIE FARNOSTI (Chl 27)

Čítanie zo Skutkov apoštolov:

Tí, čo sa rozprchli pred súžením, ktoré nastalo za Štefana, došli až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie, ale nikomu neohlasovali slovo, iba Židom. No niektorí z nich boli Cyperčania a Cyrénčania. A keď prišli do Antiochie, hovorili aj Helenistom a zvestovali im Pána Ježiša. Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi. Zvest o tom sa dostala aj do uší jeruzalemskej cirkvi; a vyslali do Antiochie Barnabáša. Keď ta prišiel a videl Božiu milosť, zaradoval sa a povzbudzoval všetkých, aby vytrvali v Pánovi, ako si zaumienili v srdci, lebo on bol muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery. A k Pánovi sa pridal veľký zástup.

(Act 11:19-24 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

ZMYSLOM FARNOSTI JE APOŠTOLÁT

Pravda, nestačí, aby kresťanský ľud bol v nejakom národe prítomný a organizovaný, ani nestačí, aby konal len apoštolát dobrého príkladu. Ustanovený je tam nato, jestvuje tam za tým cieľom, aby svojim spoluobčanom nekresťanom zvestoval Krista slovom a skutkom a pomáhal im plne prijať Krista.

(Ad Gentes 16)

Na toto naráža pápež, keď hovorí:

„Laici musia byť stále viac presvedčení o zvláštnom význame apoštolského zaangažovania sa vo svojej farnosti. Koncil k tomu hovorí s celou svojou autoritou: "Farnosť je skvelým vzorom vospolného apoštolátu, lebo spája v jedno všetku ľudskú rozmanitosť, ktorá sa tam nachádza a zapája ju do cirkevnej všeobecnosti. Nech si laici navyknú pracovať vo farnosti v dôvernej jednote so svojimi kňazmi. Nech predkladajú cirkevnej vospolnosti vlastné i svetové problémy a otázky, týkajúce sa ľudského spasenia, aby ich spoločne skúmali a riešili. Podľa možnosti nech napomáhajú každé apoštolské a misijné podujatie svojej cirkevnej pospolitosti."“

(Chl 27)

Aby sme úplne pochopili, prečo je zmyslom existencie farnosti apoštolát, musíme najprv pochopiť, čo to vlastne apoštolát je!

ČO JE TO „APOŠTOLÁT“?

„Za súčasných daností môžu a musia laici veľa investovať do rastu opravdivého communia Cirkvi v rámci svojich farností a do vzbudenia misionárskeho elánu voči neveriacim a voči veriacim, ktorí čiastočne alebo úplne zanechali náboženskú prax. Ak je farnosť Cirkvou uprostred domov ľudí, musí byť jej prítomnosť a pôsobnosť hlboko zakorenená do ľudskej spoločnosti a čo najužšie solidárna s jej nádejami a núdzami.

Často je spoločenské prostredie predovšetkým v určitých krajinách a oblastiach poznamenané tendenciami rozkladu a procesmi dehumanizácie: človek je stratený a bez smeru, ale v jeho srdci je stále veľké želanie zažiť a pestovať bratskejšie vzťahy.

Odpoveď na to môže dať farnosť, keď na základe živej účasti laikov je verná svojmu pôvodnému povolaniu a poslaniu: byť vo svete "miestom" spoločenstva veriacich a súčasne "znakom" a "nástrojom" povolania všetkých do communia; jedným slovom domom, ktorý je otvorený pre všetkých a je k službám všetkým, alebo ako rád hovorieval pápež Ján XXIII., studňou dedine, pri ktorej si všetci utíšia svoj smäd.“

(ChI 27)

Všimnite si, že pápež v súvislosti s apoštolátom:

- **Nehovorí takmer nič, čo by sme si s ním spájali:** hlásanie, kampane,...
- **a namiesto toho hovorí o „budovaní commúnia“**, o tom byť „útočiskom pre svet okolo nás“ a podobne.

Prečo?

Aby sme tieto slová úplne pochopili, najprv malý exkurz:

POZNÁTE „CUKRÍKOVÉ KREŠŤANSTVO“?

- Spása je „vec“, alebo „miesto“.
- Jediný, od koho záleží, čo „to“ (sa „tam“) dostaneme, je Boh.
- V podstate by nás tam Boh mohol pustiť všetkých – a niektorí naozaj veria, že Boh nie je taký zlý, aby niekoho poslal po smrti do Pekla. Ved' je predsa nekonečne milosrdný, nie?
- Ale my ostatní veríme, že – aby to nebolo zase až tak jednoduché – Boh to trochu sťažil:
  - Boh dal nejakú „podmienku“, ktorú musíme splniť.
  - A ak tú podmienku splníme, Boh nám za odmenu – ako „cukrík za odmenu“ (preto sa toto „kresťanstvo“ volá „cukríkové“) dá spásu (resp. nás vpustí do Neba).

- A zase tých, ktorí túto podmienku nespĺnia, pošla preč, do Pekla – a basta.
- Ak sa teda chceme spasíť, musíme splniť Božiu podmienku.
- A ak chceme, aby sa spasili aj ostatní ľudia – tak ich s touto podmienkou musíme oboznamovať a presvedčiť ich, aby ju splnili a tak získali pre seba Nebo, nie? To dá rozum... 😊

No a od toho sa potom odvíjajú zhruba dve predstavy o tom, čo je to apoštolát:

PROTESTANTSKÁ VERZIA „CUKRÍKOVÉHO APOŠTOLÁTU“:

- U „cukríkových protestantov“ je táto podmienka strašne jednoduchá:
  - „**Uver v Ježiša ako vo svojho Spasiteľa – a si spasený! Boha Ťa pustí do Neba!**“
    - Presne to znie takto: *„Vyznaj a pomodli sa: Bože, viem, že som zhrešil proti Tebe a zasluhujem trest. Ale Ježiš Kristus vzal na seba trest, ktorý som si zaslúžil ja, aby skrze vieru ja som mohol získať odpustenie. Odvraciam sa od svojho hriechu a vkladám svoju dôveru v Teba, že ma spasíš. Ďakujem Ti za úžasnú milosť a odpustenie! Amen!“* A ak tomu aj uveríš, si SPASENÝ!
    - Dokonca aj keby sme viac nežili ako kresťania, nič by sa na tom (podľa niektorých z nich, vyznávajúcich zásadu „raz spasený, navždy spasený“) nezmenilo: *„Tentokrát jsem však nepropadl depresi. Rozzlobil jsem se. V tom okamžiku jsem rezignoval a řekl Bohu, že končím. Barbaro, končím s křesťanstvím. Víím, že až zemřu, půjdu do nebe, ale teď celou tuhle hádanku vzdávám.“* (Stone Dan, protestantský kazateľ)
    - **To, mimochodom, priťahuje spústu „tradičných katolíkov“**, pretože im to umožňuje
      - byť súčasne „povrchnými kresťanmi“
      - a súčasne sa oslobodiť od výčitiek svedomia, ktoré ako „katolíci“ mali zo svojej ľahostajnosti a ešte sa tešiť dobrým pocitom, že sú „spasenými ľuďmi“... 😊 😞
  - **APOŠTOLÁT** potom znamená hovoriť ľuďom o Kristovej spásenosnej obete a presvedčiť ich, aby uverili, že Ježiš vzal na seba ich hriechy, nechal sa Bohom potrestať namiesto nich – a preto, ak tomu uveria a vyznajú to – tak sú spasenými ľuďmi a po smrti pôjdu do Neba. To je všetko...
    - **ÚČINNÝM NÁSTROJOM** sú tak rôzne kampane, ohlasovanie, rozdávanie Biblií, evanjelizačné filmy,...

(NE)KATOLÍCKA⁹ VERZIA „CUKRÍKOVÉHO KREŠŤANSTVA“

- To „cukríkovi (ne)katolíci“ to majú ťažšie 😊. Podmienok spásy je viac, napríklad:
  - *Veriť v Pána Boha*
  - *V nedeľu chodiť do kostola*
  - *Chodiť na spoveď a na prijímanie – aspoň raz do roka*
  - *Ráno a večer sa pomodliť a pred krížom sa prežehnať*
  - *V piatok a ostatné pôstne dni nejесť mäso*
  - *Snažiť sa dodržiavať Desatoro a „nezabíjať, nekradnúť,...“*
  - *a pod.*
- **APOŠTOLÁT** potom v tomto kontexte spočíva hlavne v tom, **presvedčiť ľudí, aby predsa len začali chodiť do toho kostola... a išli na spoveď, resp. si „dorobili sviatosti“, čo im doteraz chýbali...**
  - a keď to urobia, tak sa nad nimi hádam Pán Boh zmiluje – a aj keď cez očistec, ale predsa ich už len nejako vpustí do Neba a hádam ich už len nepošle do Pekla, veď zase nie sú až takí najhorší... 😊

LENŽE KREŠŤANSTVO V SKUTOČNOSTI...

... je o niečom inom.

- **Je to nezaslúžený a zdarma daný DAR BOŽIEHO SYNOVSTVA.** Boh ho v Kristovi raz a **navždy** dal **každému** človekovi, **bez výnimky, bez rozdielu**, pretože „*chce, aby boli všetci ľudia spasení.*“ (1Ti 2:4 SSV)
  - Nemusím (a ani nemôžem) si ho **NIJAKO ZASLÚŽIŤ**:
    - Ani „uverením v Krista ako osobného Spasiteľa“
    - ani „chodením do kostola“.
- **ALE TO, ČO MUSÍM, JE OSVOJIŤ SI HO! Musím sa Božím synom (dcérou) naozaj STAŤ, BYŤ NÍM!**
  - Lebo ak ním nie som... tak ním nie som!
  - A ak ním chcem byť... tak ním musím byť!

KATOLÍCKA VERZIA APOŠTOLÁTU

Od toho sa potom odvíja katolícky (a biblický) pohľad na to, čo je to „apoštolát“:

---

⁹ Používame ono „(ne)“ preto, aby sme tým dali najavo, že aj keď sa títo ľudia hlásia ku katolicizmu, ich viera a postoje nie sú o nič katolíckejšie, než protestantské...

- **Uveriť v Kristovu vykupiteľskú obeť** je fajn, je to dôležité a bez toho sa človek asi kresťanom nestane – **ale samo o sebe to k spásе nevedie!**
- **Pridať k tomu „chodenie do kostola“** je fajn, ale **ani to ešte samo o sebe k spásе nevedie!**
- **Preto ANI KAMPANE**, aby niekto „uveril v Krista“, **ANI „PRESVIEDČANIE“**, aby niekto začal „chodiť do kostola“, **NESTAČIA!**
- **JE POTREBNÉ VIAC:**
  - **Miesto**, ktoré dokáže týchto hľadajúcich ľudí
  - **osloviť,**
  - **prijat'**
  - **a pomôcť im naplno si osvojiť opravdivé Božie synovstvo!!!**

Ježiš ukazuje presne tento model apoštolátu:

¹⁸ Potom povedal: "Čomu sa podobá Božie kráľovstvo, k čomu ho prirovnám?" ¹⁹ Podobá sa horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Keď vyrástlo, bol z neho strom a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch." ²⁰ A zasa povedal: "K čomu prirovnám Božie kráľovstvo?" ²¹ Podobá sa kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí."

(Luk 13:18-21 SSV)

A presne toto je pápežova vízia!

- **SPOLOČENSTVO BOŽÍCH SYNOV A DCÉR**, ktoré sa naozaj učí žiť Boží život! Učia sa žiť a konať ako Božia rodiny, tak, ako to počujeme v Skutkoch:
  - „⁴¹ Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší. ⁴² Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ⁴³ Všetkých sa zmocňovala bázeň; prostredníctvom apoštolov sa dialo množstvo divov a znamení. ⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ⁴⁵ Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. ⁴⁷ Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení.“ (Act 2:41-47 SSV)
- **TOTO SPOLOČENSTVO JE OSTROVOM BOŽIEHO KRÁĽOVSTVA** uprostred sveta.
- **OSLOVUJE HO A PODMAŇUJE SI HO SVOJOU KRÁSOU** a nádherou:
  - „Nech tak svieta vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.“ (Mat 5:16 SSV)
  - **CELÝ JEHO ZJAV A ŽIVOT** celému svetu na očiach **JE APOŠTOLÁTOM!!!**

- **V TOM JE PODSTATA APOŠTOLÁTU!** Citujúc ešte raz pápeža: „*farnosť, ...: byť vo svete "miestom" spoločenstva veriacich a súčasne "znakom" a "nástrojom" povolania všetkých do communia; jedným slovom domom, ktorý je otvorený pre všetkých a je k službám všetkým, alebo ako rád hovorieval pápež Ján XXIII., studňou dedine, pri ktorej si všetci utíšia svoj smäd.*“ (Chl 27)

A v tom je aj podstata a zmysel fungovania a existencie farnosti:

- *Tak ako VOLKSWAGEN vyrába autá;*
- *LOCKHEED lietadlá*
- *IKEA nábytok*
- **FARNOSŤ „vyrába“ Božích synov a dcéry,**
  - **spracováva „suroviny“** v podobe ľudí, ktorí do nej prichádzajú
  - **a „pretvára“ ich na synov a dcéry Boha!**
  - **A ak to nerobí,** potom to nie je farnosť, ale jedna obrovská, pokrytecká, obludná **ZBYTOČNOSŤ!**

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Rimanom:

Odporúčam vám našu sestru Fébu, služobníčku cirkvi v Kenchrách. ² Prijmite ju v Pánovi, ako sa patrí na svätých, a pomáhajte jej vo všetkom, čo bude od vás potrebovať, veď aj ona pomáhala mnohým, aj mne samému. ³ Pozdravujte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v Kristovi Ježišovi. ⁴ Oni nastavili vlastné šije za môj život. Im som nielen ja zaviazaný vďakou, ale aj všetky cirkvi z pohanov. ⁵ Pozdravte aj cirkev v ich dome. Pozdravte môjho milovaného Epaineta, prvotinu Ázie v Kristovi. ⁶ Pozdravte Máriu, ktorá veľa pracovala pre vás. ⁷ Pozdravte Andronika a Juniáša, mojich pokrvných a spoluväzňov, ktorí sú známi medzi apoštolmi a už predtým mnou boli v Kristovi. ⁸ Pozdravujte Ampliáta, môjho milovaného v Pánovi. ⁹ Pozdravte Urbana, nášho spolupracovníka v Kristovi, i môjho milovaného Stachysa. ¹⁰ Pozdravte Apella, osvedčeného v Kristovi. Pozdravte tých, čo sú u Aristobula. ¹¹ Pozdravte Herodióna, môjho pokrvného. Pozdravte tých, čo sú u Narcisa a sú v Pánovi. ¹² Pozdravte Tryfainu a Tryfózu, ktoré pracujú v Pánovi. Pozdravte milovanú Persidu, ktorá veľa pracovala v Pánovi. ¹³ Pozdravte Rúfa, vyvoleného v Pánovi, i jeho aj moju matku. ¹⁴ Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Hermesa, Patrobasa a Hermasa a bratov, čo sú s nimi. ¹⁵ Pozdravte Filológa a Júliu, Nerea, jeho sestru i Olympasa a všetkých svätých, čo sú s nimi. ¹⁶ Pozdravte sa navzájom svätým bozkom. Pozdravujú vás všetky Kristove cirkvi. ²¹ Pozdravuje vás môj spolupracovník Timotej i Lucius, Jason a Sosipater, moji pokrvní. ²² Pozdravujem vás ja, Tercius, čo píšem tento list v Pánovi. ²³ Pozdravuje vás Gájus, hosť môj i celej cirkvi. ²⁴ Pozdravuje vás Erastus, správca mestskej pokladnice, a brat Kvartus.

(Rom 16:1-16.21-24 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

MODALITA APOŠTOLÁTU...

Znova si pripomeňme obraz z minulého stretnutia:

- FARNOSŤ ako „továreň“ na výrobu Božích synov a dcér, kde:
  - na jednej strane vchádzajú „suroviny“ v podobe ľudí...
  - ... a na druhej strane vychádza „produkt“ v podobe „svätcov“ – opravdivých synov a dcér Boha!

- Samozrejme, apoštolát sa (hlavne v dobe „masového“ kresťanstva) **nezaobíde – bez „podporných aktivít“, ktoré by sme najskôr prirovnali k „MARKETINGU:**
  - Občas nejaká tá evanjelizačná kampaň... a pod.
- Ale *tak, ako žiadna firma nie je živá marketingom, ale v prvom rade čosi tvorí a vyrába,...*
  - aj **FARNOSŤ** a jej **APOŠTOLÁT** sa **nevyčerpáva tým, že robí podobné „marketingové aktivity“,...**
  - ... ale **tým, že PLNÍ SVOJE POSLANIE:** pretvára ľudí na synov a dcéry Boha...

DVA SPÔSOBY

*„Spolu s kňazmi a rehoľníkmi vytvárajú laici jeden Boží ľud a Kristovo telo. Byť "členom" Cirkvi neznamena žiadne oslabenie jej jedinečnosti a neopakovateľnosti každého jedného kresťana. Ale skôr to zabezpečuje a prehľbuje najhlbší zmysel jeho neopakovateľnosti a jedinečnosti, ktoré sú prameňom rôznosti a bohatstva celej Cirkvi. V tomto zmysle **Boh v Ježišovi Kristovi každého volá jeho vlastným a nezameniteľným menom.** Pánova výzva: "Chodte aj vy do mojej vinice!" sa zameriava na každého osobne a znie: "Pod' aj ty do mojej vinice!" **Každý sa dáva do služby rastu communia Cirkvi so svojou jedinečnosťou a naopakovateľnosťou, so svojím bytím a so svojou činnosťou. Súčasne prijíma spoločné bohatstvo celej Cirkvi, aby si ho prisvojil.**" (Ch128)*

Čiže:

- **individuálne**, ako jedinečná bytosť;
- a súčasne **spoločne**, ako jediné telo.

INDIVIDUÁLNE...

- *Pôvodne ľudia pracovali jednotlivo, ako remeselníci... a fungovalo to.*
- Je samozrejmé, že aj v oblasti APOŠTOLÁTU funguje takéto individuálne úsilie.
  - **V kresťanstve sa mu oddávna hovorí UČENÍCTVO** – a spočíva v tom, že dávame možnosť iným mať účasť na našom živote s Kristom a učiť sa od nás tak, ako my zdieľame život s Kristom a učíme sa od Neho (a pred Ním, úplne rovnako, od iných kresťanov):
    - *„**Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista.** ² Chválím vás, že vo všetkom na mňa pamätáte a zachováate moje učenie, ako som vám ho odovzdal. (1Co 11:1-2 SSV)“*

... I SPOLOČNE

Dôvody toho sú hneď dva:

EFEKTIVITA

„Najmä v súčasných pomeroch je veľmi potrebné, aby sa v laickom pracovnom prostredí upevnila spoločná a organizovaná forma apoštolovania, pretože jedine pevným zomknutím síl je dnes možné v plnej miere uskutočniť všetky ciele apoštolátu a účinne brániť jeho záujmy“ (Apostolicam Actuositatem 18)

- Tak, ako sa niekdajšie **dielne a manufaktúry premenili na veľké továrne a koncerny s tímovou prácou;**
- **Aj Cirkev je povolaná „tímovo pracovať“** na všetkých týchto podporných a užitočných veciach, ktoré napomáhajú premene ľudí na Božích synov a dcéry.

CIEĽ, KU KTORÉMU IDEME...

Toto je dôvod ešte silnejší, než nejaká „efektivita“:

„V rozličných životných okolnostiach veriaci sú povolaní vykonávať apoštolskú činnosť jednotlivo. Nech však nezabúdajú, že človek je od prírody spoločenský tvor a že sa Bohu zapáčilo zhromaždiť veriacich v Krista v ľud Boží (porov. 1Pt 2,5-10) a v jedno Telo (porov. 1Kor 12,12). A teda organizovaný apoštolát dobre zodpovedá ľudským i kresťanským požiadavkám veriacich a zároveň dáva najavo cirkevnú vospolnosť a jednotu v Kristovi, ktorý povedal: „Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som i ja medzi nimi (Mt 18,20). A preto nech veriaci konajú svoj apoštolát v duchu svornej spolupráce. Nech sú apoštolmi tak vo svojich rodinách, ako aj vo farnostiach a diecézach - ktoré sú samy osebe prejavom spoločenskej povahy apoštolátu - a taktiež v dobrovoľných združeniach, do ktorých sa rozhodli zoskupiť.“ (Apostolicam Actuositatem 18)

„Communio Cirkvi, ktoré je prítomné a činné už v aktivite jednotlivej osoby, nachádza svoj zvláštny výraz v spoločnej činnosti laikov, to znamená v ich spoločnom zasadení sa, keď sa spoluzodpovedne zúčastňujú na živote a poslaní Cirkvi. ... je to hlboká teologická danosť, ktorá ospravedlňuje a požaduje zoskupenie laikov: ide o ekleziologický princíp, ktorý II. vatikánsky koncil výslovne uznáva, keď v spoločnom apoštoláte vidí "znamenia spoločenstva a jednoty Cirkvi v Kristovi".“ (Chl 29)

- **Je to predsa náš cieľ: HLBOKÁ JEDNOTA LÁSKY!**
  - **Kvôli tomu robíme všetko, čo robíme:** stretáme sa, spoznávame, aby sme dokázali vytvoriť jednotu, zjednotiť sa navzájom ako jediné Telo, kde sme všetci Jeden, kde milujem druhého ako seba samého, pretože on vlastne JE

nami samými, tak hlboko sa zjednocujeme v láske, napodobňujúc tak jednotu Trojice!

- **Prečo by teda práve APOŠTOLÁT – srdce života a poslania Cirkvi – mal byť stranou** a mali by sme sa tam hrať každý na vlastnom „piesočku“??? To nedáva zmysel a nemá to žiadnu logiku!

FORMY

*„Súčasná doba pozná výskyt a rozšírenie mnohorakých foriem zoskupení laikov: **Združenia, skupiny, spoločenstvá, hnutia**, takže môže byť reč o novej dobe zoskupení laikov. naozaj, "povstali **povedľa tradičných spolkov** a takrečeno z ich koreňov nové hnutia a združenia, ktoré majú špecifický profil a špecifické zameranie.“ (ChI 29)*

KEDY JE LAICKÉ ZDRUŽENIE KATOLÍCKE?

SLOBODA VYTVÁRAŤ...

Nový kódex hovorí doslova: "Laici majú slobodu zakladať a viesť spolky za účelom charity alebo zbožnosti, alebo pre podporovanie kresťanského povolania vo svete a môžu sa schádzať, aby tieto ciele spoločne sledovali." Jedná sa o slobodu uznanú a poskytovanú cirkevnou autoritou, ktorá sa však má vykonávať vždy a iba v communiu Cirkvi. Právo laikov združovať sa je teda podstatne dané životom communia s poslaním Cirkvi. (ChI29)

... ZACHOVAŤ JEDNOTU

*„**Nasledujúce kritériá** môžu platiť ako zásadné pre rozlišovanie každého jedného zoskupenia:*

*- **Primát povolania každého jedného kresťana ku svätosti**, ktorá sa vyjadruje "v plodoch milosti, ktoré Svätý Duch vytvára vo veriacich", ako rast v plnosti kresťanského života a v dokonalosti lásky. Všetky zoskupenia laikov a každé jednotlivé z nich sú povolané k tomu, aby sa stali stále profilovanejším spôsobom nástrojom svätosti v Cirkvi tým, že budú podporovať a pestovať vnútornejšiu jednotu medzi praktickým životom svojich členov a ich vierou.*

*- **Zodpovednosť za vyznávanie katolíckej viery, ktorá prijíma a hlása pravdu o Kristovi, o Cirkvi a o človeku, v poslušnosti voči Učiteľskému úradu, ktorý ju***

autenticky interpretuje. Každé zoskupenie laikov musí byť miestom hlásania a odovzdávania viery ako aj výchovy vo viere, ktorá má úplnosť obsahov viery.

- **Svedectvo hlbokého a presvedčeného communia** v detinskej závislosti na pápežovi, trvalom a viditeľnom princípe jednoty univerzálnej Cirkvi a na biskupovi, "viditeľnom princípe a základe jednoty" v čiastkovej Cirkvi ako aj vo vzájomnom "oceňovaní všetkých foriem apoštolátu v Cirkvi." Spoločenstvo s pápežom a s biskupom sa musí vyjadrovať v úprimnej ochote prijímať ich učiteľský úrad a ich pastoračné smernice. Spoločenstvo s Cirkvou si vyžaduje uznanie legitímneho pluralizmu laických zoskupení a súčasne ochotu k spolupráci so všetkými.

- **Zosúladenie s apoštolským zameraním Cirkvi, na ktorom sa podieľajú, totiž "evanjelizovanie a posvätenie ľudí...**, kresťanské formovanie ich svedomia ako aj prenikanie rozličných spoločenstiev a prostredí Duchom Evanjelia". V tomto zmysle sa musí od všetkých foriem laických zoskupení a od každého jedného z nich požadovať misionársky elán, ktorý z nich robí stále viac subjekty novej evanjelizácie.

- **Povinnosť angažovanej prítomnosti v ľudskej spoločnosti**, ktorá sa vo svetle sociálneho učenia Cirkvi stavia do služby človeka a jeho plnej dôstojnosti. Zoskupenia laikov musia vyvolávať živé vloženie sa do účasti a do solidarity, aby vytvárali v spoločnosti spravodlivejšie a bratskejšie životné podmienky. Vyvodené základné kritériá sa môžu merať na konkrétnych plodoch, ktoré prináša život a pôsobenie rozličných združení, ako sú: obnovená radosť z modlitby a kontemplácie, z liturgického a sviatostného života, plody povolaní ku kresťanským manželstvám, kňazské povolania a povolania pre Bohu zasvätený život; ochota vložiť sa do programov a iniciatív Cirkvi na miestnej úrovni, na národnej a medzinárodnej úrovni; zaangažovanie sa do katechézy a do pedagogickej schopnosti formovať kresťanov; motivácia ku kresťanskej prítomnosti v rozličných oblastiach spoločenského života a tvorby a vedenie charitatívnych, kultúrnych a duchovných diel; duch chudoby v zmysle Evanjelia pre veľkodušnú lásku voči všetkým; obrátenie sa ku kresťanskému životu a návrat tých, "čo stoja obďaleč" od spoločenstva pokrstených." (ChI 30)

TAKŽE ZHRNUTÉ:

Za katolícke sa dá považovať jedine to spoločenstvo, ktoré:

- **Musí viesť členov k svätosti**
- **Musí vyznávať Katolícku vieru**
- **Musí tvoriť opravdivé spoločenstvo (communio, komunitu)**

- **Musí byť apoštolsky zamerané**
- **Musí byť prítomné a angažované v „profánnej“ ľudskej spoločnosti a pretvárať ju ako kvas po všetkých stránkach**

OTÁZKA:

- **Platí to o Vašom spoločenstve?**
  - **Platí to o našej farnosti?**
-

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Rimanom:

⁸ Predovšetkým vzdávam vdáky svojmu Bohu skrze Ježiša Krista za vás všetkých, pretože sa vaša viera zvestuje po celom svete. ⁹ Ved' Boh, ktorému z tej duše slúžim v evanjeliu jeho Syna, je mi svedkom, ako si na vás ustavične spomínam ¹⁰ vo všetkých svojich modlitbách a prosím, či by sa mi raz predsa len nepodarilo prísť k vám, ak to bude Božia vôľa. ¹¹ Lebo túžim vidieť vás a dať vám nejaký duchovný dar na vašu posilu, ¹² to jest, aby sme sa navzájom potešili spoločnou vierou, vašou i mojou. ¹³ Nechcem, bratia, aby ste nevedeli, že **som už veľa rás pomýšľal ísť k vám, aby som aj u vás mal nejaké ovocie, tak ako u ostatných národov**, - ale až doteraz sa mi v tom prekážalo. ¹⁴ Som dlžníkom Grékov i barbarov, múdrych i nemúdrych. ¹⁵ A tak pokiaľ ide o mňa, **som pripravený hlásať evanjelium aj vám, čo ste v Ríme**. ¹⁶ Lebo ja sa za evanjelium nehanbím; ved' ono je Božou mocou na spásu každému, kto verí, najprv Židovi, potom Grékovi.

(Rom 1:8-16 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

MISIONÁRSKE COMMÚNIO

PODMIENKA SPÁSY...

*„Znovu sa vraciame k biblickému obrazu viniča a ratolestí. Tento obraz nás akoby sám od seba bezprostredne vedie k uvažovaniu o plodnosti a o živote. **Ratolesti zakorenené do viniča a ním oživované sú povolané k tomu, aby prinášali ovocie: "Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia" (Jn 15,5). Prinášať ovocie je podstatnou požiadavkou kresťanského a cirkevného života. Kto neprináša ovocie, toho (Otec) odrezáva" (Jn 15,2).**“ (ChI 32)*

- Tu je príčina „mŕtvoty“ spoločenstiev (aj farností), ktoré sú uzatvorené do seba – do svojej bohoslužby, liturgie, modlitby,... – a nevnímajú požiadavku prinášať ovocie.

- Pekne o tom hovorí Philippe Madre¹⁰: **„Kedysi dávnejšie som sa začal znepokojovať ohľadne využívania chariziem v našom spoločenstve. Zdalo sa mi totiž, že sa využívali čoraz zriedkavejšie. Pozhováral som sa o tom s otcom Tardifom, ktorý sa ma spýtal, ako sme na tom s evanjelizačným úsilím. Priznal som, že nie je práve najväčšie. A Emiliano ma vzápätí uistil, že jedno s druhým súvisí: „Pokiaľ sa schádza len úzky okruh členov modlitebnej skupiny, aby príjemne prežili čas vyplnený modlitbami, charizmy v nej zaniknú. Treba vydávať svedectvo o Ježišovi a nehľadiť pritom ani na únavu, ani na to, čo si myslia iní.“** Ďalšie udalosti potvrdili pravdivosť jeho slov. Keď sme v rôznych smeroch (evanjelizáciou v školách, starostlivosťou o chorých, ženy v ťažkej situácii a mladých skrachovancov, utešovaním umierajúcich, atď.) znásobili naše evanjelizačné úsilie, charizmy sa v našom spoločenstve opäť rozmnožili, slúžiac práve evanjelizácii a budovaniu Tela Kristovho.“ (v knihe „Túžte po charizmách“)
- Ale nejde tu len o „charizmy“... Ježiš hovorí, že **ratolest', ktorá ovocie neprináša, bude ODREZANÁ! ZATRATENÁ! Bodka!!!**
  - **Nie je to voľba Boha:**
    - **Ratolest' sa ZATRATILA v tom okamihu, keď sa rozhodla nebyť ako vinič** (ktorý ovocie prináša a je to jeho podstatný znak!) a namiesto toho sa uzatvorí do seba a do svojej súkromnej „zbožnosti“.
    - **Následkom oddelenia sa od Krista**, ktorý ju volal k apoštolátu: „*Pod' za mnou!*“ ... *a zvestuj Božie kráľovstvo! (Luk 9:59-60 SSV)*“ **ratolest' uschla a zomrela.**
    - **BOH nakoniec už len „potvrdí“ tento fakt: Odreže suchú ratolest' a odstráni ju z Krista, ku ktorému nechce patriť...**
      - Môže si teraz pokojne, bez Krista a bez Boha v Pekle, ktoré si zvolila, „chodiť do kostola“ a „odbavovať svoje modlitby“ a „do nikoho sa nestarať“ a pod.!

... A DÔSLEDOK SPÁSY!

„Spoločenstvo s Ježišom, z ktorého sa odvodzuje vzájomné spoločenstvo kresťanov, je nezrieknuteľným predpokladom k prinášaniu ovocia: "Lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť" (Jn 15,5). Najkrajšie ovocie, ktoré môžu ratolesti prinášať, je spoločenstvo s inými, ktoré je darom Krista a Jeho Ducha. Communio vytvára communio.“ (Chl 32)

---

¹⁰ Jeden zo spoluzakladateľov Komunity blahoslavenstiev

Platí to teda aj opačne – bez spoločenstva s Ježišom neexistuje opravdivý apoštolát.

„Communio tvorí communio“ vyjadruje práve tú podstatnú stránku katolíckeho (a biblického) chápania apoštolátu: Nielen o niekom hovoriť, zvestovať, ohlasovať,... ale niečo VYTVÁRAŤ, dávať niečomu VZRAST: Spoločenstvu s Kristom a v Kristovi!

VNÚTORNÁ PREPOJENOSŤ MISSIA A COMMUNIA

„Ježiš hovorí svojím učeníkom: "Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás. A ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie, a aby vaše ovocie zostalo" (Jn 15,16). Communio a poslanie sú čo najhlbšie vzájomne spojené, navzájom sa prenikajú a podmieňujú, takže communio je súčasne prameňom a ovocím poslania; communio je misionárske a poslanie je adresované communio. Je to ten istý Duch, ktorý zhromažďuje a zjednocuje Cirkev a ktorý ju posiela, aby hlásala Evanjelium "až po hranice zeme" (Sk 1,8).

Cirkev vie, že communio, ktoré prijala ako dar, má univerzálne zameranie. Vie o svojej povinnosti odovzdávať všetkým ľuďom a každému človeku ten dar, ktorý prijala od Ducha, ktorý vyliadol do srdca veriacich Kristovu lásku ako dynamickú silu vnútornej jednoty a súčasne rastu do šírky.

Poslanie Cirkvi vyrastá z jej podstaty, ktorú chcel mať Kristus takouto: "Sviatosťou, čiže znakom... jednoty celého ľudského pokolenia".“ (Chl 32)

- **Ak je Cirkev Kristom** – a Kristus je ten, ktorý „všetkých priťahuje k sebe“ (porov. Jn 12,32) a v ktorom bude zjednotené všetko na Nebi aj na Zemi (Ef 1,10)...
- ... a ak byť kresťanom = byť Kristom,...
- ... potom **nie je možné od seba oddeliť CIRKEV a POSLANIE**, čiže „COMMUNIO“ a „MISSIO“.

Ak oddelíme apoštolát, nie je to už Cirkev...

A ak odmietneme Cirkev, nie je to už v plnom zmysle slova apoštolát...

ÚLOHA LAIKOV V MISSIU

„V rámci poslania Cirkvi zveruje Pán laikom, v spoločenstve so všetkými ostatnými členmi Božieho ľudu, veľký podiel na zodpovednosti.

Otcovia II. vatikánskeho koncilu si boli plne vedomí tejto skutočnosti. *"Duchovní pastieri si totiž dobre uvedomujú na aký veľký ošoh sú laici pre celú Cirkev. Ved' duchovní pastieri vedia, že Kristus ich neustanovil na to, aby jedine oni vzali na seba celé spasiteľné poslanie Cirkvi na svete, ale že ich vznešenou úlohou je tak viesť veriacich a tak brať do úvahy ich služby a charizmy, aby všetci svorne svojím spôsobom spolupracovali na spoločnom diele."* Toto vedomie sa opäť prejavilo s novou jasnosťou a s väčšou výraznosťou v celej práci Synody." (ChI 32)

P.S.:

Nezdá sa Vám, akoby pápež hovoril dookola stále o tom istom ☺?

AJ Z TOHO JE VIDIEŤ, AKO DÔLEŽITÁ A PODSTATNÁ JE TÁTO TÉMA – v podstate ona je zmyslom a dôvodom existencie Cirkvi a cestou k spáse:

- **Byť tým, čím je Boh, konať tak to, čo koná Boh –**
- **a Boh koná veľmi konkrétne veci:**
  - „A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové." (Rev 21:5 SSV)“
  - „Lebo hľa, ja stvorím nové nebo a novú zem a na predošlé sa nebude spomínať, ani na myseľ neprídu (Isa 65:17 SSV)“
  - „...nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť (2Pe 3:13 SSV)“

DO PRAXE:

- *„Keďže celá Cirkev je misionárska a dielo šírenia evanjelia je základnou povinnosťou ľudu Božieho, posvätný cirkevný snem vyzýva všetkých k hlbokej vnútornej obnove, aby si živo uvedomili svoju zodpovednosť za šírenie evanjelia a mali podiel na misijnej práci“* (Ad Gentes 32)
  - **Je DIELO ŠÍRENIA EVANJELIA naozaj ZÁKLADNOU zložkou môjho prežívania kresťanstva** – a až za ním sa nachádzajú ostatné veci, ako sú „chodenie do kostola“ a podobne?
  - Je to naozaj dielo ŠÍRENIA EVANJELIA“ – čiže práca **„na tom, aby sa spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias.“** (Lumen Gentium 33) – a nielen „napomínanie ľudí“ a „posielanie ich do kostola“, alebo len „rozprávanie o Kristovi“, či „zastávanie sa Cirkvi“?

- **Skutočne teda žijeme a konáme to čo Kristus?**
    - Môžeme sa tak považovať za súčasť Krista – za Krista samotného?
    - Potvrďuje túto našu jednotu s Kristom aj On sám: „*A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha. (1Jn 4:13 SSV)*“?

  - **Môžeme sa teda počítať medzi ľuďmi, ktorí smerujú k Večnému Životu – k spáse?**

  - **Čo vnímame ako potrebné zmeniť?**
-

Čítanie zo Skutkov apoštolov:

⁴⁴ Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ⁴⁵ Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň svorne zotrvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. ⁴⁷ Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení.

(Act 2:44-47 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

HLÁSAŤ EVANJELIUM!

„Pretože sú členmi Cirkvi, majú laici povolanie a poslanie hlásať Evanjelium. Na základe sviatostí kresťanskej iniciácie a darov Ducha Svätého sú k tomu povolaní a zaviazaní.“ (Chl33) – a potom uvádza citáty:

*„Privádzajú do Cirkvi ľudí, ktorí sú azda od nej vzdialení. **Obetavo spolupracujú na hlásaní Slova Božieho, najmä na vyučovaní katechizmu (!).**“* (II. vatikánsky koncil)

*„**Evanjelizovanie** ... je vskutku milosťou a vlastným povolaním Cirkvi, jej najhlbšou identitou.“* (Pavol VI.)

- Evanjelizáciou sa myslí **skutočné odovzdávanie zvesti o Kristovi**,...
- ... **vrátane vyučovania**, katechézy, nielen (sporadického) „oznamovania“, či „napomínania“.
- **JE TO ZÁKLADNÁ POVINNOSŤ:**

*„Nielen situácia vo svete, ale aj v mnohých častiach Cirkvi si dnes **absolútne vyžaduje ešte bezprostrednejšie a veľkodušnejšie nasledovanie** tohto Kristovho slova. **Každý učeník je bezprostredne osobne povolaný**; nikto sa nemôže vyhnúť tomu, aby nedal osobnú odpoveď: **"Beda mi, keby som nehlásal Evanjelium!"**“* (Chl 33)

PRÍTOMNÁ CHVÍĽA SI VYŽADUJE NOVÚ EVANJELIZÁCIU (CHL34)

SITUÁCIA:

„Celé krajiny a národy, v ktorých kedysi prekvitalo náboženstvo a kresťanský život a dokázali vytvárať živé veriace spoločenstvá, prekonávajú teraz tvrdé skúšky a sú dokonca výrazne poznamenané postupujúcim šírením sa indiferentizmu, sekularizmu a ateizmu. ... Aj keď sa kresťanská viera ešte udržala v niektorých jej tradičných a rituálnych výrazových formách, stále viac sa vylučuje z významných okamihov života ... Oproti tomu v iných oblastiach a krajinách sa až dodnes udržala živá kresťanská ľudová zbožnosť a nábožnosť; avšak tomuto morálnemu a duchovnému dedičstvu hrozí zánik v konfrontácii s komplexnými procesmi predovšetkým sekularizácie a šírenia siekt“ (Chl34)

RIEŠENIE:

„Iba nová evanjelizácia môže poskytnúť prehĺbenie čistej a pevnej viery, ktorá môže z týchto tradícií urobiť silu opravdivého oslobodenia.“ (Chl 34)

ČIŽE V PRAXI:

- „Táto nová evanjelizácia, ktorá sa zameriava **nielen na jednotlivcov, ale na celé časti obyvateľstva** v ich rozličných situáciách, prostrediach a kultúrach...“
- „S istotou je nutné všade **obnoviť kresťanskú podstatu ľudskej spoločnosti**“
- „Predpokladom toho je však **obnovenie kresťanskej podstaty spoločenstiev**, ktoré žijú v týchto krajinách a národoch.“
- Laikom „prislúcha zvláštnym spôsobom vydávať svedectvo o kresťanskej viere ako jedinej a pravej odpovedi - ktorú všetci viac alebo menej vedome spoznávajú a pomenovávajú - na problémy a nádeje, ktoré obsahuje v sebe dnešný život pre každého človeka a pre každú spoločnosť.“
- „Toto svedectvo sa stane **možným, keď sa laikom podarí prekonať protiklad medzi Evanjeliom a vlastným životom** a dosiahnuť vo svojej každodennej činnosti, v rodine, v práci a v spoločnosti takú životnú jednotu, ktorá nachádza v Evanjeliu svoju inšpiráciu a silu k plnému uskutočneniu. ... **Úlohou laikov je vytvárať životnú syntézu medzi Evanjeliom a každodennými povinnosťami ich života.** Toto sa stane najžiarivejším a najpresvedčivejším svedectvom toho, že nie strach, ale hľadanie Krista a pripojenie sa ku Nemu, je rozhodujúce pre život a rast človeka, ako aj pre

vznik nových životných modelov, ktoré zodpovedajú jeho dôstojnosti.“ – **NIE kompromis, ALE syntézu**, aby „aby život pohltil to, čo je smrteľné (2Co 5:4 SSV)“

- „Znova by som chcel všetkým moderným ľuďom privolať **naliehavú výzvu**, s ktorou som začal svoj pastiersky úrad: "**Nemajte strach! Otvorte, áno, otvorte doširoka dvere Kristovi!** Otvorte jeho spásonosnej moci hranice štátov, hospodárskych a politických systémov, oblasti kultúry, civilizácie, rozvoja. Nemajte strach. Kristus vie, čo je v človeku. On jediný to vie! Človek dnes často nevie, čo nosí v sebe, v najhlbších hĺbkach svojej duše a svojho srdca. Preto sa často cíti neistý ohľadom zmyslu svojho života na tejto zemi. Napĺňa ho pochybnosť, ktorá sa mení v zúfalstvo. Umožnite preto Kristovi - prosím vás o to, a pokorne s dôverou nalieham - umožnite mu hovoriť ľuďom. On jediný má slová Života, áno, "večného života."“
- **Evanjelizácia „má za cieľ uskutočňovanie zreých spoločenstiev.** V nich môže viera vyjadriť a uskutočniť svoj plný pôvodný význam ako osobné odovzdanie sa Kristovi a jeho Evanjeliu, ako sviatosťné stretnutie a spoločenstvo s Ním, ako v láske a v službe uskutočnená existencia. **Laici musia vnieť svoj prínos pri vznikaní takýchto spoločenstiev.**
  - Robia to nielen **prostredníctvom svojej aktívnej a zodpovednej účasti na živote spoločenstva,**
  - **ale aj svojou misionárskou horlivosťou a angažovaním sa voči tým, ktorí ešte neveria, alebo ktorí už nežijú vieru, ktorú prijali v krste“**
    - „Boh miluje ľudí! Toto **jednoduché a vzrušujúce hlásanie** dlhuje Cirkev človeku. Slovo a život každého jedného kresťana môže a musí dať tomuto Posolstvu zvuk: Boh ťa miluje, Kristus pre teba prišiel, Kristus je pre teba "cesta, pravda a život" (Jn 14,6)!“
    - „Mladším generáciám majú **laici dávať systematickú katechézu ako veľmi hodnotnú a stále potrebnejšiu pomoc.**“

ZHRNUTÉ A PODČIARKNUTÉ

- **Cieľom je PREMENA celej spoločnosti,** nielen oslovovanie jednotlivcov.
- **Vyžaduje to BYŤ KREŠŤANMI:**
  - Urobiť EVANJELIUM ZÁKLADOM,...
  - ... do ktorého potom VČLENÍME celý svoj život: súkromný, verejný,...

- **RADOSŤ** tohto života, završovaného v spoločenstve farnosti, je potom **ZNAMENÍM** nového Života v Kristovi...
- ... ktorý potom už iba **KOMENTUJEME** zvestou o Božej láske:
  - ktorá je zdrojom a príčinou tejto radosti
  - a ktorá smeruje aj k tomu, komu je odovzdávaná.
- **Nakoniec poskytujeme aj „NÁSLEDNÝ SERVIS“** v podobe:
  - prijatia do spoločenstve
  - katechézy
  - privedenia k liturgii

SCHÉMA V PRAXI:

- Svedectvo života
- Komentár života – ohlasovanie (evanjelizácia)
- Vysvetlenie, objasnenie, o čom kresťanstvo je
- Privedenie do spoločenstva kresťanov (naše bunkové, bázové spoločenstvo)¹¹
- Povzbudenie k obráteniu
- Vyučovanie (katechizácia)
- Završenie v liturgii

DO PRAXE:

- Porovnajme to s našou praxou – ako na tom sme?
- Čo musíme sami so sebou urobiť, aby sme to takto mohli robiť?

---

¹¹ To vyžaduje, aby spoločenstvo žilo v podstate na dvoch rovinách (podobne, ako to kedysi bolo na omšiach, kde časť slávil spoločenstvo aj s katechumenmi, ale potom katechumeni odišli a zvyšok slávenia slávil už iba pokrstení kresťania): ČASŤ prístupná aj evanjelizovaným, ČASŤ, v ktorej spoločenstvo buduje samo seba, aby potom mohlo odovzdávať ďalej to, čo samo žije... – porov. Hans Buob, Dary Ducha Svätého.

• 13. 6. 2012 – IĎTE DO CELÉHO SVETA (Chl 35)

✘ Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša:

¹⁶ Jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im Ježiš rozkázal. ¹⁷ Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. ¹⁸ Ježiš pristúpil k nim a povedal im: "Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého ²⁰ a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta."

(Mat 28:16-1 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

DVE PARALELNÉ POZVANIA

„Cirkev spoznáva a prežíva momentálnu naliehavosť novej evanjelizácie. Nemôže sa však odtrhnúť od trvalej úlohy hlásať Evanjelium všetkým tým - miliónom mužov a žien - ktorí ešte nepoznajú Krista - Vykupiteľa človeka. Túto vyslovene misionársku úlohu zveril Ježiš svojej Cirkvi a kladie jej ju denne znovu ako úlohu.“ (Chl 35)

- Sú tu teda **dve paralelné poslania**:
  - „**Nová evanjelizácia**“ – zameraná na kresťanské krajiny a oslovujúca častokrát ľudí, ktorí dokonca mali nejakú „náboženskú výchovu“, ale ešte sa osobne nestretli s Kristom
  - „**Misijné poslanie ,ad gentes‘**“ – smerujúce do krajín, ktoré nie sú kresťanské a k ľuďom, ktorí zväčša Krista nepoznajú vôbec, alebo len z počutia o „nejakom kresťanstve“.
- Pápež zdôrazňuje, že **ani na toto druhé poslanie sa nesmie vo farnostiach zabúdať!**

MIESTO LAIKOV V MISIJNOM POSLANÍ

DOTERAZ...

*„Spolupôsobenie laikov na tejto oblasti nikdy nechýbalo. Dnes sa však ono stáva stále nutnejším a cennejším. Pánova výzva: "Idte do celého sveta" zasahuje dnes **ešte***

- **mnoho veľkodušných laikov**, ktorí sú ochotní opustiť svoje životné prostredie, svoju prácu, svoju krajinu alebo vlasť, aby aspoň na určitý čas išli do misijnej oblasti.
- **Aj kresťanskí manželia** vydávajú až dodnes podľa príkladu Akvilu a Priscily (por. Sk 18; Rim 16,3n.) svojou prítomnosťou a účinnosťou v misijných oblastiach povzbudivé svedectvo ich plamennej lásky ku Kristovi a k Cirkvi.
- **Opravdivou misionárskou prítomnosťou je aj život tých, ktorí sa z rozličných dôvodov zdržujú v oblastiach, v ktorých Cirkev ešte nezapustila korene a tam dosvedčujú svoju vieru.**“ (Chl 35)

LENŽE DNES...

„Misionársky problém sa dnes však v Cirkvi stavia s takou veľkou šírkou a prenikavosťou, že **iba opravdivo solidárna spoluzodpovednosť všetkých členov Cirkvi - jednotlivcov a spoločenstiev - môže mať nádej na účinnú odpoveď.**“ (Chl 35)

A toto je určite NOVINKA pre mnohých z nás! ☺ Pápež to ale myslí smrteľne vážne, keď v inom svojom dokumente hovorí:

„Vzdor veľkému počtu diecéz sú veľké oblasti, kde miestne cirkvi buď celkom chýbajú, alebo pre veľkosť teritória a hustotu obyvateľstva alebo rôznosť sú nedosiahnuteľné. **Cirkevno-dejinná fáza plantatio Ecclesiae (zakladanie Cirkvi) nie je uzavretá, ale pri mnohých skupinách ľudí sa ešte len začína. Zodpovednosť za takú úlohu nesie tak všeobecná Cirkev, ako i čiastkové cirkvi, celý Boží ľud, ako i rôzne misionárske sily. Každá cirkev - aj tá, ktorá pozostáva z novoobrátených - je zo svojej prirodzenosti misionárska, prijala evanjelium a rozširuje ho ďalej. Viera sa prejavuje vždy ako Boží dar, ktorý možno prežiť v spoločenstve ako rodina, farnosť, spolky a má svedectvo života a slova vyžarovať navonok. Hlásanie evanjelia skrze kresťanské spoločenstvo - najprv na vlastnom území a napokon aj inde - je účasťou na všeobecných misiách, a teda najzreteľnejším znamením zrelosti viery. Treba sa radikálne obrátiť v duchovnom postoji, stať sa misionárom - to platí pre osoby, ako i pre spoločenstvá. Pán nás volá stále vyjsť z našej sebazaujatosti a podeliť sa s ostatnými s tým, čo máme, počnúc tým najvzácnnejším, vierou. Podľa misionárskeho príkazu sa majú merať všetky cirkevné orgány, farnosti a apoštolské diela. Len keď sa stane misionárskym, môže premôcť kresťanské spoločenstvo vnútorné rozštiepenia a napätia a nájsť svoju jednotu, ako i silu viery. Misionárske sily, ktoré vychádzajú z rôznych cirkví a krajín, musia v spojení s miestnymi cirkvami pôsobiť na rozvoj kresťanského spoločenstva. Osobitne, vždy podľa smerníc biskupov a v spolupráci s miestnymi činiteľmi, musia napomáhať**

rozširovanie viery a rozširovanie Cirkvi v nekresťanskom okolí, v misionárskom duchu **pôsobíť na miestne cirkvi, aby pastoračná starostlivosť bola stále zameraná na misie ad gentes. Každá cirkev nech si osvojí starosti Krista, dobrého Pastiera, ktorý sa ujíma vlastného stáda, ale zároveň sa stará o "iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčince"** (Jn 10,16).“ (Redemptoris missio 49)

- Pozoruhodné je to, čo Exupéry vyjadril slovami: „*Lúbiť, to neznamená pozerat' sa jeden na druhého, to znamená pozerat' sa spolu tým istým smerom.*“ (Antoine de Saint-Exupéry)
- Pápež hovorí to isté: že **láska je vzťah a blízkosť medzi ľuďmi, smerujúcimi k spoločnému presahujúcemu cieľu.**
  - **MISIE** – zameranosť farnosti na pretváranie sveta a pomoc ľuďom pri nachádzaní Krista – **je tým „pohľadom jedným smerom“**, ktorý spája a zjednocuje Boží ľud.
    - **P.S.:** Iste, mohli by sme povedať: Nie je týmto cieľom Boh sám osobne? Nestačí byť spoločne upretý k Bohu – v bohoslužbe, v modlitbe, v adorácii, v štúdiu Písma? A na to nám odpovedá samotné Písmo:
      - „⁴⁰ *Kráľ im odpovie: “Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.”* (Mat 25:40 SSV)“
      - „²⁰ *Ak niekto povie: "Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Ved' kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí.* ²¹ *A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.* (1Jo 4:20-21 SSV)“
    - **Láska k Bohu sa tak NUTNE prejavuje láskou k bratom – a preto MISIJNÉ ÚSILIE JE vyjadrením lásky k Bohu a transcendentnej nasmerovanosti spoločenstva k Bohu, kedy spoločenstvo neslúži len „svojmu bruchu“** (hoci aj v náboženskom zmysle slova tým, že organizuje akcie a podujatia iba samo pre seba), **ale „bratom a sestrám“ mimo seba – a tým samotnému Bohu!**

O tomto vzájomnom zdieľaní lásky skrze misie pápež potom píše:

„Cirkev musí dnes v oblasti evanjelizovania urobiť veľký krok dopredu a nastúpiť do novej historickej etapy svojej misionárskej dynamiky. Vo svete, ktorý sa

odstránením vzdialenosti stáva stále menším, musia spoločenstvá **hľadať vzájomné spojenie, vymieňať si sily a prostriedky a vzájomne sa angažovať v jednom a spoločnom poslaní: hlásať a žiť Evanjelium. "Takzvané mladé cirkvi" - mienili synodálni otcovia - "potrebujú sily starších cirkví. Staršie cirkvi však potrebujú svedectvo a elán mladších, aby tak jednotlivé cirkvi čerpali z bohatstva druhých".**" (ChI 35)

VŠEOBECNÝ A „PROFESIONÁLNY“ ROZMER

„Svojim životným príkladom môžu laici prispievať k tomu, aby zlepšovali kvalitu vzťahov medzi ľuďmi rozličných náboženstiev. Synodálni otcovia k tomuto poznamenali: "Cirkev dnes všade žije uprostred ľudí rozličných náboženstiev... Všetci veriaci a predovšetkým laici, ktorí či už vo svojej vlasti alebo v krajinách, do ktorých sa vysťahovali, žijú medzi ľuďmi iných náboženstiev, musia byť pre nich znamením Pána a jeho Cirkvi, tak ako to zodpovedá životnej situácii každého jedného miesta. Dialóg medzi náboženstvami má dnes prvoradý význam, pretože privádza k láske a ku vzájomnej úcte, odstraňuje predsudky medzi veriacimi rozličných náboženstiev, alebo ich prinajmenšom oslabuje a podporuje jednotu a priateľstvo medzi národmi".

Pre evanjelizovanie sveta potrebujeme predovšetkým evanjelizátorov. Preto sa musíme všetci cítiť zodpovední, zvlášť kresťanské rodiny, za vzbudenie a vyzrievanie vyslovene misionárskych povolaní - ako kňazov, rehoľníkov, alebo v laickom stave. Musíme ich podporovať všetkými prostriedkami a predovšetkým nesmieme nikdy zanedbávať Ježišom uprednostňovaný prostriedok modlitby, zodpovedajúco jeho slovám: "Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu." (Mt 9,37-38)." (ChI 35)

Čiže dve roviny:

- **KAŽDÝ LAIK je povolaný...** povedzme si to takto: „vnášať misijný potenciál“ všade tam, kde je, už len prostým faktom toho, že žije v často nekresťanskom prostredí závideniahodný kresťanský život.
- **A VŠETCI SÚ POVINNÍ NAPOMÁHAŤ** aj „profesionálnym evanjelizátorom“ – k tomu, aby tu boli povolania k tejto službe na misijných územiach v plnom zmysle slova...

✘ Čítanie zo svätého evanjelia podľa Matúša:

¹³ Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodíť von, aby ju ľudia pošliapali. ¹⁴ Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ¹⁵ Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. ¹⁶ Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.

(Mat 5:13-16 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

KONŠTATOVANIE JOHNA ADAMSA¹²

„Naše Ústava byla vytvořena pouze pro morálně pevný a věřící lid. K vládnutí jinému lidu se naprosto nehodí.“

Obávam sa, že jeho slová upadli na hodne dlho do zabudnutia – a **až dnes sa na ne začíname, pod ťarchou faktov, rozpamätávať!**

Čo sa teda stane, ak túto vieru a morálne hodnoty odstránime? O tom už ďalší odborník...:

ZISTENIA THEODORA DERLYMPLA¹³

„Násilí, vulgarita a nevzdělanost - tři aspekty současného anglického života - jsou už tak všeobecně rozšířené a evidentní, že nikdo nepotřebuje příliš velkou pozorovací schopnost, aby je rozpoznal. Je zapotřebí daleko většího úsilí a bystrosti intelektu, aby je člověk naopak neviděl a vyloučil z vlastního vědomí, vždyť scény z Blackpoolu nejsou o nic horší ani extrémnější, než co lze spatřit ve středu každého anglického města každou sobotní noc.“

---

¹² Druhý prezident Spojených štátov amerických

¹³ britský väzenský lekár a psychiater

Cenzura, již intelektuálové zakrývají pravdu, a to i před sebou, stojí proto za prozkoumání a musíme se ptát, proč tak vlastně činí.

Jeden producent televize BBC mi nedávno nastínil, jak takové liberální zapírání může probíhat. Jeho kolegové, sdělil mi, ho považují za nekonformního, za rytíře bojujícího s větrnými mlýny a možná téměř za blázna. A jak že se projevuje to jeho bláznovství? Chtěl, aby BBC natočila nepřikrášlené dokumenty o životě ve spodní třetině společnosti, o masové (a vzrůstající) negramotnosti, o masovém (a narůstajícím) nemanželském původu dětí, o rodinách s jediným rodičem, o masovém (a narůstajícím) chuligánství, násilí, bezpráví, narkomanii, závislosti na sociálních dávkách a beznaději. Chtěl, aby si lidé uvědomili, co se u nich za rohem vlastně odehrává. Doufal, že upozorní na devastující účinky fragmentace, lépe řečeno, atomizace rodiny, již liberální legislativa, sociální inženýrství a neblahé změny v kulturním vnímání od konce 50. let 20. století tak silně podporují.

Jeho nadřazení v BBC přivítali jeho návrhy blahosklonně. Nejprve ovšem popřeli fakta. Když přišel s nevyvratitelnými důkazy o existenci zmíněných jevů, obvinili ho z amorálního šíření paniky. Když dokázal, že jevy, na něž fakta poukazují, jsou vážné a že se rychle šíří celou společností, sdělili mu, že se s tím nedá nic dělat, protože jde o nevyhnutelnou součást moderního života. Když namítl, že jsou výsledkem záměrné politiky, chtěli vědět, jestli touží po návratu starých špatných časů, kdy rozhádaní manželé byli nuceni žít spolu. A když na to odvětil, že co se napáchalo, lze rovněž alespoň zčásti opravit, vytasili nakonec svůj trumf. Na tak nezajímavé téma nemá smysl něco natáčet. Britskou veřejnost přece nebude nikdo rušit při její neoblomné náměsíčné chůzi ke společenské katastrofě, před níž ji její křehká ekonomická prosperita zcela jistě neuchrání.

Proč lidé, jejichž hlavním posláním, zdálo by se, je být tím, čemu Rusové říkali nositelé pravdy, tak tvrdošíjně popírají zřejmá fakta?

Odpověď je nutno hledat v příčinném vztahu mezi liberální ideologií a praxí čili v katastrofálním společenském vývoji posledních čtyřiceti let. Intelektuálové (výrazně od 60. let) začali pohlížet na svou společnost jako na něco z gruntu nespravedlivého, takže z ní není třeba nic zachránit, a domnívali se, že veškeré lidské neštěstí pochází z despotických a naprosto umělých mantinelů vztyčených proti přirozené lidské touze po uspokojení. Jsou dodnes svou dokonalou vizí tak oslněni, že si nedovedou ani představit možnost úpadku.

A poněvadž rodinný život není vždycky ráj se všemi svými nevyhnutelnými základy, frustracemi a pokrytectvím, volali po zničení rodiny jako instituce. K tomu bylo zapotřebí zlikvidovat stigma nemanželského původu, usnadnit rozvody, rozšířit manželská práva na

jiné formy soužití a odstranit veškeré ekonomické výhody manželského svazku. Instituce manželství dnes taje jako sníh na slunci. Destrukce rodiny je samozřejmě důležitou součástí a důsledkem sexuálního osvobození, jehož utopický program měl za cíl zvýšit možnost nevinných smyslných radostí, přinejmenším mezi osvoboditeli samými. Místo toho se v lidech probudil sexuální egoismus, nejistota, násilí a masově začaly být zanedbávány děti, protože okamžité uspokojení dospělých má přednost.

Pokud liberální intelektuálové neměli ty nejlepší vzpomínky na školu, chtěli, aby se učilo stylem dětinské zábavy. Často slyšíme, jak si jen mohou dospělí dovolit vnučovat své představy svým stejně schopným vnímajícím bytostem - svým dětem? Nejsou gramatika a aritmetika - vlastně všechny předměty - jen buržoazní (v Americe rasistické) nástroje na udržení společenské hegemonie? A jelikož sebeúcta je absolutně neslučitelná s neúspěchem, musel být odstraněn i neúspěch. To však už znamenalo odstranit vyučování jako takové - experiment, který mohl být proveden v plné míře pouze v chudinských čtvrtích, na lidech, kteří mají o vzdělání jen minimální zájem, a tak se podařilo vytvořit dědičnou kastu nevzdělavatelých.

A problém zločinu? Jen nespravedlivá společnost nutí ke zločinnosti, takže trest představuje hned dvojí nespravedlnost, diskriminuje totiž skutečnou oběť. Jakým právem chce nespravedlivá společnost někomu vnučovat svou verzi spravedlnosti? Potřebujeme jen empatii a pochopení. A proto je nutné zbavit zločince zodpovědnosti. K vykořenění zločinu musíme vytvořit univerzální předpoklad konat za všech okolností dobro, a ne vytvářet strach z následků zla. Není divu, že takové zprávy uvítali všichni, které kriminalita tak neodolatelně přitahuje, a že ony zprávy zároveň naprosto demoralizovaly obhájce a ochránce zákona.

Liberální recept jen vždycky zhoršil každý problém, který měl údajně vyřešit. A proto musejí liberální intelektuálové tyto zřejmé následky popírat, jinak by se jim zhroutila jejich víra. Jak si může takový člověk přiznat prostou pravdu a přijít o svůj světonázor? Ať miliony trpí, jen když jeho nepřestane hrát pocit vlastní spravedlivosti a morální nadřazenosti. A budou-li miliony opravdu trpět, tím více živné půdy pro soucit, tím více bolesti pro soucit šlechetné duše.

A proto: ještě více téhož. Na nedávném každoročním sjezdu Liberální demokratické strany, ovládané britskou středostavovskou levicovou inteligencí, byly předloženy další důležité návrhy. Zákonné uznání homosexuálního manželství a ještě kratší tresty pro zločince.

Ve srovnání s nimi byl císař Nero učiněný hasič.“

ČO S TÝM MÁ CHRISTIFIDELES LAICI?

- **Západná demokratická spoločnosť je dieťaťom kresťanstva. Ako taká sa od počiatku podobala STAVBE KATEDRÁLY:**
  - Všetci mali pred očami spoločný cieľ: KATEDRÁLU (čiže kresťanský hodnotový systém)
  - Všetci túžil stavať podľa plánu a poctivo (čiže žiť kresťansky)
  - Následne nebolo potrebné, aby na stavenisku boli dozorcovia a aby tu bol systém odmien a trestov, pretože všetci boli na stavbe zaangažovaní...
  - ... a ich slobodná spolupráca a spolurozhodovanie – všetko konané v záujme tejto stavby – bolo veľmi konštruktívne a prijateľné.
- **Potom prišiel LIBERALIZMUS, ktorý povedal: Načo katedrála? Záchodová kadibúdka je predsa úplne rovnocenná s katedrálou! Nemôžeme jedno nadradzovať druhému! Už viac žiadne plány! Každý nech si stavia, ako chce!**
  - A tak jeden stavia krčmu... iný kadibúdku... iný bunker... ďalší most... piaty vežu... šiesty pivnicu... a siedmeho, ktorý stále staval katedrálu a naliehal, aby sa ostatní pridali, vyhodili von ako „fanatika“ a „kadibudkofóba“ a podobne.
  - Stavba začala podľa toho vyzerať...
  - Aby nikto nebol ponížený, vyhlásila sa KADIBÚDKA za štandard – a všetci, ktorí chceli byť moderní, ju začali napodobňovať...
  - Množili sa konflikty – ale nikto sa neodvážil zasahovať, pretože kto by si trúfol povedať, že niečo je lepšie a niečo horšie, keď vlastne nič nie je zlé a všetko je dobré a dovolené?
  - atď.
- Výsledky sme už počuli v úvodnom texte pána psychiatra z jeho knihy „Stratení v ghette“

ČO S TÝM?

- Pápež hovorí, že ako **kresťania – ľudia, ktorí ešte majú víziu katedrály – sme zodpovední za stav spoločnosti**, v ktorej žijeme.
- **Našou úlohou je pretvárať ju – jednoducho tým, že sme v nej prítomní**, zjavne prítomní – a znova a znova jej pripomíname a v nej obhajujeme krásu katedrály!
  - *„Pretože Cirkev v sile Ducha prijíma a hlása Evanjelium, stáva sa evanjelizovaným a evanjelizujúcim spoločenstvom. Z tohto dôvodu sa stáva služobnicou ľudí. V nej prijímajú laici účasť na poslaní slúžiť ľuďom a spoločnosti.*

... Cirkev má poverenie, aby odhaľovala svetu Božie tajomstvo, ktoré sa zjavilo v Ježišovi Kristovi. V jednom zvlášť významnom texte z konštitúcie *Gaudium et spes*, čítame: "Avšak Cirkev, sledujúc svoj vlastný cieľ, sprostredkúva človeku nielen život Boží, ale určitým spôsobom šíri po celom svete odlesk jeho svetla najmä tým, že ozdravuje a pozdvihuje dôstojnosť ľudskej osobnosti, že upevňuje súdržnosť ľudskej spoločnosti a že dáva každodennej ľudskej činnosti hlbší zmysel a význam. Cirkev verí, že prostredníctvom svojich jednotlivých členov a celého svojho spoločenstva môže takto značne prispieť k tomu, aby sa ľudstvo a jeho dejiny stali ľudskejšími." Celá Cirkev je zodpovedná za túto službu ľudskej rodine. Na základe svojho "svetského charakteru", ktorý ich zaväzuje vlastným a nenahraditeľným spôsobom ku kresťanskej inšpirácii časného poriadku, prislúcha laikom v tomto rámci zvláštna úloha." (ChI 36)

ROZMENENÉ NA DROBNÉ:

- **Podporovať dôstojnosť človeka:** „Znovu objaviť pre seba i pre iných neporušiteľnú dôstojnosť každého jedného človeka je podstatnou úlohou, ba v istom zmysle centrálnou a všetky ostatné obsahujúcou úlohou v kontexte služby ľudskej rodine, ku ktorej je povoláná Cirkev a v nej laici.“ (ChI 37)
  - **V kresťanstve je to naozaj základný koncept, pretože celý systém medziľudských vzťahov sa odvíjal od onej vety,** ktorou začína Americká deklarácia nezávislosti: „Pokládáme za samozřejmé pravdy, že **všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni** a jsou nadáni jistými nezcizitelnými právy, mezi něž patří právo na život, svobodu a budování osobního štěstí. Že k zajištění těchto práv se ustavují mezi lidmi vlády, odvozující svou oprávněnou moc ze souhlasu těch, jimž vládou.“ (Deklarácia nezávislosti USA)
    - – a dokonca všetci ľudia sú rovnako vykúpení Kristovou krvou, rovnako pozvaní k Božiemu synovstvu a teda rovnako vzácni a dôležití: „*Krása dôstojnosti človeka sa plne prejavuje, keď uvážime pôvod a jeho cieľové zameranie: stvorený Bohom na Boží obraz a podobu, vykúpený drahocennou Krvou Kristovou je človek povoláný, aby bol "Božím dieťaťom v Synovi" a živým chrámom Svätého Ducha. ... hodnota človeka nespočíva v tom, čo on "má" - keby aj celý svet získal - ale v tom, "čím on je"*“ (ChI 37)
  - „Na základe svojej osobnej dôstojnosti je človek sám osebe a sám pre seba vždy hodnotou a ako taký sa musí chápať a s ako takým sa s ním musí

zaobchádzať. Nesmie sa chápať a **nesmie sa s ním zaobchádzať ako s použiteľným predmetom, ako s nástrojom, ako s nejakou vecou.**“ (Chl 37)

- **Čo je problém všetkých „socialistických“** trendov: Komunizmus ako internacionálny socializmus; nacizmus ako národný socializmus, ale aj dnešné socializmy...
  - **Ale môže to byť aj problém kapitalizmu** (zbaveného kresťanského základu), kde sa z človeka stáva iba „pracovná sila“, „ľudský zdroj“ a podobne...
- „Osobná dôstojnosť je základom rovnosti všetkých ľudí. Z tejto dôstojnosti sa odvodzuje absolútna **neprípustnosť rozličných foriem diskriminácie**, ktorá žiaľ, neustále triešti a ponižuje ľudskú rodinu, podmienená rasovými, hospodárskymi, sociálnymi, politickými, zemepisnými alebo inými rozdielmi.“ (Chl 37)
- Na pohľad sa presne o toto predsa usiluje aj **súčasná liberálno – socialistická spoločnosť**, nie? A predsa – je tu podstatný rozdiel:
    - NEEEXISTUJE DOBRO, ANI ZLO – resp. jediné zlo je považovať niečo za zlo. Všetky názory sú rovnoprávne, len kresťanstvo, ktoré si myslí, že jestvuje zlo, je zlé, odsudzované a diskriminované... ☺
    - ČLOVEK = SÚHRN NÁZOROV. Nič viac. Jeho dôstojnosť už nie je odvodená od Boha. Človek je hromada molekúl a súhrn názorov, zvykov,... Rovnosť všetkých ľudí potom nutne = rovnosť všetkých názorov, predstáv, praktík,...
  - **KREŠŤANSTVO to vidí inak:**
    - DOBRO = „KATEDRÁLA“ – a ZLO je to, čo jej prekáža, čo jej odporuje.
    - ĽUDIA sú si všetci rovní...
    - ... a našou povinnosťou je pomôcť všetkým objaviť krásu katedrály a stvárniť ju v sebe – či seba stvárniť ako súčasť katedrály!
- **SOLIDARITA:** „Osobná dôstojnosť je základom rovnosti všetkých ľudí a aj základom účasti a solidarity ľudí navzájom. Dialóg a spoločenstvo sú veľmi hlboko zakorenené v tom, čím ľudia "sú". Toto zakorenenie v bytí je hlbšie a pôvodnejšie, než zakotvenie v tom, čo ľudia "majú".“ (Chl 37)

- Dnes sa vytráca, pretože už nemáme spoločné ciele, ani spoločné životy, ideálom je tvrdý individualizmus, kde každý žije nezávisle na ostatných – a súčasne ako koliesko (otrok!) v neosobnom stroji „sociálneho štátu“, ktorý stále tyranskejšie ovláda a zasahuje do života takto osamelého človeka, strateného, neschopného vzoprieť sa a možno už aj závislého na štáte, ktorým si nahradzuje chýbajúce vzťahy s ľuďmi...

DO PRAXE:

- Čo s tým môžeme v praxi urobiť – a urobíme?
- TIP: Omnoho účinnejšie, než BOJOVAŤ PROTI miliónom vecí, ktoré zo všetkých strán ničia spoločnosť, ktorú sme zdedili po predkoch, je PONÚKAŤ NIEČO KRAJŠIE.
  - Čiže:
    - Poznať „katedrálu“,
    - stvárňovať ju,
    - neskrývať ju pred svetom,
    - vytvárať vzťahy „staviteľov Katedrály“, založené na láske, na slobode, na vzájomnej úcte, na rovnosti, na solidarite, na spoločnej pomoci v raste smerom ku „katedrále“...
  - ... ale to predsa kresťanstvo je, nie? 😊 Byť kresťanmi nutne znamená práve **toto** – a nebyť tým znamená byť možno „sviečkovými babami“, či „dedkami – ročákmi“, ale isto-iste nie kresťanmi!

Čítanie z listu svätého apoštola Jakuba:

Bratia moji, nespájajte vieru v nášho Pána slávy, Ježiša Krista, s nadŕžaním osobám. ² Lebo ak príde na vaše zhromaždenie muž so zlatým prsteňom a v skvostnom rúchu a príde aj chudobný v chatrnom odevu ³ a vy si všimnete toho, ktorý je oblečený do nádherného rúcha, a poviete: "Ty sa posad' pekne tu!", ale chudobnému poviete: "Ty si staň tam, alebo si sadni k mojej podnožke!", ⁴ vari nerobíte rozdiely medzi sebou a nestali ste sa zlomyseľnými sudcami?! ⁵ Počúvajte, moji milovaní bratia! Nevyyvolil Boh tých, čo sú vo svete chudobní, aby boli bohatí vo viere a dedičia kráľovstva, ktoré prisľúbil tým, čo ho milujú? ⁶ A vy ste chudobného znevážili! Neutláčajú vás práve bohatí a nevláčia vás práve oni po súdoch? ⁷ A nerúhajú sa práve oni vznešenému menu, ktoré sa vzývalo nad vami? ⁸ Ak však uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma: "Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!", dobre robíte. ⁹ Ale ak nadŕžate osobám, páchate hriech a zákon vás usvedčuje z priestupku.

(Jam 2:1-9 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

PRÁVO NA ŽIVOT AKO ZÁKLADNÉ PRÁVO

„Efektívne uznávanie osobnej dôstojnosti každého jedného človeka si vyžaduje obranu a podporovanie ľudských práv, ako aj úctu pred nimi. Tieto práva sú prirodzenými právami, univerzálnymi právami, nedotknuteľnými právami: nikto, ani jednotlivec, ani skupina, ani autorita, ani štát nemôže ich meniť alebo zrušiť, pretože pochádzajú od samého Boha. Nedotknuteľnosť osoby, ktorá je odrazom absolútnej nedotknuteľnosti samého Boha, nachádza svoje prvé a najzákladnejšie vyjadrenie v nedotknuteľnosti ľudského života. Keď sa právo na život, ako prvé a základné právo neobraňuje s veľkou rozhodnosťou, ako podmienka pre všetky ostatné práva osoby, zostáva aj oprávnene opakované poukazovanie na ľudské práva, na právo na zdravie, byť, prácu, založenie rodiny, kultúru atď. - falošným a iluzórnym.“ (Chl 38)

- **Východiskom tohto pohľadu je chápanie človeka vo vzťahu k Bohu – kde človek MÁ HODNOTU a je si ROVNÝ NAVZÁJOM jedine a len preto, že je Bohom chcený, Bohom milovaný a Bohom vykúpený, úplne rovnako a nerozdielne od ostatných ľudí.**

- Preto bez ohľadu na IQ, na dobrotu, či zlotu, bez ohľadu na zvyky, kultúru a správanie sa – každý človek je vo svojej podstate posvätný a nedotknuteľný a hodný rovnakých práv, lásky, starostlivosti a úcty.

- **ODSTRÁNENÍM BOHA tento základ pre rovnosť mizne:**

- **Nejestvuje nič väčšie, ako je človek**, čo by mu mohlo byť nadradené:
  - preto vnímame rôzne „socialistické“ modely, kde sa žiada obeta jednotlivca v prospech kolektívu, za zlé, totalitné, neslobodné,...
  - ... a, naopak, ako dobré a slobodné chápeme tie, kde národ aj štát slúžia človeku, jednotlivcovi a poskytujú mu maximum prospechu, slobody, šancí, priestoru na osobný život.
- **A aj keby niečo také jestvovalo** – napríklad ŠTÁT skutočne nadradený človekovi (akože nie je) – **aj tak by neplatilo**, že štát **má úplne rovnaký vzťah ku každému občanovi** (nemá) a takisto by pre nás zrejme nikdy štát nebol tak dôležitý, aby sme *kvôli nemu* rešpektovali úplne rovnako každého jedného jednotlivca (už len preto, že štát sme zase my samotní a nikdy nedokážeme takýto vzťah mať)....
- Výsledkom je rozpad ideí rovnosti a rovnoprávnosti všetkých ľudí!
  - Jasnozrivo to chápal Exupéry, keď píše: *„Rozjímanie o Bohu bolo základom rovnosti ľudí, lebo si boli rovní v Bohu. A táto rovnosť mala jasný význam. Veď rovným možno byť len v niečom. Vojak a kapitán sú si rovní v národe. Rovnosť je už len slovom pozbaveným zmyslu, ak niet ničoho, v čom by vznikala. Jasne chápem, prečo táto rovnosť, ktorá bola rovnosťou božích práv cez jednotlivcov, zakazovala obmedzovať vzostup jedinca: Boh sa mohol rozhodnúť, že si ho vyberie za svoju cestu. Išlo však i o rovnosť práv Boha „nad“ ľuďmi, nuž rozumiem, prečo jedinci, akýkoľvek by boli, boli podriadení tým istým povinnostiam a tomu istému zachovávaní zákonov. Ako prejav Boží si boli rovní v právach. Ako sluhovia Boží si boli rovní v povinnostiach. **Chápem, prečo rovnosť zavedená v Bohu neprinášala ani protirečenie, ani neporiadok. Demagógia sa vkráda tam, kde chýba spoločná miera a zásada rovnosti sa zvrhne na zásadu totožnosti. Vtedy vojak odmietne pozdraviť kapitána, veď keby ho pozdravil, poklonil by sa jedincovi a nie Národu.“***
(Zem ľudí)

AKO TO SÚVISÍ S PRÁVOM NA ŽIVOT?

- Stratou Boha ako základu vstupuje do sveta nerovnosť ľudí, pretože je nám jasné, že na základe svojich kvalít ľudia sú nerovní a nemôžeme porovnávať napríklad Alberta Einsteina s notorickým násilníckym alkoholikom, či Matku Theresu s Jackom Rozparovačom.
- ZÁKLADNÁ IDEA, že niektorý život (človek) je MENEJ HODNOTNÝ ako druhý je potom bránou k tomu, aby mohol byť určitým skupinám *menej hodnotných* ľudí ich život upieraný a to v akejkolvek podobe:
  - POTRAT, resp. EUTANÁZIA
  - právo na rodinu, slušné bývanie,...
  - právo na slušné pracovné podmienky,...

POSTOJ KATOLÍCKEJ CIRKVI

„Cirkev nikdy nerezignovala pred všetkými porušeniami práva na život, ktoré má každý človek, nech sa to deje od jednotlivcov, alebo samotnou autoritou. Každý človek je vo všetkých fázach svojho rozvoja nositeľom tohto práva: od počatia až po prirodzenú smrť; zostáva ním v každej situácii: v zdraví alebo v chorobe, v dokonalosti alebo v narušení, v bohatstve alebo v chudobe. II. vatikánsky koncil výslovne vyhlasuje: "Ďalej všetko, čo je proti samému životu, teda vraždy každého druhu, genocídiá, potraty, eutanázia ako aj samovraždy; všetko, čo uráža ľudskú dôstojnosť, ako sú neľudské životné podmienky, svojvoľné zatvárania, deportácie, otroctvo, prostitúcia, kupčenie so ženami a mladistvými; taktiež nečestné pracovné podmienky, v ktorých sa zaobchádza s pracujúcimi ako s obyčajnými nástrojmi ziskuchtivosti a nie ako so slobodnými a zodpovednými osobami: všetky tieto a im podobné veci sú naozaj nehanebné a poškvrňujú civilizáciu, pričom sú viac na potupu tým, čo ich páchajú, než tým, čo podstupujú bezprávie, a konečne, sú ťažkou urážkou Stvoriteľa".“ (ChI 38)

ČO S TÝM V PRAXI MÔŽEME UROBIŤ MY?

JASNÝ POSTOJ V BEŽNOM ŽIVOTE

„Každému je dané poslanie a zodpovednosť za uznanie osobnej dôstojnosti každého človeka a za obranu práva na život. V láskyplnom a veľkodušnom prijatí každého ľudského života, predovšetkým slabého alebo chorého, prežíva dnes Cirkev zvlášť rozhodujúci okamih svojho poslania, ktoré je o to nutnejšie, že sa stále viac šíri "kultúra smrti".“ (Chl 38)

- Naši predkovia hovorili: „Host' do domu, Boh do domu“ – ale platí to omnoho univerzálnejšie!
- Je na nás, kresťanoch, aby sme sa naučili s rovnakou úctou pristupovať ku každému človekovi – práve pre vzťah, ktorý k nemu má Boh!
- Ak namiesto toho „zlomyseľne posudzujeme“ a niekoho si viac uctíme (pán doktor, pán inžinier, pán primátor, pán riaditeľ, pán farár 😊) a niekoho menej (to je len taký žobrák, nejaký povaľač,...) – konáme v hlbokom rozpore s kresťanstvom a sami tak dávame najavo svoju nekresťanskosť!

JASNÝ POSTOJ V KRITICKÝCH OTÁZKACH

„Laici, ktorí pracujú rozličným spôsobom a na rozličných úrovniach vo vede a technike, ako aj v medicínskej, sociálnej, zákonnej a hospodárskej oblasti, musia sa odvážne postaviť voči "výzvam", ktoré vyplývajú z nových problémov bioetiky. Ako povedali synodálni otcovia, "kresťania musia vykonávať svoju zodpovednosť ako páni vedy a technológie a nie ako ich otroci..." (Chl 38)

- Vedieť aj tu dať najavo svoj jasný postoj, nahlas, bez hanby, bez strachu...

✘ Čítanie zo sv. evanjelia podľa Matúša:

¹⁷ Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach ¹⁸ a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. ¹⁹ Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. ²⁰ Ved' to už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. ²¹ Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. ²² Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.

(Mat 10:17-22 SSV)

Počuli sme slovo Pánovo!

NÁBOŽENSKÁ SLOBODA

„Úcta pred osobnou dôstojnosťou, ktorá zahŕňa obranu a podporovanie ľudských práv, si vyžaduje uznanie náboženskej dimenzie človeka. Toto nie je iba "konfesionálna" požiadavka, ale je to nutnosť, ktorá má svoje nezničiteľné korene v realite človeka samého. Vzťah k Bohu je v skutočnosti súčasťou "bytia" a "existencie" človeka: v Bohu "žijeme, hýbeme sa a sme" (Sk 17,28). Aj keď nie všetci veria v túto pravdu, predsa tí, čo sú o nej presvedčení, majú právo na úctu voči svojej viere a svojim životným rozhodnutiam, ktoré z toho vyplývajú na individuálnej a spoločenskej rovine. Toto je právo na slobodu svedomia a na náboženskú slobodu, ktorých efektívne uznanie sa počíta ku najvyšším dobrám a k najťažším povinnostiam každého jedného národa, ktorý chce poskytnúť skutočné dobro človeku a spoločnosti: "Náboženská sloboda je nezrieknuteľnou požiadavkou osobnej dôstojnosti každého jedného človeka. Predstavuje základný kameň v budove ľudských práv a je preto nenahradiateľným faktorom blaha ľudí a celej spoločnosti, ako aj osobného uskutočnenia každého jedného. Z toho vyplýva, že sloboda jednotlivcov a spoločností smieť dosvedčovať a praktizovať vlastné náboženstvo je podstatnou súčasťou mierového spolužitia medzi ľuďmi... Občianske a spoločenské právo na náboženskú slobodu sa dotýka najintímnejšej sféry svedomia. Preto sa môže stať smerodajným kritériom a v istom zmysle mierou iných základných práv".“

(ChI 39)

- Cirkev sa zastáva práva na náboženskú slobodu BEZ OHĽADU na to, o ktoré náboženstvo ide.
- Myšlienka v pozadí:
  - Každé náboženstvo, hľadajúce Boha, Ho viac, alebo menej objavuje – a každé tak môže byť cestou k Bohu pre toho, kto v rámci neho úprimne hľadá.
  - Preto Cirkev s úctou pristupuje ku každému náboženstvu – a súčasne bez toho, aby sa zriekla faktu, že práve v Katolíckej cirkvi je toto poznanie Boha najdokonalejšie a najplnšie.
- Ako objavil nezávisle C. S. Lewis: *„Číňané také hovoria o veľké (nejväčší) věci zvané tao. Je to něco, co se nedá vyjádřit slovy, cosi hlubokého a propastného, co tu bylo ještě před samotným Stvořitelem. Je to příroda, způsob, cesta. Je to způsob, jakým se řídí vesmír, způsob, jakým se ustavičně vynořují věci, tiše a klidně, do prostoru a času. Je to rovněž způsob, jakým má každý napodobovat kosmický a superkosmický pokrok, a veškerou svou činnost přizpůsobit tomuto velkému vzoru.24) „V Rádu soulad je věc nejcennější,“ praví se v Hovorách Konfuciových. 25) Rovněž starověcí Židé chválí Zákon za to, že Boží přikázání v něm obsažená, jsou „pravda“.26) Toto pojetí je podobné ve všech svých formách, Platónově, Aristotelově, stoické, křesťanské i orientální, proto je budu pro stručnost označovat tao. Některé výklady, které jsem citoval, se snad mnohým budou zdát podivné, ba až magické. Ale to, co mají společného, je něčím, co nelze přehlédnout. Je to nauka o objektivní hodnotě, víra, že určité postoje jsou skutečně pravdivé a jiné skutečně mylné, a to k věcem, které tvoří vesmír, a k tomu, co představujeme my.“* (C. S. Lewis, Zničení člověka)

DO PRAXE:

- Ako sme na tom s praktickými prejavmi úcty voči členom iných náboženstiev?
- A, naopak, nemýlime si túto úctu s „kompromismi“?

NÁBOŽENSTVO NIE JE KULTÚRA

- Mýtus „multikultúrnej spoločnosti“ predpokladá, že náboženstvo je len forma „kultúry“
  - preto si ju každý bude pestovať sám pre seba – podobne ako u nás šibačku, či oblievačku,

- a napríklad moslimovia budú v pohode sedieť a s nadšením a potleskom sledovať katolícke predstavenie s eucharistiou a zase tí istí katolíci budú hneď nato s nadšením a potleskom sledovať rovnaké predstavenie woodoo šamanov, zarezávajúcich sliepku a podobne.
- Náboženstvo ale nie je kultúrou – je bytostným životným presvedčením.
- Preto právo mať svoje životné presvedčenie, hľadať ho, skúmať a potom sa ho pridržať vždy, všade a vo všetkom je základom všetkých ľudských práv. Bez neho človek nemôže byť v plnosti – v podstate vôbec – človekom.¹⁴

A z toho vyplýva tretia vec:

NÁBOŽENSTVO JE TO, ZA ČO S OCHOTOU ZOMRIEME...

„Synoda nezabudla na mnohých bratov a sestry, ktorí sa tomuto právu ešte netešia. Kvôli vyznávaniu svojej viery musia brať na seba nepríjemnosti, vytlačanie na okraj, utrpenie, prenasledovanie a dokonca smrť. Väčšina týchto bratov a sestier sú kresťanskí laici. Hlásanie evanjelia a kresťanské svedectvo života v utrpení a v mučeníctve predstavujú najvyššiu formu apoštolátu Kristových učeníkov, tak ako láska k Pánu Ježišovi až po oddanie života predstavuje mimoriadny prameň plodnosti pre výstavbu Cirkvi. Takto ukazuje svoju životnú silu mystický viničný koreň, ako to vyzdvihuje svätý Augustín: "Ako to bolo predpovedané od prorokov a od samého Pána, stáva sa tento vinič, ktorého plodné ratolesti sa rozprestierajú do celého sveta, životaschopnejším, keď je skropený mnohou krvou mučeníkov." Celá Cirkev je vďačná za tento príklad a za tento dar: v týchto svojich synoch a dcérach nachádza základ k obnoveniu dynamiky svojho svätého a apoštolského života. V tomto zmysle považovali otcovia synody za svoju zvláštnu povinnosť "ďakovať tým laikom, ktorí ako neúnavní svedkovia viery, napriek obmedzeniam slobody a zrieknutia sa vysvätených nositeľov úradu, stoja vo vernosti ku Apoštolskej Stolicy.“ (ChI 39)

- Ak náboženstvo = naše najhlbšie a bytostné presvedčenie, potom *mučeníctvo* je poznávacím znamením nášho skutočného náboženstva!

---

¹⁴ Nakoniec, aj samotný *multi-kulti* je takýmto náboženstvom, ktoré samo seba presadzuje aj mocensky ako „jedinú pravú vieru“...

DO PRAXE

Čo je mojím náboženstvom?

Kvôli čomu by som bol ochotný:

- stratiť zamestnanie?
- bývanie?
- svoje peniaze a majetok?
- zdravie?
- slobodu?
- pohodlie?
- život?
- Na čo vynakladám väčšinu svojej energie, času, prostriedkov, čomu podriaďujem všetko ostatné?

Kristovi? Peniazom? Zdraviu? Jedlu? Prestíži? Kariére? Alebo neobetujem nič z toho a mojím bohom je moje pohodlie?

To je dôležitá otázka – a veľmi dôležitá, aj keď nie vždy príjemná odpoveď!

• 12. 9. 2012 – RODINA, prvý priestor pre sociálne angažovanie (Chl 40)

✘ Čítanie listu sv. apoštola Pavla Kolosanom:

Všetko, čokoľvek hovoríte alebo konáte, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho vzdávajte vďaky Bohu Otcovi. ¹⁸ Ženy, podriadujte sa mužom, ako sa sluší v Pánovi! ¹⁹ Muži, milujte manželky a nebuďte voči nim nevrlí! ²⁰ Deti, poslúchajte rodičov vo všetkom, lebo je to milé Pánovi! ²¹ Otcovia, nedráždite svoje deti, aby nezmalomyselneli!

(Col 3:17-21 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

- **Spoločenská dimenzia človeka:** „Človek pozná sociálnu dimenziu, ktorá mu je vrodená, vložená do jeho štruktúry. Zvnútra je povolaný ku spoločnosti s inými a k plnej oddanosti voči nim: "Boh, ktorý sa otcovsky stará o všetkých, chce, aby všetci ľudia tvorili jedinú rodinu a správali sa jeden k druhému ako bratia".“
- **Interpendencia (vzájomná závislosť) a reciprocita (vzájomnosť):** „Medzi človekom a spoločnosťou jestvuje interpendencia (vzájomná závislosť) a reciprocita (vzájomnosť): čo sa urobí pre osobu, to je službou spoločnosti, a čo sa urobí pre spoločnosť, to je v prospech osoby. Preto je apoštolské zaangažovanie laikov v časovom poriadku vždy a neoddeliteľne súčasne službou človeku v jeho jedinečnosti a neopakovateľnosti, aj službou všetkým ľuďom.“
- **Manželstvo a rodina ako ich „prvé vyjadrenie“:** „Sociálna dimenzia človeka nachádza svoje prvé a pôvodné vyjadrenie v manželskom páre a v rodine ... Manželský pár a rodina sú primárnym miestom sociálneho angažovania sa laikov. Možno ku nim správne pristupovať iba s presvedčením o ich nenahraditeľnej hodnote pre rozvoj spoločnosti a Cirkvi.“
- **ZÁKLADNÁ BUNKA SPOLOČNOSTI:** „Ako kolíska života a lásky, v ktorej sa človek "rodí" a "rastie", predstavuje rodina základnú bunku spoločnosti.“
  - Inými slovami: **NIE rodiny vznikli na to, aby slúžili štátu** a spoločnosti,...
  - **ALE NAOPAK, boli a sú to kmene, mestá, štáty, spoločnosť,...** ktoré vznikli na to, aby podporovali rodiny, chránili ich, bránili, vytvárali štruktúru, ktorá by rodinám umožnila čo najlepší, najbezpečnejší a najkvalitnejší spôsob života!

- **Kampaň proti rodine...:** „Keď egoizmus, propaganda proti pôrodnosti, totalitárne politiky, morálna chudoba, fyzická a kultúrna bieda, hedonistické a konzumistické mentality chcú uškrtiť prameň života a ideologické systémy sa spájajú s mnohokrým nedostatkom záujmu a lásky, aby pozbavili rodinu výchovnej úlohy, musí sa vychádza v ústrety tomuto spoločenstvu so zvláštnou starostlivosťou.“

MALÉ HISTORICKÉ A KULTÚRNE INTERMEZZO:

- **FILOZOFIA SOCIALISTOV A LIBERÁLOV** stojí na zhruba nasledovných princípoch:
  - **NEJESTVUJE žiaden Boh** – a teda **ani ŽIADNE OBJEKTÍVNE DOBRO A ZLO**. Nič nemôžeme označiť za dobré, ani nič za zlé.
    - Maximálne tak na základe „spoločenskej dohody“ môžeme niečo označiť za legálne a niečo za nelegálne, ale tá istá spoločenská dohoda, ktorá to tak ustanovila, to môže pokojne zmeniť.
  - **NEJESTVUJE žiaden cieľ ľudstva, ani dejín**. Všetko je len náhoda, ľudský život je len produktom náhody,...
  - **AKÉKOL'VEK „MORÁLNE ZÁKONY“**, ktoré nadradzujú nad ľudstvo nejaké „objektívne dobro“ a „objektívne zlo“ **sú OTROCTVOM!**
    - Nehovoriac o viere, že človek je od prírody dobrý (mýtus o „ušľachtilom divochovi“) – a ak je zlý, tak len preto, že ho tak pokazila spoločnosť a jej morálka!!!!
  - **PRETO MUSÍ BYŤ ČLOVEK OD TOHTO VŠETKÉHO OSLOBODENÝ**, oslobodený od pút morálky, od pút rodiny, od pút náboženstva, od pút kultúry,... aby sa mohol konečne stať slobodným a tým pádom dobrým a aby na zemi mohol nastať učený raj!
  - **DEJE SA TAK rozbíjaním všetkého tradičného** – a to tým, že sa **podporujú konflikty v akejkol'vek podobe**, spôsobujúce tak rozvrat tradičných (tisícročiami aj evolučne overených) hodnôt...
  - **ALE, ČUDUJ SA SVETE** – v praxi namiesto slobody vidíme presný opak: posilňovanie moci štátu, ktorý už zasahuje všade (povedané tvrdo a surovo: ža do manželskej spálne... ☹). Prečo? Pretože na NASTOLENIE tohto poriadku potrebujú najlepšie TOTALITNÚ štátnu moc: „*Stačí len spoločnosť zbaviť všetkého tmárskeho, neracionálneho, egoistického, atd. A o tom, čo je*

*neracionálne a naopak rozumné, rozhodujú osvietenci. Oni majú spasit ľudstvo a nástrojom tejto svetskej "spásy" je pochopiteľne politická, ekonomická či spoločenská reforma – tj. štátna moc. **Ku slovu "osvietenský" nutne patrí slovo "absolutizmus", pretože absolutistický štát je schopný najefektívnejšie vykonať reformy a tým obšťastniť ľudstvo. Osvietenci nemali nič proti absolutizmu – iba požadovali, aby absolutistickí vládcovia vládli podľa ich rád** (tj. v ich chápaní, podľa "rozumu").“ (Roman Joch)*

NA DOPLNENIE:

Kedysi...

„Politické a myšlenkové smery osvícenství usilovaly vyvrátit existující společenský a kulturní řád: Církev, monarchii, aristokracii, klasickou výchovu, manželství a rodinu. Zmíněné hnutí vyvrcholilo za Francouzské revoluce, která přinesla nejen orgie násilí, ale také vědomě vyhlásila válku manželství, rodině, mravní odpovědnosti a soukromému vlastnictví. Krajní levice tohoto hnutí přežila revoluci, přičemž ji záhy začala podněcovat i na dalších místech v Evropě. Někteří její představitelé byli do jisté míry utopickými socialisty; jiní se ve své nenávisti k lidstvu neštíteli násilí, ba právě naopak. Marx a jeho žáci použili tuto beztvorou změť hlouposti a začali ji utvářet, čímž úzká stranická skupina zároveň ospravedlňovala, proč má být moc soustředěna do jejích rukou. Ať už by si Marx osobně myslel o vývoji ve dvacátém století cokoli, nelze popřít, že sám vládl straně železnou pěstí. Velký W. H. Mallock už před revolucí v Rusku předpovídal, že pokud dojdou marxisté k moci, zavedou strašlivou diktaturu. Pro Stalina byl teror základním pravidlem vládnutí, ostatně, tak tomu bylo i u ostatních revolucí. Miliony povražděných nejsou náhodným jevem komunistických režimů; je to ústřední způsob, jak ovládat lidi.“

(Thomas Fleming, americký spisovatel a politolog, předseda Rockfordského institutu a vydavatel měsíčníku *Chronicles*)

„Problém je ovšem ten, že nikdo nikdy ve skutečnosti neviděl komunistický režim, který by nepovraždil statisíce nebo miliony lidí. Vysvětlení je prosté: komunismus odporuje lidské přirozenosti, která si vyžaduje vlastnictví, společenskou autoritu a hierarchii. Zrušení těchto věcí se vzpírá naší přirozenosti; lidé nechtějí dobrovolně žít v komunistické společnosti. Za dané situace mají vládnoucí dvě možnosti. Buďto se vzdají vlády a uznají svou porážku, nebo přinutí společnost násilím, aby našla v komunismu „zalíbení“.“

(Adam Wielomský, polský politolog a historik, profesor na Univerzitě přírodních a humanistických věd v Siedlcích)

... a dnes:

„Čo sa teda stalo v povojnovej západnej Európe? Socialisti a komunisti vyzvali kresťanských demokratov na súboj. Vybrali si ihrisko ekonomiky, lebo si mysleli, že to je ich najsilnejšia stránka. Ponúkli ľuďom oslobodenie od „vykorisťovania“ kapitálom. Ale ľudia si vybrali ono „vykorisťovanie“, lebo to v skutočnosti znamenalo pre nich lepší život. Bremenom pre západnú ľavicu bolo i odhalenie Stalinových zločinov ako i maďarské udalosti roku 1956. ... Komunizmus musel zaniknúť vo východnej Európe, aby v západnej Európe mohli začať komunisti vládnuť. Už nie sú Leninovými najbližšími príbuznými, už sú iba bratrancami. A preto sa im darí. ... Pochopili, že sovietsky marxizmus prehral, ale že marxizmus kultúrny, postavený na novej antropológii, ktorá je novou vzbúrou proti biblickému poňatiu človeka, víťazí. Že víťaziaca strana na Západe, to sú ľavicovoliberálne sily, ktoré boli často ich sympatizantmi aj v minulosti. A že Európa je im otvorená. ... “

(Vladimír Palko)

„V tomto novom tisícročí sú stále presadzované **dva základné ciele komunizmu: deštrukcia národných štátov a pravej idey rodiny**. Hovorme najprv o myšlienke svetovej vlády.... Som znepokojený tým, že OSN sa vyvíja týmto smerom a že jej agentúry nadobúdajú črty ministerstiev svetového Štátu... Komunistická ideológia prežila kolaps komunistických režimov a verím, že plán vládnuť svetu cestou OSN zdedil veľa črt Komunistickej internacionály... Jedným z príznakov je takzvaná „rodová“ otázka, ktorá je v OSN momentálne veľmi v obľube. Rodová otázka má viacero koreňov, ale jeden z nich je určite marxistický. Marxov spolupracovník Friedrich Engels vypracoval teóriu vzťahov muža a ženy ako prototypu konfliktných vzťahov triedneho boja. Marx zdôrazňoval boj medzi pánom a otrokom, kapitalistom a robotníkom. Na druhej strane Engels videl monogamné manželstvo ako príklad útlaku žien zo strany mužov. Podľa neho by revolúcia mala začať zrušením rodiny.“

(Michel Schooyans, filozof)

Stačí porovnať:

„Pro Marxe není střet důsledkem zla, nýbrž nezbytným předpokladem dobra. Lidstvo tudíž logicky dosáhne svého cíle, tedy zrušení soukromého vlastnictví, **znásobením sociálních konfliktů**. Marx popisuje zlo jako dobro. **Pro něj je principem vykoupení nenávisť mezi bratry**. Je nutné **pečlivě vyhledávat zárodky všech sociálních konfliktů, podporovat je a vést je až k jejich nejvyššímu násilnému stupni**.“

(Marcel Clément, filozof)

„Tradičný rodinný život a náboženstvo boli hlavnými nositeľmi starej kultúry. Preto bola politika potratov jedným z nástrojov žiaducej deštrukcie predrevolučnej ruskej rodiny a ruskej kultúry.“

a

„Od začiatku 90. rokov objavila západná sociálnodemokratická, komunistická i postkomunistická ľavica, že homosexuálna agenda je (po potratoch a „sexuálnej revolúcii“ – pozn. red.) ďalším ihriskom, na ktorom môže porážať konzervatívnu pravicu. Dnes už s výnimkou Malty a Talianska každá západoeurópska krajina schválila zákon o registrovanom partnerstve alebo manželstve osôb rovnakého pohlavia. A ľavica má k dispozícii ďalšie témy: podporu imigrácie, ktorou získava ďalších voličov, podporu eutanázie, výskumu na embryách, terapeutického klonovania, legalizácie ľahkých drog...“

(Vladimír Palko)

„Levičáctví je neustále se vyvíjející jev, který mění svoje obrysy a cíle podle toho, jak se mění okolnosti. Feminismus, ekologismus, multikulturalismus, to jsou všechno projevy téže nenávisti k západní civilizaci a křesťanství, která zplodila komunismus, přičemž všechna tato hnutí vycházejí ze stejného popudu a úspěšně vzájemně spolupracují.“

(Thomas Fleming, americký spisovatel a politolog, předseda Rockfordského institutu a vydavatel měsíčníku *Chronicles*)

„Marcel Clément píše: „Tato podvrtná činnost je marx-leninskou technikou do té míry, dokud dialektickým způsobem přispívá ke změně; neboť podvrtná činnost spočívá ve dvou vzájemně se doplňujících věcech: propagandě sloužící k vítězství ideologie nad myšlením lidí a propagandě sloužící k zničení mravních, společenských a státních struktur na území, které má být dobyto.“ Německý komunistický vůdce Willi Münzenberg zmíněný postup vyjasňoval slovy: „Musíme zorganizovat intelektuály a s jejich pomocí zhnusit západní civilizaci. Jedině tehdy, až zničí všechny její hodnoty a učiní život nesnesitelným, můžeme zavést diktaturu proletariátu.“ Tímto způsobem vede kulturní marxismus válku proti křesťanské morálce a rodinnému životu. Jedním z jeho nejúspěšnějších postupů je zavádění dialektiky mezi muži a ženami, a to pansexualitou a bojem proti tradičním rodinným vztahům, což v poslední době vidíme na příkladu prosazování stejnopohlavních „sňatků“. V ničení katolických společností je to daleko účinnější než tvrdý útlak sovětského komunismu.“

(Anthony Fraser, skotský novinář, vydavatel časopisu *Apropos*)

TOTO VŠETKO REFLEKTUJE A PREDVÍDA AJ PÁPEŽ...

- Rozpad rodiny = rozpad člověka.

*„Po cela stáletí existoval složitý fungující systém rozvětvené rodiny, která poskytovala dítěti bezpečné zázemí, různé životní zkušenosti a rozličnou formu péče. Nešlo jen o prarodiče, kteří byli velmi důležití, ale i o různé neprovdané tety či další příbuzný pár žijící pod stejnou střechou s dětmi stejného či jiného věku. Každý dával dětem něco ze své osobnosti, zkušenosti i lásky. V takovém prostředí mohly vyrůstat empatické, společensky přizpůsobivé osobnosti. Nebyl tu prostor pro egoistické na sebe soustředěné jedince. U děti nevznikal dnes tak častý pocit osamění, zanedbávání nebo nedostatku pozornosti. Vždy byl někdo po ruce. ... **Je známo, že charakterové rysy a vlastnosti, které se nepěstují, se vytracují a mohou se ztratit navždy. To je asi největší problém. Děti vychovávané v úzké rodině si jen těžko vypěstují skutečnou empatii a také přirozené sebevědomí v komunikaci s ostatním světem.** ... Jaké je řešení? Američtí psychologové o tom intenzivně bádají ... Kromě velké rodiny, na niž staromilsky vzpomínají, však zatím nedokázali nabídnout žádné použitelné praktické řešení.“*

(100 + 1)

- Vidíme to už aj dnes, stačí sa pozrieť na štatistiky:

RODINA BEZ MATKY...

Dieťa je geneticky naprogramované tak, aby si s nejakou osobou vytvorilo silné emocionálne puto. Keď je toto puto narušené alebo nedostatočne pevné, trpí dieťa emocionálne, je nesústredené, impulzívne, hyperaktívne alebo naopak pasívne, nemá dôveru v ľudí, je nepriateľské až agresívne, má zníženú schopnosť predvídať dôsledky konania a tlmiť svoje nevhodné správanie. Tieto problémy pretrvávajú aj v dospelosti. Takto postihnuté deti v dospelosti trpia často depresiami. Ak dieťa príde o matku, môže sa narušiť jeho imunitný systém. Deti umiestnené do detských domovoch zomierali o 70% častejšie ako deti v rodinách. O 50% častejšie zomierajú malé deti aj vtedy, keď im zomrie matka a starostlivosť o ne prevezme príbuzná. Čím je nedostatok materinskej lásky väčší, tým vážnejšie je poškodenie mozgu. Nechajú sa ľahko rozrušiť, nevedia sa hrať, nadviazať kontakt s ostatnými deťmi, majú problém sústrediť sa a zle im funguje pamäť, majú zníženú schopnosť empatie.

(Prof. PhDr. Jana Plichtová, PhD., krátené)

RODINA BEZ OTCA...

„Podle seriózních výzkumu (Leving a Dachman, Amneus) mají osoby pocházející z rodin bez otců vyšší pravděpodobnost:

20x, že skončí v kriminále; 33x, že budou zneužity; 5x, že spáchají sebevraždu; 3x, že ji spáchají už jako mladiství; 20x, že budou mít problémy s chováním; 73x, že budou zavražděny; 20x, že někoho znásilní; 32x, že utečou z domova nebo ze školy; 10x, že se dají na drogy; 9x, že budou vyhozeni z vyšších škol; 9x, že se dostanou do polepšovny; 2x, že otěhotní už jako mladistvé; 2x, že se budou vdávat už jako mladistvé; 3x, že porodí bez sňatku; 2-3x, že už jako děti budou potřebovat psychiatra; 5x, že budou chudé...“

(Josef Hausmann)

„Podľa sociológa Dávida Blankenhorna, autora knihy Amerika bez otcov, je neprítomnosť otcov najdeštruktívnejším trendom našej generácie. Bývalý Clintonov viceprezident Al Gore priznal, že za väčšinou sociálnych bied v USA nájdeme neprítomnosť otcov vo výchove.“

(porov. National Fatherhood Initiative, USA)

„RODINA“ HOMOSEXUÁLNA...

Niečo podobné tu máme ešte len veľmi krátko, ale už máme prvé výsledky...:

„Podle nových poznatků zveřejněných 10. června čelí děti vychovávané homosexuálními partnery v dospělosti více problémům než jejich vrstevníci vyrůstající v klasických rodinách. „25 odlišných výsledků ze 40, to je statisticky významný rozdíl mezi dospělými, kteří vyrůstali s matkou, jež měla lesbický vztah, a těmi, kdo uvedli, že jejich biologická matka a otec spolu žili a stále žijí v manželství,“ řekl 12. června agentuře CNA badatel Mark Regnerus. U dětí z homosexuálních domácností bylo zjištěno, že mají v dospělosti nižší průměrný příjem, více fyzických a psychických zdravotních problémů a jsou méně stabilní v milostných vztazích. Vykazují také vyšší míru nezaměstnanosti, kouření, potřeby sociální pomoci a podílu na trestné činnosti.“

(res-claritatis)

- Všade inde by podobné výsledky viedli k okamžitej náprave... – ALE NIE TU! Tu totiž narážame na liberálno-socialistickú ideológiu (opravdivé „sekulárne náboženstvo“!), ktorá je nadradená všetkému, vrátane zdravého rozumu!

ÚLOHA PRE KREŠŤANOV...

„Apoštolské angažovanie sa laikov smeruje ponajprv k tomu, aby:

- **vzbudzovalo v rodine vedomie jej identity ako prvej bunky spoločnosti a jej pôvodnej úlohy.**
- **Prostredníctvom toho sa má rodina stále viac stávať aktívnym a zodpovedným protagonistom svojho rastu**
- *a svojej účasti na živote spoločnosti.*
- **Rodina môže a musí požadovať od všetkých, predovšetkým od verejných autorít, úctu voči právam, ktoré môžu zachrániť spoločnosť, pretože zachraňujú rodinu.**

To, čo sa uvádza v apoštolskom liste *Familiaris Consortio* o účasti na živote spoločnosti, a čo formulovala sv. Stolica na prosby biskupskej Synody 1980 ako "**Chartu práv rodiny**", to obsahuje dokonalý a organický program pre všetkých laikov, ktorí sa zasadzujú rozličným spôsobom za podporovanie hodnôt a práv rodiny. **Uskutočnenie tohto programu musí byť tým naliehavejšie a rozhodnejšie, čím hlbší a systematickejší charakter nadobúdajú útoky proti stabilite a plodnosti rodiny, ako aj pokusy vytlačiť ju na okraj spoločnosti a zmenšiť jej sociálnu závažnosť.**"

PRETOŽE...

„Skúsenosť ukazuje, že **civilizácia a pevnosť národov sú určované predovšetkým ľudskou kvalitou ich rodín.** Preto nadobúda apoštolská činnosť v službe rodine neporovnateľný sociálny význam. Cirkev je o tom veľmi hlboko presvedčená. Vie, že: "Budúcnosť ľudstva ide cez rodinu".“

- Ako kresťania a obzvlášť katolíci sme Západnú civilizáciu vybudovali.
- A aj keď dnes (s prekvapením?) zisťujeme, že nám ju ktosi práve kradne (a celkom úspešne),...
- ... a my sami sa v nej stávame nechcenými, očierňovanými, nenávidenými,... (ale to nie je žiadna novinka, Ježiš na to upozorňoval už dávno ☺),
- predsa láska, ktorá je podstatou kresťanstva, vedie k tomu, aby sme napriek tomu stáli a zápasili za jej záchranu – a jedným z hlavných frontov je práve oblasť rodiny!

✘ Čítanie listu sv. apoštola Pavla Rimanom:

¹³ Majte účasť na potrebách svätých, buďte pohostinní. ¹⁴ Žehnajte tých, čo vás prenasledujú - žehnajte a nepreklínajte! ¹⁵ Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi! ¹⁶ Navzájom rovnako zmýšľajte; a nezmýšľajte vysoko, ale prikláňajte sa k nízkym. Nebuďte múdri sami pre seba. ¹⁷ Nikomu sa neodplácajte zlým za zlé; usilujte sa robiť dobre pred všetkými ľuďmi. ¹⁸ Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi. ¹⁹ Nepomstite sa sami, milovaní, ale ponechajte miesto hnevu; veď je napísané: "Mne patrí pomsta, ja sa odplatím," hovorí Pán. ²⁰ Ale keď bude tvoj nepriateľ hladný, nakrím ho, keď je smädný, daj mu piť, lebo tým, že to urobíš, žeravé uhlie mu nahrnieš na hlavu. ²¹ Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo.

(Rim 12,13-21 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

41: LÁSKA, ZÁKLAD SOLIDARITY

„Služba spoločnosti sa môže vyjadriť a uskutočniť rozličným spôsobom: Od voľných a neformálnych modalít až po inštitucionálne, od pomoci jednotlivcom až po pomoc rozličným skupinám a spoločenstvám. Celá Cirkev je ako taká povolaná k službe lásky: "Avšak, ako Svätá Cirkev vo svojich začiatkoch spájala eucharistickú večeru s hodmi lásky (agapami), a tým sa ukázala celá zjednotená zväzkom lásky okolo Krista, priam tak v každom čase láska bola jej rozpoznávacím znakom. A hoci sa teší z podujatí iných, dobročinnú lásku si obhajuje ako svoju povinnosť a neodňateľné právo. Cirkev má teda v nevšednej úcte milosrdenstvo voči chudobným a chorým, ako aj charitatívne a svojpomocné diela na úľavu ľudských tiesní každého druhu". ... Prostredníctvom lásky k blížnemu laici žijú a dosvedčujú svoju účasť na moci Syna človeka, ktorý "neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil". ... Nielen jednotlivci, ale aj skupiny a spoločenstvá musia uskutočňovať túto lásku, lebo je potrebná a bude stále potrebnejšia. Nič a nikto ju nemôže nahradiť a nanahradiť ju, ani mnohé inštitúcie a iniciatívy verejných orgánov, keď sa tieto pokúšajú zohľadniť neraz ťažké a veľmi rozšírené potreby nejakého národa. Paradoxným spôsobom je láska tým nutnejšia, čím sa stávajú inštitúcie komplexnejšími vo svojej organizácii a chcú spravovať každý možný priestor. Napokon sú vyprázdňované neosobným funkcionalizmom, prehnanou byrokraciou, nespravodlivými súkromnými záujmami, ľahkomyselným a rozšíreným nedostatkom záujmu.“

- Veľmi často sa spoliehame, že „však nech idú na sociálne“, „ved' nech im mesto (štát) po môže“ a pod.
- NEUVEDOMUJEME SI PRITOM, že:
  - Práve byrokracia spôsobuje, že pomoc sa často nedostane tam, kam má – niekto má napr. dlh 6€ voči nejakej poisťovni (a ten o deň neskôr, než má, uhradí) – ale v zmysle zákona už stratí nárok na pomoc a podobne... I iných byrokratických „zázrakoch“ ani nehovoriac.
  - A po druhé – „úradná pomoc“ nie je láska, nie je to ani „opora“, ktorá by druhému pomohla zmeniť svoj život!
- A tak tu je obrovský priestor pre kresťanov, pretože:
  - Na jednej strane je tu potreba takejto služby;
  - na druhej strane, ako pápež hovorí, je to podstatná zložka kresťanského života! Schválne, ešte raz si vychutnajme pápežove slová:
    - *„Ako Svätá Cirkev vo svojich začiatkoch spájala eucharistickú večeru s hodmi lásky (agapami), a tým sa ukázala celá zjednotená zväzkom lásky okolo Krista, priam tak v každom čase láska bola jej rozpoznávacím znakom. A hoci sa teší z podujatí iných,... „ – napríklad z rôznych akadémií, osláv, výstav, umeleckých podujatí, koncertov, ale možno aj adorácií a pútí a pod. – „... dobročinnú lásku si obhajuje ako svoju povinnosť a neodňateľné právo.“*
    - A potom dodáva: *„Nielen jednotlivci, ale aj skupiny a spoločenstvá musia uskutočňovať túto lásku, lebo je potrebná a bude stále potrebnejšia. Nič a nikto ju nemôže nahradiť a nenahradí ju!“*

42: POLITICKÁ A SPOLOČENSKÁ ANGAŽOVANOSŤ

„Láska, ktorá slúži človeku a miluje ho, nemôže byť odtrhnutá od spravodlivosti: jedna ako aj druhá vyžadujú, každá svojím spôsobom, plné uznanie práv osoby, ktorým je spoločnosť so všetkými svojimi štruktúrami a inštitúciami priradená.“

- Láska – to nie je len „komu môžem, pomôžem,“ ☺ – ale to už vieme! – ale je to úsilie o premenu samotnej spoločnosti a celej jej kultúry smerom k ideálu evanjeliovej lásky!

- Preto opravdivá láska sa prejavuje rozhodnou spoločenskou angažovanosťou – ako to vidíme v minulosti u bojovníkov za ľudské práva, za slobodu a proti tyranii (u nás to boli odporcovia komunizmu, napríklad), ale aj ľudí, angažujúcich sa kedysi v „spolkoch striedlivosti“, dnes pracujúci s drogovou mládežou, alebo pracujúci v hnutiach, v organizáciách mládeže ako dobrovoľníci a pod. A, samozrejme, platí to aj o oblasti politiky!

„Aby kresťansky inšpiroval časný poriadok v spomenutom zmysle služby človeku, nemôžu sa laici zrieknuť zapojenia sa do "politiky", to znamená, do rozličných a mnohorakých iniciatív, na hospodárskej, sociálnej, zákonodárnej, správnej a kultúrnej úrovni, ktoré slúžia organickému a systematickému podporovaniu všeobecného dobra. Ako synodálni otcovia opätovne konštatovali, majú všetci a každý jednotlivý, povinnosť a právo zúčastňovať sa na politike!“

- Krátko a stručne:
  - Je prejavom SEBECTVA (a teda jasného postoja ne-kresťanstva) povedať si: Mňa sa to netýka, mňa to nezaujíma, ja mám dosť svojich problémov, aby som sa ešte montoval do politiky (či už na úrovni činžiaku, mesta, kraja, alebo štátu)
  - A, naopak, je znakom LÁSKY (a teda aj kresťanstva) vziať na seba toto bremeno a námahu v prospech spoločného dobra!
- Dalo by sa teda povedať, že
  - spoločenská ANGAŽOVANOSŤ
  - zameraná na SPOLOČNÉ DOBRO a nie na osobný prospech
  - je celkom dobrým KRITÉRIOM KREŠŤANSKOSTI daného človeka, ktorého tak „poznať po ovocí“

„Rozšírená mienka, že politika je oblasťou nevyhnutného morálneho ohrozenia, žiadnym spôsobom neospravedlňuje skepticizmus, alebo odvrátenie sa kresťanov od verejných záležitostí. Ale skôr na tomto pozadí nadobúdajú plný význam slová II. vatikánskeho koncilu: "Cirkev pokladá za chválitebnú a úctyhodnú činnosť tých, čo sa v službe ľudí venujú verejným záujmom a berú na seba zodpovednosť za tieto záležitosti".“

- Práve tu by kresťania mali byť opravdivými „profesionálmi“:

„Pri vykonávaní verejnej moci je rozhodujúci duch služby. Iba tento môže udržať činnosť politikov, povedľa nutnej kompetencie a schopnosti, "priehľadnou" a "čistou", ako to ľud

oprávnené žiada. Predpokladom toho je odmietanie a rozhodné premáhanie určitých pokušení, ako je nečestnosť a lož, premárnenie verejných prostriedkov v prospech niekoľkých a so ziskuchtivými záujmami, používanie dvojznačných a nedovolených spôsobov, aby sa v každom prípade moc získala, udržala a zväčšila.“

- V tomto smere je to primárna zodpovednosť – a tým pádom aj sloboda konania! – obzvlášť laikov, ktorí tu majú svoje hlavné a primárne poslanie:

„Ako vyzdvihuje konštitúcia Gaudium et spes, laici, ktorí sa angažujú v politike, majú rešpektovať autonómiu pozemských skutočností ... Cirkev vzhľadom na svoje poslanie a pole pôsobnosti nijakým činom nesplýva s politickým spoločenstvom, ani sa neviaže na žiaden politický systém, takže je symbolom a zároveň záštitou transcendentnosti ľudskej osobnosti.“

SPOLUPRÁCA S „ĽUĎMI ZVONKA“ ...

„Laici musia spolupracovať so všetkými, ktorí opravdivo hľadajú mier a požívať špecifické národné a medzinárodné organizmy, aby dali do pohybu od základu proces formovania vedomia, ktorý by prekonával prevládajúcu kultúru egoizmu, násilia, pomsty i nepriateľstva a podporoval by na všetkých úrovniach kultúru solidarity.“

- Dôležité je „opravdivé hľadanie mieru“ – práve minule sme si lepšie uvedomili politické prúdy, ktoré síce navonok nevedú vojnu, ani netvorí (aspoň na prvý pohľad) totalitu, a predsa nehľadajú mier, ale konflikty a rozbroje, ktoré považujú za nástroj nastolenia svojej bláznivej politickej utópie... Holt, veci nie sú vždy také, ako sa javia a kresťan by si mal preto dávať dobrý pozor, s kým a ako spojí svoje sily!

✘ Čítanie z knihy Jób:

Jób pokračoval vo svojich výrokoch: ² "Kto dá to, by bol som jak v mesiacoch dávnych a ako v dňoch tých, keď ma sám Boh chránil, ³ keď nad hlavou mi svietil svojou lampou, keď v jeho svetle šiel som temnotou? ⁴ Jak bývalo mi v dňoch mojej jesene, keď sám Boh ochraňoval môj stan, ⁵ keď ešte Všemohúci býval so mnou, keď moje dietky boli okolo mňa, ⁶ keď nohy mliekom sa mi temer brodili, keď tvrdá skala tiekla olejom. ⁷ Keď k bráne mesta som sa (vtedy) poberal a na námestí som svoj stolec mal, ⁸ zhladli ma mladí, hneď sa poukrývali, a starci vstali, až sa vzpriamili. ⁹ Ba kniežatá aj v svojich rečiach prestali a na ústa si ruku dávali. ¹⁰ Zaraz sa stlmil aj predstavených hlas a jazyk im k ďasnu prilipol. ¹¹ To ucho čulo, hneď mi blahožičilo, to oko zrelo, pre mňa svedčilo. ¹² Bo keď bedár volal, iste som ho zachránil, aj osirelých, bezpomocných tiež. ¹³ Ku mne sa nieslo požehnanie úbohých a radosť lial som vdove do srdca. ¹⁴ Ja spravodlivosť odel som si, ona mňa, mne právo bolo rúchom, turbanom. ¹⁵ Ved' sťa oči bol som (vtedy) slepému a sťa by nohy pre kulhavého. ¹⁶ Ja otcom bol som všetkým chudobným, aj neznámeho vec som vyšetril. ¹⁷ Zločincovi som rozbil čeľuste a z jeho zubov korisť vyrval som.

(Job 29:1-17 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

43: POSTAVIŤ ČLOVEKA DO STREDU HOSPODÁRSKO-SOCIÁLNEHO ŽIVOTA

VÍZIA

*Medzi základné piliere sociálneho učenia Cirkvi patrí princíp všeobecného určenia dobier: podľa Božieho plánu sú **dobrá zeme k dispozícii všetkým ľuďom a každému jednotlivému človeku ako prostriedok pre rozvoj opravdivo ľudskej existencie.***
(Chl43)

To je požiadavka spravodlivosti, ideál, kedy dobrá Zeme sú spravodlivo a rovnomerne zdieľané medzi všetkými ľuďmi.

Ako sa to deje?

Súkromné vlastníctvo stojí v službe tohto princípu a má práve z tohto dôvodu podstatne sociálny rozmer. (Chl43)

Nie „vyvlastnením“ a „poštátnením“, dokonca ani násilným zdaňovaním,...

... ale DEĽBOU:

- **DEĽBA DOBIER** – kedy sa delíme s tým, čo máme navyše s tými, ktorí z nejakého dôvodu sú v núdzi a v nedostatku: *„Ved' nejde o to, aby sa iným poľahčilo a vám priťažilo, ale o isté vyrovnanie. ¹⁴ Teraz váš prebytok im pomôže v nedostatku, aby zasa ich prebytok pomohol v nedostatku vám; a tak sa to vyrovná, ako je napísané: ¹⁵ "Kto mal mnoho, nemal prebytok, a kto málo, nemal nedostatok. (2Co 8:13-15 SSV)“*
  - **a nejde len o peniaze**, jedlo, šaty,... ale aj o vedomosti, know-how, vzťahy a podobne!
  - Čím väčší majetok – tým väčšia sociálna zodpovednosť, ako to veľmi silne chápal už Starý Zákon, v ktorom človek ani tak nebol majiteľom, ako skôr *správcom* Božieho majetku – a čím viac ho spravoval, tým viac bol povinný využívať ho na takéto sociálne orientované účely!
- **ale aj DEĽBA PRÁCE** – kedy sa všetci, zase každý podľa svojich možností a schopností, podieľame aj na ich vytváraní!
  - Bez toho solidarita možná nie je: *„¹⁰ Ved' aj keď sme boli u vás, prikazovali sme vám toto: Kto nechce pracovať, nech ani neje. ¹¹ Lebo počúvame, že medzi vami niektorí žijú neporiadne, nič nerobia, iba sa zháňajú za zbytočnosťami. ¹² Takýmto prikazujeme a vyzývame ich v Pánu Ježišovi Kristovi, aby pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb. (2Th 3:10-12 SSV)“*
  - *„Práca muža a ženy je konkrétne najbežnejšou a najbezprostrednejšou cestou pre rozvoj hospodárskeho života, cestou, ktorá je súčasne právom a povinnosťou každého jedného človeka.“ (Chl43)*

NIE JE TO TEDA V ŽIADNOM PRÍPADE SOCIALIZMUS, ANI KOMUNIZMUS, ANI NIČ
PODOBNÉ!

REALITA

- Bohatstvo bez sociálnej zodpovednosti;
- Vyhýbanie sa práci a snaha obohacovať sa bez práce a bez námahy;

- Odľudštenie práce, kde peniaze sa stávajú cieľom a človek je degradovaný na „hovoriaci nástroj“ bez práv a bez rešpektu: „pracovná sila“, „ľudský zdroj“ a podobne ☹
- A, naopak, tendencie k zoštátňovaniu, k oberaniu ľudí o vlastníctvo, o slobodu o práva cez všadeprítomné „regulácie“ a „normy“ a „byrokraciu“ a všadeprítomný, stále totalitnejší a vtieravejší a nenásytnejší štát...

POSLANIE

„Otriasajúce prevraty vo svete hospodárstva a vo svete práce si vyžadujú, aby sa laici angažovali v prvých líniách za riešenie týchto veľmi ťažkých problémov: boj proti rastúcej nezamestnanosti, prekonanie početných nespravodlivostí, vyplývajúcich zo zlej organizácie práce, podporovanie vzniku osobných spoločenstiev na pracovisku, ktoré rešpektujú subjektivitu a právo na účasť jednotlivca, vyvíjanie nových foriem solidarity medzi tými, ktorí sa zúčastňujú na spoločnej práci, vytváranie nových modalít podnikania, preverenie obchodných systémov, finančnictva a technologického transferu.“ (Chl43)

Uskutočnenie tejto vízie vyžaduje opravdivých katolíkov:

- **KOMPETENTNÝCH A SCHOPNÝCH:** *„K tomu sa od laikov vyžaduje odborná schopnosť, ľudská česťnosť a kresťanský duch pri uskutočňovaní ich práce ako cesta ku sebaoposväteniu.“ (Chl43)*
- **A OCHOTNÝCH** – čo tiež pramení s ich povedomia „katolík“, ktoré je neoddeliteľné od poslania Ježiša Krista, ktoré aj takto uskutočňujú vo svete: *„...dáva sa do spojenia so svojimi bratmi a preukazuje im službu, má možnosť uplatňovať naozajstnú lásku a spolupracovať na zvršení Božieho stvorenstva. Ba vieme, že človek, obetujúc svoju prácu Bohu, spája sa priam s vykupiteľským dielom Ježiša Krista, ktorý udelil práci neobyčajnú dôstojnosť tým, že On sám pracoval v Nazarete vlastnými rukami.“ (II. vatikánsky koncil)*

EKOLÓGIA

Dnes si uvedomujeme, že (ako u kresťanov) subjektom našej solidarity a ochrany už nie je len človek, ale celé stvorenstvo, pretože v týchto dňoch už aj ono je opravdivo ničené, utláčané a vykorisťované – tak, ako nikdy predtým!

„Človek dostal od samého Boha poverenie, aby "vládol" nad vecami a "obrábal záhradu sveta"; túto úlohu musí spĺňať v úcte voči podobnosti s Bohom, ktorú prijal, to znamená s rozumom a láskou. Musí sa považovať za zodpovedného za dary, ktoré mu Boh daroval a neprestajne dáva. Dar, ktorý má v rukách, musí - podľa možnosti dokonca zdokonalený - odovzdať budúcim generáciám, lebo aj tie sú prijímateľom Pánových darov: "Vláda, odovzdaná človeku Stvoriteľom, nie je žiadnou absolútnou mocou, ani nemožno hovoriť o slobode "používať ju alebo zneužívať", alebo disponovať vecami podľa ľubovôle. ... vzhľadom na viditeľnú prírodu sme podriadení, nielen biologickým, ale aj morálnym zákonom, ktoré neslobodno beztrestne prestupovať. Správna predstava o rozvoji nemôže odhliadnuť od takýchto úvah ohľadom používania prirodzených vecí - od možného obnovenia pomocných zdrojov a následkov neusporiadanej industrializácie - ktoré znova usmerňujú naše svedomie k morálnej dimenzii rozvoja".“ (Ch143)

OTÁZKA NA ROZJÍMANIE POČAS ADORÁCIE:

- Ako sa do tohto poslania zapojíte Vy – konkrétne a hmatateľne?
  - Ako sa do neho môžeme zapojiť ako farnosť – a ako tomu my osobne napomôžeme?
  - Čo presne urobíme?
-

✘ Čítanie z 1. listu apoštola Pavla Korintánom:

¹⁹ Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. ²⁰ Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom - hoci sám som nebol pod zákonom -, aby som získal tých, čo boli pod zákonom. ²¹ Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona - hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom -, aby som získal tých, čo boli bez zákona. ²² Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. ²³ A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel.

(1Co 9:19-23 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

NIEKOĽKO SPRÁV NA ROZOHRIATIE

„Švajčiari v dnešnom referende jasne odmietli predĺženie zákonom garantovanej dovolenky zo štyroch na šesť týždňov. Proti bolo podľa odhadov zverejnených verejnoprávnu televíznou stanicou SF až 67 percent hlasujúcich. Obyvatelia alpskej krajiny tak dali za pravdu vláde a zamestnávateľom, ktorí v kampani upozorňovali na to, že dlhšia dovolenka bude stáť hospodárstvo miliardy a môže viesť aj k prepúšťaniu. Švajčiarsky zväz zamestnávateľov prvé zverejnené odhady potešili. Podľa jeho vyjadrenia, ktoré cituje agentúra DPA, občania rozpoznali, že "niečo, čo najprv znie príjemne, môže neskôr priniesť najrôznejšie nevýhody".“ (HN online 11. 3. 2012)

„Zamestnanci na Slovensku za rok ukradnú tovar v hodnote 64 miliónov eur. Túto štúdiu zverejnila spoločnosť Euler Hermes a poľský zväz zamestnávateľov Pracodawcy RP. Podľa nich naša krajina v tomto nepopulárnom rebríčku stúpa. V roku 2010 sme s podielom 36,3 percenta zamestnaneckých krádeží obsadili v Európe tretie miesto tesne po Veľkej Británii a Rusku, minulý rok s 36,5 percenta sme už boli druhí. Za Ruskom, ktoré bolo prvé, sme boli len o dve desatiny percenta. Podľa tejto štúdie najpochvejší sú rakúski predavači. Žiaľ na podľa týchto údajov, na Slovensku ešte asi stále platí heslo, ktorým sa riadili niektorí ľudia v socializme: "Kto nekradne, okráda svoju rodinu". Žiaľ, toto primitívne heslo pravdepodobne zdedila aj generácia zamestnancov 21. storočia. Inak si nevieme vysvetliť tie desiatky miliónov eur, o ktoré pracovníci okradnú svojich zamestnávateľov.“ (Noviny.sk, 18. 10. 2012)

„Jedenatřicetiletá Slovenka Lenka Uhrová, která dlouho žila v Praze, ... Na Island dorazila na podzim 2005, den před svými šestadvacátými narozeninami. ... rychle si zvykla. V osvojení islandštiny jí pomohly děti. "Byly na tom skoro jako já, co se týká učení jazyka, rychle jsem

pochopila základní fráze a tím moje odvaha mluvit islandsky rostla." Jen životní styl místních obyvatel pro ni byl jiný. Na večírku u známých z práce se jí manžel jedné kolegyně vyčítavě zeptal, proč k nim nepřišla na kávu. Ona odpověděla, že ji nikdo nepozval. Dotyčný pokýval hlavou a nechápavě utrousil: "Tak ty chceš být pozvaná." Vysvětlila mu, že jí přijde neslušné dorazit k někomu na kávu bez pozvání, ale on ji poučil, že v Dalviku mají místní lidé u sousedů dveře otevřené a že návštěvy bez ohlášení jsou jednou ze společenských aktivit." (iDnes.cz, 29. 8. 2011)

ČO SPÔSOBUJUE TIETO ROZDIELY?

- Čo spôsobuje tieto rozdiely? **KULTÚRA.**
- Čo je to „kultúra“? „Kultúra je spravidla definovaná ako **súbor zvykov**, vzťahov, inštitúcií, umenia a iných črt, ktoré charakterizujú spoločnosť alebo sociálnu skupinu.“ (cgsm.edupage.org)
  - **Práve tie „zvyky“ sú dosť kľúčové**, pretože od nich sa potom odvíja všetko ostatné:
    - Sme NAVYKNUTÍ na určitý pohľad na svet, názory, postoje, hodnoty,...
    - následne sme si preto NAVYKLI na určitý spôsob života, konania,...
    - čo sa odrazilo v našich ZVYČAJNÝCH vzťahoch k sebe navzájom,...
    - v inštitúciách, ktoré sme si na podporu tohto všetkého založili,...
    - a v umení, ktoré toto všetko nakoniec odráža a vyjadruje.

KREŠŤANSKÝ POHĽAD NA KULTÚRU:

Kresťanstvo úplne samozrejme chápe pod „kultúrou“ **kultúru POZITÍVNU** – teda aj keď je kultúra zla a smrti technicky vzaté tiež *kultúrou* (čiže súborom návykov, konania, vzťahov, inštitúcií,...) – je to z pohľadu kresťanstva *nekultúrna* kultúra ☺:

„Služba človeku a ľudskej spoločnosti sa vyjadruje a uskutočňuje v tvorení a odovzdávaní kultúry. Predovšetkým v našich dňoch predstavuje toto jednu z najhlavnejších úloh ľudského spoluzitia a sociálneho pokroku. Vo svetle Koncilu pod kultúrou rozumieme "všetko to, čím človek cibrí a rozvíja svoje mnohoraké duševné a telesné vlohy; čím robí ľudskejším spoločenský život, tak v rodine, ako aj v celom občianskom spoločenstve, zdokonaľovanie mravov a ustanovizní; a napokon, čím v priebehu vekov svojimi dielami prejavuje, vyjadruje a uchováva veľké duchovné zážitky a snahy, aby mohli slúžiť na úžitok mnohých, ba celému ľudskému pokoleniu."“ (Chl 44)

KREŠŤANSTVO A KULTÚRA

„Predovšetkým kresťanská viera sa môže stať dejinnou a dejinne tvorivou iba z kultúry a prostredníctvom nej.“ (Chl 44)

KREŠŤANSTVO JE KULTÚROU!

- Kresťanstvo NIE JE náboženstvo v zmysle nejakých rítov a praktík. Dokonca by sa bez nich celkom dobre zaobišlo... 😊
- Kresťanstvo JE životný štýl – čiže *kultúra* – založená na poznaní a skúsenosti Noha a na perspektívach, ktoré sa tak človeku otvárajú (večnosť, zbožštenie,...).
- Kresťania si súčasne UVEDOMUJÚ, že vedľajším produktom takejto *kresťanskej kultúry* je aj prosperita spoločnosti ako takej, čo veľmi dobre vidieť na dejinách Západu:
  - Obrovský vzostup a boom, naštartovaný kresťanstvom,...
  - ... a následne úpadok, počas ktorého niektoré veci, naštartované kresťanstvom, zotrvačne idú ďalej, ale často sa vymkávajú kontrole (konzum, hospodárstvo na úkor ekológie) a v iných oblastiach je úpadok zjavný (odcudzenie, kriminalita, vojny a konflikty, rozpad a atomizácia spoločnosti, nárast byrokracie, obmedzovanie slobody,...)

PROBLÉM NEKREŠŤANSKEJ KULTÚRY

„Vzhľadom na rozvoj takej kultúry, ktorá odmieta nielen kresťanskú vieru, ale aj ľudské hodnoty, a vzhľadom na vedecky a technologicky poznamenanú kultúru, ktorá nie je schopná odpovedať na pálčivé hľadanie pravdy a dobra, ktoré dnes horí v srdciach ľudí, si Cirkev uvedomuje naliehavú pastorálnu nutnosť venovať zvláštnu pozornosť kultúre.“ (Chl 44)

Vladimír Palko o nej hovorí veľmi otvorene (a my sme ju tu už tiež raz spomínali):

*„Antonio Gramsci je prorok Jeremiáš západného marxizmu. ... Podľa Gramsciho treba zabudnúť na to, že nejaké západoeurópske červené gardy dobyjú „Zimné paláce“ v krajinách západnej Európy. ... **Najprv sa musia dostať revolucionári do pozícií v ustanovizniach, ktoré rozhodujú o kultúre.** Masy sú totiž pod vplyvom starej kultúry, ktorú určuje kresťanstvo, najmä katolícka cirkev. Teda najprv si*

musia masy prečítať tisíckrát novinové články, ktoré napíšu v nich usadení revolucionári. Musia si prečítať romány napísané revolučnými literátmi. Pozrieť filmy nakrútené vizionármi revolúcie. Študenti na univerzitách musia byť vedení profesormi, ktorí si želajú víťazstvo revolúcie. Všade tam sa musia masy dozvedieť o úplne iných hodnotách, než aké sprostredkuje stará kultúra. Aby sa tak stalo, revolucionári sa musia dostať do médií, filmu, literatúry, do školy. Skrátka, revolúcia musí najprv „prepochoďovať cez inštitúcie“. ... Pozrime sa na zmenu, ktorá nastala v kultúrnych ustanovizniach Západu za posledné polstoročie. Ako sa hovorí v médiách o manželstve, sexuálnej morálke, homosexualite, potratoch, eutanázii, drogách, rovnosti či nerovnosti kultúr, o estetike umenia? Vidíme, že ľavica dokončila víťazne Gramscioho vojnu o pozície. ... Načo stavať revolučnú transformáciu spoločnosti na vyzývaní nás k tvrdej práci? Prečo ju nepostaviť na túžbe po pohodlí, na obyčajnej ľudskej slabosti, na nechutí plniť si morálne záväzky a povinnosti? ... Prečo neoslobodiť ľudí od trápenia hľadania pravdy, a nepovedať im, že v podstate žiadna neexistuje? Že existujú len rôzne názory. Prečo neponúknuť ľuďom zbavenie týchto povinností? Neotvára sa tu cesta, ako von zo sklamaní nad „starým“ komunizmom? A bola to cesta. Tak vznikla nová ľavicová politická filozofia a nová ľavicová politika. Nemá žiadneho najvyššieho strážcu svojej čistoty, nemá svoj Kremľ. Jej mocenská štruktúra nie je hierarchická, ale sieťová. Nefunguje podľa príkazov, každý jej článok vie sám, čo má kedy hovoriť a robiť. Preto nemá ani jasne dohodnuté meno. Patrick Buchanan ju v USA nazýva kultúrnym marxizmom, väčšinou ju tam však nazývajú liberalizmus. V Európe tomuto liberalizmu dávame aj prívlastok ľavicový.“ (V. Palko, Levy prichádzajú)

- Súčasťou tohto trendu je aj **SNAHA VYTLAČIŤ KREŠŤANSTVO a kresťanov z „verejného priestoru“ a presvedčiť ich, že**
  - **kresťanstvo a náboženstvo vôbec je „súkromná záležitosť“**, kde si doma môžete pokojne páliť sviečky, mrmlať modlitbičky, zavesiť na stenu krížik, dokonca to môžete urobiť vo vnútri, v kostole –
  - **ale BOŽECHRÁŇ to urobiť na „verejnom priestranstve“**, či dokonca chápať svoje kresťanstvo ako „životný štýl“ a na verejnosti tak presadzovať jeho (tisícročiami overené a odskúšané) hodnoty, postoje a názory...!!!

ČO S TÝM?

„Preto vyzýva laikov, aby sa odvážne a kreatívne stali prítomnými na privilegovaných miestach kultúry, akými sú svet škôl a univerzít, prostredia

vedeckého a technického výskumu, miesta umeleckej tvorby a humanistického myslenia. Táto prítomnosť má nielen spoznávať, kriticky posudzovať a prípadne očisťovať prvky súčasnej kultúry, ale s pomocou pôvodného bohatstva evanjelia a kresťanskej viery ich má dvíhať na vyššiu rovinu. To, čo II. vatikánsky koncil píše o vzťahu medzi evanjeliom a kultúrou, je trvalou historickou danosťou a súčasne nanajvýš aktuálnym a nutným cieľom; tento náročný program je zverený pastorálnej zodpovednosti celej Cirkvi a tým špecifickej zodpovednosti všetkých laikov: "Blahozvesť Kristova neprestajne obnovuje život a kultúru padlého človeka. Bojuje proti bludom a neduhom, vyplývajúcim z ustavične hroziacich zvodov hriechu a odstraňuje ich. Stále očisťuje a povznáša mravnosť národov. Nadprirodzenými bohatstvami, akoby zvnútra, zúrodňuje, upevňuje, zdokonaľuje a v Kristu obrodzuje pekné vlastnosti a vlohy každého národa a každej doby. A tak Cirkev, plniac svoje poslanie, už tým samým podnecuje a napomáha dielo civilizácie a svojou činnosťou - a to aj liturgickou činnosťou - vychováva človeka k vnútornej slobode." Niektoré zvlášť obsažné pasáže listu Pavla VI. Evangelii Nuntiandi si zaslúžia, aby sme ich tu spomenuli: "Cirkev evanjelizuje vtedy, ak sa snaží obrátiť osobné i kolektívne ľudské svedomie jedine silou a Božskou mocou posolstva, ktoré hlása. A tak sa usiluje premeniť aj všetku činnosť, ktorú ľudia vykonávajú spolu s ich životom a prostredím, v ktorom žijú." (Chl 44)

Takže, krátko a stručne:

- **KREŠŤANSTVO = KULTÚRA = racionálny a po všetkých stránkach efektívny spôsob života spoločnosti i jednotlivca, ktorý umožňuje**
  - súčasne dosahovanie posledného cieľa človeka (zbožštenie v Bohu) i spoločnosti („Nové Nebo a nová zem“)
  - a súčasne vnáša novú kvalitu života človeka aj spoločnosti aj v podmienkach tohto sveta (civilizácia).
- **Tak ako sa KREŠŤANSTVO nedá praktizovať tým, že niekam chodím (napr. do kostola) a niečo robím (napr. modlím sa), tak ANI APOŠTOLÁT nespočíva v tom, že niekoho presvedčím, aby uveril v Boha („Tak teda dobre, ja teda v toho pánaboha verím...“), začal v nedeľu chodiť do kostola a doma prečítal Bibliu.**
- **KREŠŤANSTVO je kultúrou, životným štýlom, pokrývajúcim celého človeka a celú spoločnosť, je to forma civilizácie – a preto aj APOŠTOLÁT je tvorbou kultúry, budovaním civilizácie, pomocou druhému pri jeho premene na nového človeka, na syna (dcéru) Boha a vstúpenie do úplne nových rovín a rozmerov svojho života, o ktorých dotedy nemal ani poňatia, ale ktoré teraz spoznáva ako úplne**

podstatné, zásadné a nesmierne hodnotné a krásne („A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. (Phi 3:8 SSV)“)

VTELENIE AKO PROTOTYP INKULTURÁCIE

- „Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom“ –
  - najprv sa On stal vo všetkom podobným nám, okrem hriechu (!) –
  - aby sme sa potom my mohli vo všetko stať podobnými Jemu a opustiť hriech a tak dosiahnuť plnosť svojho rozvoja a svojich (Bohom darovaných) možností!
- **V kresťanstve sa tomu hovorí INKULTURÁCIA:**
  - **Najprv ZOSTÚPIŤ** do kultúry tých, ktorým slúžime a stať sa im podobnými vo všetko OKREM HRIECHU (!),...
  - ... **aby sme im následne mohli ich rečou a im zrozumiteľným spôsobom odhaliť krásu a nádheru Krista** a tak im napomôcť prijať *Kristovu kultúru* – rovnako, ako sme ju už pred nimi prijali od Krista my samotní.

„Hovoríme o spoločenských vrstvách a triedach, ktoré sa majú pretvárať. Cirkvi nejde len o hlásanie Evanjelia v širších zemepisných oblastiach, alebo stále rastúcemu počtu obyvateľstva, ale ide jej aj o to, aby slová Evanjelia pretvárali zásady, podľa ktorých ľudia posudzujú rozhodujúce hodnoty, predmety, na ktoré sústredujú všeobecný záujem, spôsob myslenia, pramene, z ktorých čerpajú podnety a vzory ľudského života, a ktoré sú v rozpore s Božím slovom a plánom spásy. ... Nemá sa evanjelizovať len nejakým okrasným spôsobom, nemá to byť len nejaký povrchný náter, ale treba evanjelizovať do hĺbky a takým spôsobom, aby evanjelizácia presiahla celý život. Treba evanjelizovať predovšetkým kultúru. Aj jednotlivé kultúry, ktoré ľudia vytvorili. Rozchod Evanjelia s kultúrou je nesporne dráma našej doby, ako to bolo aj v iných obdobiach. Preto je potrebné vyvinúť čo najlepšie úsilie o veľkorysú evanjelizáciu ľudskej kultúry, alebo presnejšie, kultúry vôbec. ... spásonosné Evanjelium sa musí hlásať na všetkých cestách sveta, aj na cestách tlače, kín, rádiových vysielačov, televízie a divadla.“
(Chl 44)

- **Čo vyžaduje, samozrejme, aby sme najprv my sami prešli od kresťanstva v zmysle „praktizovania niečoho“ ku kresťanstvu, ktoré je našou osobnou kultúrou života, životným štýlom, samým životom. Inak totiž ešte len my sami potrebujeme byť apoštolovaní a evanjelizovaní!**

✘ Čítanie z listu apoštola Pavla Kolosanom:

¹⁶ Kristovo slovo nech vo vás bohato prebýva. Vo všetkej múdrosti sa navzájom poučajte a napomínajte a pod vplyvom milosti spievajte Bohu vo svojich srdciach žalmy, hymny a duchovné piesne. ¹⁷ A všetko, čokoľvek hovoríte alebo konáte, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho vzdávajte vďaky Bohu Otcovi. ¹⁸ Ženy, podriaďujte sa mužom, ako sa sluší v Pánovi! ¹⁹ Muži, milujte manželky a nebuďte voči nim nevrlí! ²⁰ Deti, poslúchajte rodičov vo všetkom, lebo je to milé Pánovi! ²¹ Otcovia, nedráždite svoje deti, aby nezmalomyselneli! ²² Otroci, poslúchajte pozemských pánov vo všetkom a neslúžte iba naoko, ako tí, čo sa chcú páčiť ľuďom, ale z úprimného srdca, v bázni pred Pánom! ²³ Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom! ²⁴ Ved' viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! ²⁵ Lebo kto pácha krivdu, dostane za odplatu nepravosť, ktorej sa dopustil. Tu sa nenadrža nikomu.

(Col 3:16-25 SSV)

Počuli sme Božie slovo!

KATOLICITA NIE JE UNIFORMITA!

„Podľa evanjeliového podobenstva hospodár volá robotníkov v rozličných denných dobách do svojej vinice, jedných pri brieždení, iných okolo deviatej hodiny, iných ešte okolo poludnia, okolo tretej a okolo piatej hodiny (por. Mt 20,1n.). V komentári v tejto perikope Evanjelia interpretuje Gregor Veľký rozličné časové body povolania vzhľadom na vek: "Rozličnosť hodiny - tak píše - sa môže aplikovať na rozličný vek človeka. ... Robotníci sú volaní do vinice v rozličných hodinách, aby sa naznačilo, že jeden je vedený k životu svätosti už v detstve, iný v mladosti, ďalší vo vysokom veku". Komentár sv. Gregora môžeme rozšíriť a aplikovať na mimoriadnu pestrosť foriem a ich prítomnosti v Cirkvi, z ktorých všetky a každá jedna sú povolané podľa rozličných povolaní a situácií chariziem a služieb pracovať na príchode Božieho Kráľovstva. Táto rozličnosť je daná vekom, ale aj rozličnosťou pohlaví a mnohorakosťou darov, povolaní a životných situácií a umožňuje, aby sa bohatstvo Cirkvi stalo konkrétnejším a životnejším.“ (Chl 45)

46. MLÁDEŽ - NÁDEJ CIRKVI

„V mnohých krajinách sveta predstavujú mladí polovicu celého obyvateľstva a často aj polovicu božieho ľudu, ktorý v tých krajinách žije. ... **Mládež sa nesmie chápať iba ako predmet pastorálnej starostlivosti Cirkvi. Mladí ľudia sú vskutku, a musia byť v tom povzbudzovaní, aktívnymi subjektami, protagonistami evanjelizovania a budovateľmi sociálnej obnovy.** ... Cirkev má veľa čo povedať mládeži a mládež má veľa čo povedať Cirkvi. Tento obojstranný dialóg musí byť úprimný, jasný a odvážny. Podporuje stretnutie a výmenu medzi generáciami a pre Cirkev a spoločnosť sa stáva prameňom bohatstva a mladosti.“

47. DETI A BOŽIE KRÁĽOVSTVO

„Musíme zvážiť aj to, že **detstvo a mladosť poskytujú cenné možnosti pre budovanie Cirkvi a pre humanizovanie spoločnosti.** V blahodárnej a pozitívnej prítomnosti detí v "domácej Cirkvi" rodiny, hovorí Koncil: "**Deti ako živé údy rodiny prispievajú svojím spôsobom k posväteniu rodičov**". Túto pravdu treba zopakovať pri aplikácii na čiastkové cirkvi a na univerzálnu Cirkev. Na túto skutočnosť upozornil už Jean Gerson, teológ a vychovávateľ z XV. storočia, pre ktorého "deti a mládež celkom iste nepredstavujú žiadnu zanedbateľnú časť Cirkvi".“

48. STARÍ ĽUDIA A DAR MÚDROSTI

„Starých ľudí, ktorí sú často považovaní za neužitočných, alebo dokonca za neznesiteľnú ťarchu, by som chcel upamätovať na to, že **Cirkev od nich prosí a očakáva, aby pokračovali vo svojom misionárskom a apoštolskom poslaní. Spĺňanie tohto poslania v tomto veku je nielen možné a záväzné, ale jeho prostredníctvom nadobúda určitým spôsobom špecifickú a originálnu vlastnosť.** ... Treba prekonať pokušenie chcieť sa stiahnuť do minulosti, ktorá sa nevracia, aby sa kvôli ťažkostiam, ktoré znamená svet stálych novostí, vyhlo povinnostiam prítomnosti. ... "**Dosiahnutie tretieho veku sa musí považovať za privilégium:** nielen preto, že nie všetci majú to šťastie dosiahnuť túto etapu, ale aj a predovšetkým preto, že táto doba poskytuje konkrétne možnosti lepšie preskúmať minulosť, hlbšie spoznať a prežívať veľkonočné tajomstvo a **stať sa v Cirkvi pre celý ľud Božím vzorom...** nie ste na okraji života Cirkvi a nemusíte sa nazdávať, že by ste boli pasívnym prvkom vo svete, ktorý sa vyznačuje prílišným pohybom. Ste skôr aktívnymi subjektmi ľudsky a duchovne plodného času vašej existencie. Ešte máte

splniť jednu úlohu a byť prínosom. Podľa Božieho plánu je každý človek od prvého okamihu svojej existencie po svoj posledný výdych rastúcim životom.”“

To vyžaduje:

„Starí ľudia sa musia **neustále sprítomňovať**¹⁵, aby ich úlohy v Cirkvi a v spoločnosti na základe veku nezakusovali žiadne prerušenia, ale musia nachádzať iba nové výrazové formy. Žalmista k tomu hovorí: "Ovocie prinášajú ešte aj v starobe a zostávajú plní sily a sviežosti; ohlasujú: spravodlivý je Pán”“

49 AŽ 52. ŽENY A MUŽI

Žena:

„Otcovia Synody venovali postaveniu a úlohe ženy zvláštnu pozornosť v dvojakom ohľade: **požiadavka na všetkých, aby uznali nezrieknuteľný prínos ženy pre výstavbu Cirkvi a pre rozvoj v spoločnosti**; podnet k špecifickej analýze účasti ženy na živote a na poslaní Cirkvi. ... synodálni Otcovia **opakovane a rozhodne vyzdvihovali naliehavosť pozdvihnúť osobnú dôstojnosť ženy a tým jej rovnosť s mužom** vzhľadom na rozličné formy diskriminovania a vytlačania na okraj, ktorým je žena vystavená kvôli svojmu ženskému bytiu. ... **Výslovné uznanie osobnej dôstojnosti ženy je prvým krokom k tomu, aby sa dosahovala jej plná účasť na živote Cirkvi a na verejnom a spoločenskom živote.** ... II. vatikánsky koncil výslovne odporúčal aktívnu a zodpovednú účasť ženy na živote a poslaní Cirkvi: "Keďže však v našich časoch majú ženy čím ďalej tým aktívnejší podiel na celom spoločenskom živote, **je veľmi dôležité, aby mali širšiu účasť aj na rozličných poliach apoštolskej činnosti Cirkvi**". ... Po stopách Evanjelia (už) prvotná Cirkev sa oddeľuje od kultúry svojej doby a povoláva ženu k určitým úlohám, ktoré sú dané evanjelizovaním.“

A jej poslanie:

„Čo sa týka účasti na apoštolskom poslaní Cirkvi, nejestvuje žiadna pochybnosť o tom, že žena tak ako muž - na základe krstu a birmovania - má účasť na trojakom úrade Krista, Kňaza, Proroka a Kráľa, a tak je uschopnená a viazaná ku základnému apoštolátu Cirkvi, ku evanjelizovaniu. Na druhej strane je žena povolaná, aby pri spĺňaní tohto apoštolátu vnášala svoje vlastné dary: ponajprv slovom a svedectvom života dar svojej osobnej dôstojnosti a potom dary, ktoré sú dané s jej ženským povolaním. ... Nové cirkevné právo obsahuje rozličné ustanovenia o účasti ženy na

---

¹⁵ čiže žiť, rásť, učiť sa – a nestať sa „starcom“, ktorého podstatou je ustrnutie a vlastne akoby bol už zaživa mŕtvy...

živote a poslaní Cirkvi. Treba, aby sa tieto ustanovenia stali všeobecnejšie známymi a aby sa bezprostrednejšie a dôslednejšie uplatňovali pri zohľadnení rozličných kultúrnych senzibilit ako aj pastorálnych vhodností. Pritom možno myslieť napr. na účasť žien v diecéznych a farských pastorálnych radách ako aj na diecéznych a čiastočných konciloch. ... V tomto zmysle synodálni Otcovia napísali: "Ženy sa majú zúčastňovať na živote Cirkvi bez akéhokoľvek diskriminovania aj na konzultáciách a pri vypracovaní rozhodnutí". A ďalej: "Ženy, ktorým prislúcha významná úloha pri odovzdávaní viery a pri všetkých druhoch služieb v Cirkvi, musia byť prizvané aj k prípravám pastorálnych dokumentov a misionárskych iniciatív. Majú byť uznané za spolupracovníčky na poslaní Cirkvi v rodine, v zamestnaní a v občianskej spoločnosti".

Dve privilegované úlohy ženy:

*„Predovšetkým **dve úlohy, zverené žene, si zasluhujú zvláštnu pozornosť všetkých.***

- *Predovšetkým **úloha dať plnú dôstojnosť manželskému životu a materstvu.** Dnes má žena nové možnosti dosiahnuť hlbšie pochopenie a plnšie realizovanie ľudských a kresťanských hodnôt, ktoré darujú manželský život a skúsenosť materstva. Aj muž - manžel a otec - môže upustiť od ďalekosiahleho absentizmu a sporadickej a nedostačujúcej prítomnosti. Práve cielenou láskyplnou a rozhodnou činnosťou ženy môže sa muž zapojiť do nových a veľmi významných vzťahov medziosobného spoločenstva.*

- *Ďalej je to **úloha zabezpečovať morálnu dimenziu kultúry, dimenziu takej kultúry, ktorá je hodná človeka, jeho osobného a spoločenského života.** ... sa majú pričiňovať¹⁶ aj spojenými silami o ozdravenie ustanovizní a podmienok tohto sveta, ak nejako vedú k mravným pokleskom, aby sa tak všetko usporiadalo podľa zásad spravodlivosti a skôr pomáhalo, ako prekážalo čnostnému životu. Takýmto spôsobom dajú kultúrnej a ostatnej ľudskej činnosti mravnú náplň.“*

Spoločne s mužmi:

*„V synodálnej aule nechýbal hlas tých, ktorí sa obávajú, že priveľké zdôrazňovanie miesta a úlohy ženy by mohlo viesť ku neprijateľnej skutočnosti, že muži by sa zatlačili do zabudnutia. **V niektorých určitých situáciách života Cirkvi sa často musí smutne konštatovať slabá prítomnosť mužov. Niektorí z nich rezignujú na vlastnú zodpovednosť v Cirkvi, takže túto preberajú iba ženy; tak napríklad pri účasti na***

---

¹⁶ platí to všeobecne, aj o mužoch ☺

liturgickej modlitbe v kostole, pri výchove a zvlášť pri katechéze vlastných a iných detí, pri účasti na náboženských a kultúrnych podujatiach, pri spolupráci na charitatívnych a misionárskych iniciatívach. **Preto treba, aby sa pastorácia zamerala na spoločnú prítomnosť mužov a žien, aby účasť laikov na spásnom poslaní Cirkvi sa stala plnšou, harmonickejšou a bohatšou.**"

53 AŽ 54. CHORÍ A TRPIACI

„Na všetkých tých mužov a ženy, ktorí nejakým spôsobom sú zasiahnutí utrpením a bolesťou, sa obrátili synodálni Otcovia vo svojom záverečnom posolstve: "Vy, ktorí ste opustení našou konzumnou spoločnosťou a vytlačení na okraj: vy chorí, vystaňovalci, postihnutí, chudobní, hladujúci, okrajové skupiny, utečenci, zajatci, nezamestnaní, starí ľudia, opustené deti a osamelé ženy, vy obeť vojny a obeť všetkých foriem násilia, ktoré vyprodukovala naša permissívna spoločnosť, **Cirkev má účasť na vašom utrpení, ktoré vás vedie k Pánovi a ktoré vás spája s jeho spásonosným utrpením** a umožňuje vám žiť vo svetle jeho vykúpenia. Spoliehame sa na vás, že ukážete svetu, čo je láska. Budeme robiť všetko, čo je v našich možnostiach, aby ste mohli zaujať miesto, ktoré vám patrí v Cirkvi a v spoločnosti".
... **Aj chorí sú poslaní do jeho vinice ako robotníci. Bremeno, ktoré oslabuje telo a odoberá vnútorný pokoj, im neprekáža v tom, aby pracovali vo vinici. Ono ich vyzýva, aby žili svoje ľudské a kresťanské povolanie a nanovo ešte hodnotnejším spôsobom sa podieľali na raste Kráľovstva.** Musia si urobiť svojím programom slová apoštola Pavla, slová, ktoré darujú svetlo, aby mohli spoznať milostiplný význam svojej situácie: **"Na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre Jeho Telo, ktorým je Cirkev"** (Kol 1,24).“

Ale aj iní, okolo nich:

„**Dnes vykazujú aj v nemocniciach a klinikách laici, mužovia a ženy, stále silnejšiu a niekedy jedinú prítomnosť.** Práve oni - lekári, ošetrovatelia, sanitári, dobrovoľní pomocníci - sú povolaní k tomu, aby v láske ku chorým a trpiacim boli živým obrazom Krista a jeho Cirkvi.“

Venovať pozornosť chorým a starým bratom a sestrám:

„**Toto drahocenné dedičstvo, ktoré Cirkev prijala od Krista, "lekára tela a ducha", sa nesmie nikdy stratiť.** Treba ho stále prehodnocovať a obohacovať pomocou obnovenia a rozhodného nového začiatku v pastorácii chorých a trpiacich. **Toto úsilie musí prinášať pozornosť, blízkosť, prítomnosť, otvorenosť, dialóg, účasť a konkrétnu pomoc ľuďom, ktorí kvôli svojej chorobe a utrpeniu prekonávajú ťažké**

*skúšky svojej odvahy žiť a samotnej viery v Boha a v jeho otcovskú lásku. ... Jeden z najdôležitejších cieľov tohto obnoveného a intenzívneho pastorálneho úsilia, ktoré si vyžaduje **koordinovanú spoluprácu všetkých členov spoločenstva** spočíva v tom, aby sme **videli v chorých, ochrnutých a trpiacich nielen adresátov lásky a služby v Cirkvi, ale aktívny a zodpovedný subjekt diela evanjelizovania a spásy**. V tomto zmysle má Cirkev hlásať spoločenstvám a spoločnostiam i kultúram radostné posolstvo: tieto zabudli na zmysel ľudského utrpenia a znemožňujú akúkoľvek spomienku na túto životnú realitu. Radostné posolstvo v hlásaní, že utrpenie má pre človeka a pre spoločnosť aj pozitívny zmysel. Pretože je určené, aby sa stalo účasťou na Kristovom spásonosnom utrpení a na jeho radosti zmŕtvychvstania, stáva sa pre Cirkev posväcujúcou silou, ktorá slúži jej budovaniu.“*

55. ŽIVOTNÉ STAVY A POVOLANIA

*„**Všetci členovia Božieho ľudu, kňazi, rehoľníci a laici sú pracovníci vo vinici: všetci sú súčasne adresátmi a subjektami communia Cirkvi a účasti na jej spásnom poslaní**. Všetci a každý jednotlivovo pracujú s rozličnými komplementárnymi charizmami a službami v jednej spoločnej vinici. ... **Stav laikov** má svoju špecifičnosť vo svetskom charaktere. Slúži Cirkvi tým, že kňazom a rehoľníkom dosvedčuje a sprítomňuje miesto pozemských skutočností v Božom pláne spásy. **Úradné kňazstvo** reprezentuje trvalú generáciu sviatostnej prítomnosti Krista-Spasiteľa vo všetkých dobách a na všetkých miestach. **Rehoľný stav** vydáva svedectvo o eschatologickom charaktere Cirkvi, to znamená o jej zameraní na Božie Kráľovstvo, ktoré sa určitým spôsobom stáva vopred prítomným a vopred sa zakusuje prostredníctvom sľubov panenstva, chudoby a poslušnosti. **Všetky životné stavy, vzaté spolu alebo jednotlivovo, a uvažované v ich vzájomnom vzťahu, stoja v službe rastu Cirkvi a predstavujú rozličné modality, ktoré nachádzajú svoju jednotu najhlbšie "v tajomstve communia" Cirkvi. Preto musia harmonicky a dynamicky spolupôsobiť pri uskutočňovaní jedného poslania.**“*

56. ROZLIČNÉ POVOLANIA LAIKOV

*„**Bohatá pestrosť v Cirkvi sa ešte raz vyjadruje v rámci každého jedného životného stavu**. Laický stav pozná "rozličné povolania", to znamená rozličné duchovné a apoštolské cesty, ktoré sa ponúkajú jednotlivým laikom. **Z prúdu spoločného "povolania" laikov vyrastajú "zvláštne" povolania laikov**. V tejto oblasti môžeme pripomenúť duchovnú skúsenosť, ktorá vyzrela najnovšie v Cirkvi v súvislosti so vznikom rozličných **foriem sekulárnych inštitútov**. Laikom a kňazom sa dala*

možnosť nasledovať evanjeliové rady chudoby, panenstva a poslušnosti pomocou sľubov alebo dočasných sľubov bez toho, že by opúšťali svoj kňazský alebo laický stav. ... Na záver tejto úvahy by sme mohli pripojiť **krásnu pasáž sv. Františka Saleského**, ktorý tak veľmi podporoval špiritualitu laikov. V rámci svojich výpovedí o "zbožnosti", to znamená o kresťanskej dokonalosti, alebo o "živote podľa Ducha", predstavuje jednoduchým a obdivuhodným spôsobom svätosť a spôsob i druh, ktorým ju jednotliví kresťania uskutočňujú: **"Pri stvorení Boh rozkázal rastlinám, aby každá prinášala plody podľa svojho druhu (por. Gn 1,11). Túto istú výzvu adresuje kresťanom, živým rastlinám svojej Cirkvi, aby prinášali plody zbožnosti, každý jeden podľa svojho stavu a podľa svojej situácie. Šľachtic musí inak uskutočňovať zbožnosť než robotník, sluha, princ, vdova, nevydatá žena a vydatá žena. To však nestačí. Uskutočňovanie zbožnosti musí byť primerané aj silám, povinnostiam a záväzkom každého jedného. Je to chyba, ba heréza, chcieť vylúčiť zbožnosť z prostredia vojakov, dielní, kráľovských dvorov, rodín. Je to pravda, Filotea, že čisto kontemplatívne, mníšske a rehoľné povolanie možno uskutočňovať iba v tých niektorých stavoch. Avšak okrem týchto troch foriem zbožnosti jestvujú mnohé iné, ktoré môžu pomôcť ku dokonalosti tým, čo žijú laici. Preto sa musíme a môžeme, kdekoľvek sa nachádzame, snažiť o dokonalosť života".**

V rovnakom zmysle píše **II. vatikánsky koncil**: **"Tento duchovný život laikov si má nadobudnúť osobitné charakteristické vlastnosti v manželskom stave alebo v rodine, v bezženstve alebo vo vdovstve, v chorobe, v zmestnaní a v spoločenskej činnosti. Preto nech neprestajne zdokonaľujú vlastnosti a vlohy, ktorých sa im dostalo, súhlasne s týmito podmienkami a nech uplatňujú dary, ktoré majú od Ducha Svätého."**

To, čo platí o duchovných povolaniach, platí aj - a v tom istom zmysle ešte výstižnejším spôsobom - o nekonečných a rozličných modalitách, podľa ktorých všetci a jednotliví členovia Cirkvi pracujú ako robotníci v Pánovej vinici a budujú Kristovo mystické Telo. **Každý je skutočne povolaný svojím menom, v jedinečnosti a v neopakovateľnosti svojich osobných dejín prispieť vlastným prínosom pre príchod Božieho Kráľovstva. Žiaden talent, ani najmenší, nemôže sa ukryť a zostať nepoužitým (por. Mt 25,24-27). Apoštol Peter nás napomínal: "Podľa toho, kto aký dar dostal, slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti" (1Pt 4,10)."**